

1390

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΕΝ ΤΗ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΜΕΓΑΛΗ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ

ΚΑΤΑ ΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΤΗ

1909-1910 ΚΑΙ 1910-1911

ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

Μ. ΣΑΡΔΕΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΙΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΓΕΡΑΡΩΝ

—
1912

Δφρ
102

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΕΝ ΤΗ:

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΜΕΓΑΛΗ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ

ΚΑΤΑ ΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΤΗ

1909-1910 ΚΑΙ 1910-1911

ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

Μ. ΣΑΡΔΕΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΙΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΓΕΡΑΡΩΝ

—
1912

Δφ.
102.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΕΝ Τῃ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚῃ ΜΕΓΑΛῃ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛῃ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ

1909-1910

Εὐλογησάσης τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος,
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Ἰωακείμ
Γ'. τῆ α' Σεπτεμβρίου τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου σχολικοῦ
ἔτους 1909—1910 διὰ τῆς νενομισμένης ἱερᾶς τελετῆς
τοῦ Ἁγιασμοῦ ἀπήγγειλεν ὁ Σχολάρχης τὴν ἐξῆς προς-
φώνησιν.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ
1909—1910

ΑΠΑΓΓΕΛΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

Μ. ΣΑΡΔΕΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ

τῇ α΄ Σεπτεμβρίου 1909.

Παναγιώτατε Δέσποτα,
Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
μεγάτιμοι τῆς Σχολῆς Ἐφοροὶ
καὶ ἡ λοιπὴ φιλόμουσος ὁμήγυρις,

Θεῖα συνάροσε εἰσερχόμεθα αὐθις σήμερον εἰς νέον σχολικὸν ἔτος, εἰκοστὸν ἔνατον ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ παλαιῦ ἁπλοῦς τοῦτο τοῦ Γένους ἡμῶν παιδευτηρίου ἐπὶ τὸν περὶ ὅσον τοῦτον τοῦ ἱστορικοῦ Μοναχίου λόγον καὶ ἀποδυνάμεθα εἰς νέαν σχολικὴν σταδιοδρομίαν χρησιὰς τρέφοντες ἐλπίδας, ὅτι καὶ αὕτη διὰ τῶν ἀνατεμψθεισῶν πρὸς Κύριον ἐγκῶν τῆς σεπτῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας νικηφόρους θέλει ἀναδείξει τοὺς ἀγωνισθησομένους.

Ἄλλὰ πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὸν ἀγῶνα εἴθισται νὰ ἐξαγγέλλονται καὶ ἔτος ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦτον τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐτησίου παιδευτικοῦ ἀγῶνος τοῦ καθιδρύματος, τοῦ διεξαχθέντος κατὰ τὸ προηγηθὲν σχολικὸν ἔτος, ἔθος ἐλλογονλίαν καὶ σκόπιμον, ὑπεκκαίον καὶ ἐξάπτον τὴν φιλοτιμίαν τῶν

νέων ἀθλητῶν καὶ παρορμῶν αὐτοὺς εἰς ἀποτελέσματα ἀνώ-
τερα καὶ τελειότερα ἀνάδειξιν.

Τῷ ἔθει τούτῳ κατακολουθοῦσα σήμερον ἡ Σχολὴ ἐξα-
γέλλει ἐπισήμως δι' ἐμοῦ πρῶτον μὲν τὰ ὀνόματα τῶν τοῦ
παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους τελειοφοίτων αὐτῆς μετὰ τῶν
βαθμῶν, ὧν ἠξιώθησαν ἐν ταῖς ἀπολυτηρίοις αὐτῶν ἐξετά-
σειν, εἶτα δὲ καὶ τὰ τῶν ἀριστενσάντων ἐν ταῖς ἐτησίαις ἐξε-
τάσει μαθητῶν τῶν ἐπιτὰ κατωτέρων αὐτῆς τάξεων.

Α'

Οἱ τελειόφοιτοι τῆς Σχολῆς, τριάκοντα ὄντες τὸν ἀριθμὸν
ἐφέτος καὶ ὑποστάντες ἀνελλιπῶς τὰς ἀπολυτηρίους αὐτῶν
ἐξετάσεις, γραπτὰς καὶ προφορικὰς, ἠξιώθησαν ἅπαντες τοῦ
γενομισμένου ἀπολυτηρίου πτυχίου.

Ἐκ τούτων 13 ἔτυχον τοῦ ἐπιζήλου βαθμοῦ « ἄριστα »
οἱ ἐπόμενοι :

1. Ὁ Κωνσταντῖνος Π. Οἰκονόμου ἐκ Καστανιάνης Ἡπείρου,
2. ὁ Μιλτιάδης Θ. Γαϊτανάκης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,
3. ὁ Στυλιανὸς Π. Β. Πρωτονοτάριος ἐκ Νάξου,
4. ὁ Λάζαρος Χ. Κιουρκτσόγλου ἐκ Κερμύρας Καισαρείας,
5. ὁ Κωνσταντῖνος Γ. Παπαδόπουλος ἐκ ΚΠόλεως,
6. ὁ Δημήτριος Π. Πολίτης ἐκ Μαρωνείας,
7. ὁ Βασίλειος Τζ. Βασιλειάδης ἐκ Χώρας Γανοχώρων,
8. ὁ Ἀντώνιος Χ. Πετρόπουλος ἐκ ΚΠόλεως,
9. ὁ Δημοσθένης Ι. Δανηλίδης ἐκ Προκοπίου,
10. ὁ Γεώργιος Π. Β. Πρωτονοτάριος ἐκ Νάξου,
11. ὁ Νικόλαος Κλήμεντος Πελεκάνος ἐκ Καλύμνου,
12. ὁ Βασίλειος Α. Στανριδῆς ἐκ Καλλιζουτείας καὶ
13. ὁ Φίλιππος Θ. Ζῶτος ἐκ Βησσάνης Ἡπείρου.

Ἐκ τούτων αὖθις οἱ πρῶτοι πέντε ἠξιώθησαν τοῦ σπανίου
βαθμοῦ « πλήρους ἄριστα » :

1. Ὁ Κωνσταντῖνος Π. Οἰκονόμου,
2. ὁ Μιλτιάδης Θ. Γαϊτανάκης,
3. ὁ Στυλιανὸς Π. Β. Πρωτονοτάριος,
4. ὁ Λάζαρος Χ. Κιουρτσόγλου καὶ
5. ὁ Κωνσταντῖνος Γ. Παπαδόπουλος.

Τοῦ βαθμοῦ « πάνυ καλῶς » ἔτυχον οἱ ἐξῆς 13 :

1. Ὁ Κλεομένης Π. Ι. Ρουσιδῆς ἐκ Ζαγορίου Ἡπείρου,
2. ὁ Γεώργιος Π. Ἀλ. Χαρισιάδης ἐξ Ἡπείρου,
3. ὁ Ἰωάννης Α. Καμπαλούρης ἐν Νισύρου,
4. ὁ Μιχαὴλ Θ. Θεοδοριδῆς ἐκ ΚΠόλεως,
5. ὁ Γεώργιος Κοιμιστᾶς ἐκ Νάξου,
6. ὁ Δημήτριος Ξ. Τζίνης ἐκ Κων/πόλεως,
7. ὁ Γεώργιος Πετούλης ἐκ Μακεδονίας,
8. ὁ Δημήτριος Φ. Λεοντῆς ἐκ Χώρας Γανοχώρων,
9. ὁ Ἡρακλῆς Ν. Παπαδόπουλος ἐκ Λέσβου,
10. ὁ Ἰωάννης Α. Σφακιανὸς Κανάρης ἐκ Χίου,
11. ὁ Γεώργιος Σ. Στανριδῆς ἐκ ΚΠόλεως,
12. ὁ Ἀντώνιος Νικολαΐδης ἐκ Σκοποῦ καὶ
13. ὁ Μηνᾶς Γ. Πατρίκιος ἐκ Καλλιζουτείας,

Καὶ τοῦ βαθμοῦ « καλῶς » οἱ ἐπόμενοι 4 :

1. Ὁ Πρόδρομος Φράγκος ἐξ Ἐπιβατῶν,
2. ὁ Ἀχιλλεὺς Ἀλ. Δημητριάδης ἐκ Νικομηδείας,
3. ὁ Χαρίλαος Π. Φιλανθείδης ἐκ Πανόρμου καὶ
4. ὁ Ἠλίας Μιχαηλίδης ἐκ Χίου.

Ἐκ τῶν μνημονευθέντων 30 τελειοφοίτων τοῦ λήξαντος σχολικοῦ ἔτους 14 διήκουσαν καὶ τῶν τοῦ Διδασκαλείου μαθημάτων καὶ ἐπέστησαν καὶ ἐν αὐτοῖς τὰς οἰκείας ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις γραπτῶς ἅμα καὶ προφορικῶς.

Ἠξιώθησαν δὲ τοῦ βαθμοῦ μὲν « ἄριστα » οἱ ἐξῆς δέκα :

1. Ὁ Κωνσταντῖνος Π. Οἰκονόμου,
2. ὁ Στυλιανὸς Π. Β. Πρωτονοτάριος,
3. ὁ Δημήτριος Π. Πολίτης,
4. ὁ Γεώργιος Π. Β. Πρωτονοτάριος,
5. ὁ Βασίλειος Στανυρίδης,
6. ὁ Κλεομένης Π. Ι. Ρουσιδης,
7. ὁ Ἡρακλῆς Ν. Παπαδόπουλος,
8. ὁ Ἀντώνιος Χ. Πετρόπουλος,
9. ὁ Βασίλειος Τζ. Βασιλειάδης καὶ
10. ὁ Μηνᾶς Γ. Πατριίκιος.

Τοῦ δὲ βαθμοῦ « πάνυ καλῶς » οἱ ἐπόμενοι τέσσαρες :

1. Ὁ Δημήτριος Φ. Λεοντιῆς,
2. ὁ Νικόλαος Κλήμεντος,
3. ὁ Γεώργιος Σ. Σπυρίδης καὶ
4. ὁ Ἡλίας Μιχαηλίδης.

Β'

Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν ἐπὶ κατωτέρων τάξεων τῆς Σχολῆς ἠρίστευσαν ἐν ἅπασιν μὲν τοῖς μαθήμασιν οἱ ἐξῆς μαθηταί :

Ἐκ τῆς Γ' τάξεως :

- Ὁ Γεώργιος Σουγκάκης,
- ὁ Σταῦρος Πλακίδης,
- ὁ Ἀντώνιος Πελειάδης,
- ὁ Σωκράτης Παπαδόπουλος καὶ
- ὁ Γεώργιος Παπαϊωάννου.

Ἐκ τῆς Ε' τάξεως :

Ὁ Ἀπόστολος Παπαζοῆστου.

Ἐκ τῆς Α' τάξεως :

- Ὁ Νικόλαος Τεπερίδης,
- ὁ Εὐγένιος Καλογιάννης καὶ
- ὁ Χρῦσανθος Ἰβηρίτης, Ἱεροδιάκονος.

Ἐκ τῆς Γ' τάξεως :

- Ὁ Ἰωάσαφ Μοναχός,
- ὁ Νικόλαος Γεωργιάδης καὶ
- ὁ Φώτιος Χούρης, Ἱεροδιάκονος.

Καὶ ἐκ τῆς Β' τάξεως :

- Ὁ Καλλίνικος Ἰωάννου,
- ὁ Κωνσταντῖνος Πολυχροσιάδης,
- ὁ Πάτροκλος Παντζίρης,
- ὁ Τριαντάφυλλος Τριανταφυλλίδης,
- ὁ Δημήτριος Πλάκας καὶ
- ὁ Κωνσταντῖνος Χατζηκωνσταντίνου.

Ἐν δὲ τοῖς πλείοσι τῶν μαθημάτων ἠρίστευσαν οἱ ἐπόμενοι :

Ἐκ τῆς Ζ' τάξεως :

- Ὁ Γεώργιος Μαρκόπουλος,
- ὁ Μενέλαος Σχοινᾶς καὶ
- ὁ Πέτρος Λεβαντιῆς.

Ἐκ τῆς Γ' τάξεως :

- Ὁ Γεώργιος Δεβετζιυίδης,
- ὁ Ἀριστόδημος Μαντζουραῆς,
- ὁ Λεωνίδας Κουάδης,
- ὁ Γεώργιος Ἀλεκτορίδης,
- ὁ Κωνσταντῖνος Γουναρόπουλος,
- ὁ Λεόντιος Χατζηποσιτόλου,

ὁ Ἀλέξανδρος Ἱατρόπουλος καὶ
ὁ Δημήτριος Παρασκευᾶς.

Ἐκ τῆς Ε' τάξεως :

Ὁ Ἰωάννης Χατζῆ-Δημητροιάδης ,
ὁ Ἰωάννης Κολλητίδης ,
ὁ Δημήτριος Σαχωλαριδῆς ,
ὁ Γεώργιος Δρόσος ,
ὁ Ἀλέξανδρος Βατοπεδινός ,
ὁ Ἀθανάσιος Παντοκρατορινός καὶ
ὁ Φώτιος Ἀποστολίδης .

Ἐκ τῆς Δ' τάξεως :

ὁ Ἀθανάσιος Πακιάδης ,
ὁ Νικόλαος Ἐργκιρεκλῆς ,
ὁ Νικόλαος Σγουρδαῖος ,
ὁ Ἰωάννης Μπογιατζόγλους ,
ὁ Ξενοφῶν Καλογιάννης ,
ὁ Μιχαὴλ Κυνηγόπουλος καὶ
ὁ Μιχαὴλ Ἀγόρογλους .

Ἐκ τῆς Γ' τάξεως :

Ὁ Ἀχιλλεὺς Πατίδης ,
ὁ Βασίλειος Φρυδᾶς ,
ὁ Ἡρακλῆς Βοσνᾶκος ,
ὁ Ἄγγελος Βασιλείου ,
ὁ Προκόπιος Μούκιος Ἱεροδιάκονος ,
ὁ Κοσμᾶς Σεντούκας καὶ
ὁ Ἀλφόνσος Πειριδῆς .

Καὶ ἐκ τῆς Β' τάξεως :

Ὁ Ἀνδρέας Περεῆς ,
ὁ Ἰωακεῖμ Καραγιαννάκης ,
ὁ Δημήτριος Παπαδόπουλος ,
ὁ Γεώργιος Βαβυλουσάκης καὶ
ὁ Κωνσταντῖνος Βότσαλης .

Οὗτός ἐστι, Παναγιώτατε Δέσποτα καὶ ἡ λοιπὴ σεβαστὴ καὶ φιλόμουσος ὁμήγουρις, ὁ ἀμητὸς τοῦ πνευματικοῦ τούτου τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας γεωργίου κατὰ τὸ λῆξαν σχολικὸν ἔτος, οὐχὶ βεβαίως λόγον ἀνάξιως, ἀλλ' ἀποχρώντως δικαιώσας, νομίζω, τὰς τε προσδοκίας αὐτῆς καὶ τὰς γενομένας ὑπὲρ τούτου δαπάνας. Ἀνεκκάλητον δὲ χαρὰν αἰσθάνομαι, Παναγιώτατε τοῦ παιδευτηρίου προστάτα, τῇ στιγμή ταύτῃ ἀναλογιζόμενος, ὅτι ἀπὸ εἰκοσαετίας πρῶτον ἤδη ἀξιούμαι νὰ ἐξαγγείλω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου πέντε τελειοφοίτων ὀνόματα τοῦ «πλήρους ἄριστα» ἀξιοθέντων, τοῦτο δὲ οὐχὶ κατ' ἐπιείκειαν ἀλλὰ κατὰ ἀκριβοδικαίαν τῆς ἱκανότητος αὐτῶν ἐκτίμησιν. Πόσον δὲ λυπηρόν, ὅτι καὶ οἱ πέντε οὗτοι, ἄποροι τυγχάνοντες, ἀδυνατοῦσι νὰ συνεχίσωσι τὰς σπουδὰς αὐτῶν ἐν ἀνωτέροις ἐκπαιδευτηρίοις, ὅπερ ἀναντιρρήτως θὰ καθίστα αὐτοὺς ἐγκρίτους ἐπιστήμονας καὶ ἐγκαλλωπίσματα τῆς πνευματικῆς αὐτῶν μητρὸς Σχολῆς. Ἀλλ' ὁ πάντοτε ὑπὸ τὴν πανσθενῆ Αὐτοῦ σκέπη καὶ ἐν καιροῖς ἔτι χαλεπωτέροις ἀγλαόκαρπον διαφυλάξας τὸ παιδευτήριον τοῦτο μετὰ τῆς προστάτιδος μητρὸς αὐτοῦ Ἐκκλησίας, ἀναντιρρήτως προνοήσει καὶ περὶ τῶν χρησιῶν τούτων τέκνων αὐτοῦ πρὸς ἔθνωφελῆ πολλαπλασιασμὸν τῶν ὑπὸ τῆς θείας Αὐτοῦ χάριτος ἀφθόνως ἐπιδαιφιλευθέντων αὐτοῖς πνευματικῶν ταλάντων.

Γ'

Ἀλλ' ὁ ἀμητὸς τοῦ παιδευτηρίου ὑπῆρξεν εὐάρεστος οὐ μόνον κατὰ λόγον τῆς ἐν τοῖς γράμμασι προκοπῆς καὶ ἐπιδόσεως, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἔποψιν διαγωγῆς καὶ ἠθους. Πολλοὶ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἀριστευσάντων ἐν τοῖς μαθήμασιν, ἐπεδείξαντο κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος τοιαύτην διαγωγήν, οἷαν εὐάριθμα μὲν παιδευτήρια βλέπουσιν ἐν τοῖς μαθηταῖς αὐτῶν, πολλὰ δὲ θὰ ἤρχοντο νὰ ἔχωσι τοιοῦτους μαθητάς.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι πολλοὶ τούτων ἐκ τοῦ οἴκου ἤδη ἐκόμισαν τὸ χρηστὸν ἦθος, ἀλλ' ἀναντίρρητον, ὅτι σπανιώτατα μόνη ἡ Σχολὴ ἄνευ τῆς συναγωγῆς τοῦ οἴκου δύναιται νὰ παρῶσχη τοῖς τροφίμοις αὐτῆς τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν, ὅταν μάλιστα δὲν ἔχῃ τούτους ἐν αὐτῇ ἐνδιαιωμένους.

Δ'

Ἄλλ' ὁ εὐάρεστος ἄλλως ἀμητὸς δὲν ἐστερεῖτο καὶ ζιζανίων, ὧν τὴν ἀποκάθαρσιν ἀνέθετο ἡ Σχολὴ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἀμητοῦ. Ἡ ὑπαρξίς δὲ τούτων, τῶν πλειόνων τοῦλάχιστον, ὡς καὶ ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ λήξαντος σχολικοῦ ἔτους ἐλέγχθη, αἰτίαν αὐτῆς ἔχει τὴν ἀκηδῖαν τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν μαθητῶν, δι' ἣν βεβαίως οὐδαμῶς εὐθύνεται ἡ Σχολή.

Οἱ ζιζανίων δίκην διατηρηθέντες οὗτοι ἐν τῷ ἀγρῷ τῆς Σχολῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους μαθηταὶ ἐπέστησαν τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου αὐτοῖς ὀριζομένην ποιήν, καταδικασθέντες εἰς στασιμότητα, οἱ μὲν, διὰ τὰς πολλὰς ἀδικαιολογήτους αὐτῶν ἀπουσίας, δι' ἧς δὲν ἐδικαιοῦντο καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποστῶσι τὰς ἐτησίαις ἐξετάσεις, οἱ δέ, δι' ἀποτυχίαν ἐν ταύταις.

Οἱ δὲ τῆς ἀμελείας καὶ ἀτάκτου φοιτήσεως αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἀδικήσαντες οὗτοι μαθηταὶ, ἢ μᾶλλον ὑπὸ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων αὐτῶν ἀδικηθέντες δι' ὧν εἶπον ἤδη λόγον καὶ εἰς στασιμότητα καταδικασθέντες ἦσαν ἐν ὄλφ 63, ἐξ ὧν 39 ἀπεκλείσθησαν τῶν ἐξετάσεων δι' ἀδικαιολογήτους ἀπουσίας, 24 δὲ ἀπέτυχον ἐν ταῖς ἐξετάσεσιν.

Μαθηταὶ τοιοῦτοι ἀμελεῖς καὶ ἄτακτοι δὲν δύνανται βεβαίως νὰ ἐλλείπωσιν ἐντελῶς ἀπὸ τῶν Σχολῶν, μάλιστα ἀπὸ Σχολῶν μεγάλων πόλεων, οὔτε δὲ εἶναι φιλόπρωπον τὸ κωλύσαι ἀπλῶς τοῖς τοιοῦτοις τὴν φοίτησιν, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι αὕτη ἐπιβλαβὴς τοῖς ἄλλοις μαθηταῖς, διότι δι' ἐπιμόνων συμβουλῶν καὶ νοουθεσιῶν ἐπιτυγχάνεται ἔστιν ὅτε, καὶ ἐπετεύχθη

ἤδη, οὐκ ὀλίγοι τῶν τοιούτων μαθητῶν νὰ καταλείπωσι τὴν σχολίαν τῆς ἀμελείας καὶ ἀτάκτου φοιτήσεως ὁδὸν καὶ νὰ μεταβληθῶσιν εἰς φιλοπόρους καὶ τακτικούς μαθητὰς καὶ νὰ ἀποφοιτήσωσι τῆς Σχολῆς μετὰ περισσοῦς ἐν ταῖς ἀπολυτηρίοις ἐξετάσεσιν ἐπιτυχίας.

Καταπαύων τὸν περὶ τῆς κάρποφορίας τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους λόγον, δηλῶ μετὰ βαθείας λύπης, ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο θὰ στερηθῇ ἡ Σχολὴ δύο ἀγαπητῶν αὐτῇ Καθηγητῶν, τοῦ Κ. Ἰωάννου Χλωροῦ, Καθηγητοῦ τῆς Τουρκικῆς ἐν ταῖς ἀνωτέροις τάξεσιν τῆς Σχολῆς καὶ τοῦ Κυρίου Κορηλίου Σπαθάρη, Καθηγητοῦ τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν, οἷς ἀμφοτέροις παρέσχεν ἡ σεβαστὴ τῆς Σχολῆς Ἐφορεία καὶ αἴθῃς τὴν αἰτηθεῖσαν ἄδειαν ἐτησίας ἀπουσίας πρὸς τελείαν ἀνόρθωσιν τῆς διασαλευθείσης πολυτίμου τῇ Σχολῇ υγιείας αὐτῶν. Ἀναπληρωθήσονται δὲ οἱ ἀπουσιάσοντες συνάδελφοι ὑπὸ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εὐδοκίμως τὸ ἔργον αὐτῶν ἐπιτελεσάντων Κυρίων Γεωργίου Λιανοπούλου, Καθηγητοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱερῶς Θεολογικῆς Σχολῆς, Ἀθανασίου Ἰωάννου, Καθηγητοῦ τοῦ Ζωγραφείου Γυμνασίου καὶ τοῦ Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου καὶ Προδρόμου Ἀναστασιάδου, Καθηγητοῦ τῆς ἡμετέρας Σχολῆς. Ἐκ τούτων ὁ μὲν Κ. Γ. Λιανόπουλος θέλει διδάξῃ τὰ Μαθηματικὰ ἐν τῇ Ε', Γ', Ζ' καὶ Η' τάξει τῆς Σχολῆς, ὁ Κύριος Ἀθανάσιος Ἰωάννου τὴν Φυσικὴν ἐν τῇ Ζ' καὶ Η' τάξει, τὴν Χημείαν ἐν τῇ Γ' καὶ Ζ' καὶ τὴν Θεωρητικὴν Ἀριθμητικὴν ἐν τῇ Δ'. Ὁ δὲ Κύριος Προδρόμος Ἀναστασιάδης τὰ Τουρκικά. Ἡ Σχολὴ εὐχεταί τοῖς πάσχουσι Καθηγηταῖς τελείαν ἀποκατάστασιν τῆς πο'ντίμου τῇ σπουδαζούσῃ νεότητι υγιείας αὐτῶν.

Ἀνακοινώσεως ἀξίαν νομίζω καὶ μεταβολὴν τινα ἐν τοῖς μαθήμασι τοῦ προγράμματος τῆς Σχολῆς, προκληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ὄλως ἀπροόπτου θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ αὐτῆς Δημητρίου Μοσιράτου. — Χηρευσάσης τῆς ἑδρας τῶν

Ἑλληνικῶν τῆς Γ' καὶ Η' τάξεως διὰ τῆς πρὸς Κύριον μεταστάσεως τοῦ μακαρίου, ἀνέθηκεν ἡ σεβαστὴ τῆς Σχολῆς Ἐφορεία τὴν διδασκαλίαν τῶν σχολασασῶν ὥρων τῷ ἐκ τῶν Καθηγητῶν αὐτῆς Κυρίῳ Παναγιώτῃ Παπακωνσταντίνου, διδάξαντι καὶ ἄλλοτε εὐδοκίμως τὰ μαθήματα ταῦτα πρὸς ἀναπλήρωσιν Καθηγητοῦ ἀσθενοῦντος.* Κενωθεισῶν δὲ οὕτως ὥρων διδασκαλίας ἐν ἄλλαις τάξεσι τῆς Σχολῆς, ἀνέθηκε ταύτας εἰς τὸν Διδάκτορα τῆς Φιλοσοφίας τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου Κύριον Δημήτριον Σάρρον, ὅστις, καταλεγόμενος ἀπὸ τοῦ νῦν ἐν τοῖς Καθηγηταῖς τοῦ παιδευτηρίου τούτου, ἀναμφιβόλως θέλει ἐκπληρώσει τὰ ἀνατεθέντα αὐτῷ καθήκοντα μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν φιλοπονίας καὶ ἀκριβείας.

Πρὶν ἢ καταπαύσω τὸν λόγον ἐκφράζω καθηκόντως τῷ ἐκ τῶν συναδέλφων ἔλλογιμ. Κυρίῳ Βασιλείῳ Μυστακίδῃ θεομᾶς εὐχαριστίας δι' ἣν καὶ ἐφέτος ἐπεδείξατο εὐγενῆ προθυμίαν πρὸς ἀναπλήρωσίν μου καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν, θυσιάσας ὑπὸ τῆς ἐμφύτου αὐτῷ ἐθελοπονίας ἰκανὰς πολυτίμους ἡμέρας ἀναγκαίας πνευματικῆς ἀνέσεως πρὸς ἀνελλιπῆ ἐκτέλεσιν τῶν τῆς Σχολαρχίας καθηκόντων.

Τελευτῶν ἐπικαλοῦμαι, Παναγιώτατε, τὰς εὐπροσδέκτους πρὸς Κύριον εὐχὰς τῆς Ὑμετέρας πανσέπιου Κορυφῆς ἐπί τε τοὺς διδάζοντας καὶ διδασθησομένους ἐν τῷ ἐπ' αἰσίοις ἀρχομένῳ σήμερον νέῳ σχολικῷ ἔτει, ὅπως, ἐνισχυόμενοι πάντες δι' αὐτῶν καὶ πλήρους καὶ ἀδιαπτώτου ὑγείας ἀπολαύοντες καὶ ἀκριβῶς τὰ καθήκοντα ἡμῶν ἕκαστοι ἐπιτελοῦντες, παρασκευάσωμεν τὸν ἀμνητὸν τοῦ νέου τούτου ἔτους πολλῶν πλουσιώτερον τοῦ ἀμνητοῦ τοῦ παρελθόντος. Γένοιτο!

* Τοῦ ἀειμνήστου Θεμιστοκλέους Σαλιτέλη, ἀποβιώσαντος ἐν Κυδωνίαις, τῆ πατριδὶ αὐτοῦ κατ' Ἀύγουστον 1903 ὑπὸ δεινοῦ στομαχικοῦ νοσήματος. — Λόγον ἐπιμνημόσυνον εἰς τὸν ἀοίδιμον Σαλιτέλην, ἀπήγγειλεν ἐν τῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Σχολῆς ἔλλογιμώτατος κύριος Μηνᾶς Αὐθεντόπουλος, δημοσιευθέντα ἐν τῷ ΑΒ' τόμῳ τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Ε. Φ. Συλλόγου, ἀνατυπωθέντα καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει.

Μετὰ τὸ ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῶ τῇ 30 Ἰανουαρίου, ἑορτῇ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, τελεσθὲν ὑπὸ τῆς Σχολῆς ἐτήσιον μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν ἰδρυτῶν, εὐεργετῶν, ἐφόρων, καθηγητῶν καὶ μαθητῶν αὐτῆς ἐψάλῃ καὶ ἐν τῷ καθιδρύματι ἐπὶ κολλύβων ἡ νενομισμένη ἐπιμνημόσυνος ἱερὰ Ἀκολουθία.

Τὴν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῶ ἱερουργίαν καὶ τὴν ἐν τῇ Σχολῇ ἐπιμνημόσυνον Ἀκολουθίαν ἐτέλεσεν ὁ Πανοσιολογιώτατος Μέγας Πρωτοσύγκελλος κ. Βενιαμὶν ἐντολῇ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Ἰωακείμ, κωλυθέντος ἐφέτος, ἵνα τελέσῃ ταύτας αὐτοπροσώπως. Μετὰ τὴν ἐπιμνημόσυνον Ἀκολουθίαν, ἐν ἣ παρήσαν πολλοὶ τῶν σεβ. Ἀγίων Συνοδικῶν, οἱ Ἐφοροὶ τῆς Σχολῆς, οἱ Καθηγηταὶ καὶ μαθηταὶ αὐτῆς καὶ πλῆθος ἄλλων φιλομούσων, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου σύντομος ἔκθεσις τοῦ Ἐφόρου καὶ Ταμίου τῆς Σχολῆς Κυρίου Κωνσταντίνου Κέπεδζη περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως αὐτῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1908—1909 καὶ μετ' αὐτὴν πραγματεία «**Σύντομος γενικὴ ἀνασκοπὴ τῆς δυνάμεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης**» ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς Ἐλλογ. Κυρίου Ἰωακείμ Βαλαβάνη, γραμματεύοντος κατὰ τὸ ὁδεῦον σχολικὸν ἔτος.⁽¹⁾

(1) Ὅρα σελ. 21 κ. ἑ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1908—1909

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

Μ. ΣΑΡΔΕΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ

τῆ 30 Ἰανουαρίου 1910.

**Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
Πανοσιολογ. ἀντιπρόσωπε τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου,
Μεγάτιμοι τῆς Σχολῆς Ἐφοροί,
Φιλόμουσοι δμήγουρις,**

Εἴθισται τῆ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καθ' ἣν κοινῆν ἄγουσιν ἑορτὴν τὰ ἀπανταχοῦ Ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια πρὸς τιμὴν τῶν τριῶν μεγάλων φωστήρων τοῦ τῆς Ἐκκλησίας στερεώματος, νὰ τελεῖται ὑπὸ τοῦ παλαιφάτου τούτου τοῦ Γένους ἡμῶν παιδευτηρίου μνημόσυνον ἱερὸν ἐν τῷ σεπτῷ Πατριαρχικῷ ναῷ ὑπὲρ τῶν αἰοδίμων ἰδρυτῶν, εὐεργετῶν καὶ ἐφόρων αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ διδασκάντων καὶ διδασθέντων· τὸ δὲ μνημόσυνον τοῦτο νὰ ἐπακολουθῆ ἐν ταύτῃ τῇ αἰθούσῃ ἐπιμνημόσυνος ἱερὰ ἀκολουθία, μεθ' ἣν νὰ ἀναγινώσκηται ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ διανύμενον σχολικὸν ἔτος καθήκοντα Γραμματέως ἐκπληροῦντος Καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς ἐπιστημονικὴ τις πραγματεία. Ἀπὸ δὲ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1906—1907 ὠρίσθη ὑπὸ τοῦ νέου Κανονισμοῦ τῆς Σχολῆς, ὅπως ἀπαγγέληται ἅμα τῆ ἡμέρᾳ ταύτῃ

ὑπὸ τῆς Ἐφορείας τοῦ καθιδρύματος ἔκθεσις περὶ τῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ καταστάσεως μετὰ προηγουμένην ἐξέλεξιν τῶν λογιστικῶν αὐτοῦ βιβλίων ὑπὸ τοῦ Δ. Ε. Μικτοῦ Συμβουλίου.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐξέλεξις αὕτη δὲν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ σεβαστοῦ Συμβουλίου, μὴ ὑποβληθέντων αὐτῷ ἔτι τῶν εἰρημένων βιβλίων ὑπὸ τῆς σεβαστῆς τῆς Σχολῆς Ἐφορείας διὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεως αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἡ μὲν κανονικὴ λεπτομερὴς αὐτῆς ἔκθεσις περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ προηγούμενον σχολικὸν ἔτος 1908—1909 δὲν θὰ ἀπαγγέλῃ σήμερον, μόνον δὲ ἀπολογισμὸς τοῦ ἔτους τούτου θέλει ἀναγνωσθῆ, ἐξηγμένος ἐκ τῶν λογιστικῶν βιβλίων τῆς Σχολῆς καὶ παριστῶν ἐν γενικαῖς μὲν γραμμαῖς ἀλλὰ πιστῶς καὶ ἀκριβῶς τὴν οἰκονομικὴν αὐτῆς κατάστασιν κατὰ τὸ παρελθὸν σχολικὸν ἔτος.

Τὴν πιστότητα δὲ καὶ ἀκρίβειαν ταύτην ἐβεβαίωσε λογιστῆς δεξιότατος, εἰς ὃν ἀνέθηκεν ἡ τῆς Σχολῆς Ἐφορεία τὴν μελέτην καὶ ἐξέτασιν τῶν λογιστικῶν αὐτῆς βιβλίων πρὸ τῆς ὑποβολῆς αὐτῶν ἤδη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ σεβαστοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου, ἀποφηνάμενος ὅτι εὔρε πάντα ἐν πληρεστάτῃ τάξει καὶ ἀκρίβειᾳ.

Τὸν εἰρημένον ἀπολογισμὸν ἀναγινώσκων ἀναφέρω πρῶτον τὰς προσόδους τῆς Σχολῆς.

1) Ἐκ τῶν μισθώσεων τῶν ἐν Βεσσαραβίᾳ κτημάτων τῆς Σχολῆς εἰσεπραχθήσαν...	Α.Τ. 1.618.21
2) Ἐκ τόκων χρεωγράφων οὐτιῆς	» 861.10 ¹ / ₂
3) Ἐκ τοῦ τῆ Σχολῆς προσηρημένου ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν Γαλατᾷ (Παναγίας τῆς Κατατιανῆς) . . .	» 331.68
4) Ἐξ εἰσιτηρίων τῶν μαθητῶν αὐτῆς	» 484.40 ³ / ₄
5) Ἐκ πτυχίων τελειοφοίτων αὐτῆς	» 32.—
Εἰς μεταφορὰν	Α.Τ. 3.327.40 ¹ / ₄

Ἐκ μεταφορᾶς	A.T.	3.327.40 ¹ / ₄
6) Ἐξ ἐνοικίων κτημάτων αὐτῆς	»	192.25 ¹ / ₂
7) Ἐκ τοῦ ἁγιάσματος τοῦ ἁγίων Θεορά- ποντος	»	131.69 ³ / ₄
8) Ἐξ ἀνταλλαγῆς νομισμάτων	»	22.41 ¹ / ₄
9) Ἐκ τόκου κληροδοτημάτων τῶν ἀειμνή- στων εὐεργετῶν αὐτῆς :		
α') Ἀνδρέου Συγγεοῦ	A.T.	133.51
β') Γ. Ζαφειροπούλου	»	40.—
γ') Ἐλένης Ν. Ζαρίφη	»	73.52
δ') Στ. Ζαφειροπούλου	»	82.86
ε') Ἀλεξ. Γεωργιάδου	»	277.95 ¹ / ₂
στ') Ἰω. Χαριτωνίδου	»	160.—
ζ') Κωνστ. καὶ Εὐφρο- σύνης Φωτιάδου	»	47.22 ³ / ₄
ἤτοι ἐν ὅλῳ	A.T.	815.07 ¹ / ₄
10) Ἐκ πωλήσεως μιᾶς τῶν ἐν Φαραρίῳ οἰκιῶν αὐτῆς	»	143.26 ¹ / ₂
11) Ἐκ τῆς περιαγωγῆς δίσκων ὑπὲρ αὐτῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς πρωτευούσης	»	96.89 ¹ / ₂
12) Ἐξ ἐκτάτων δωρεῶν	»	2.50
ἤτοι ἐν ὅλῳ εἰσεπράχθησαν	A.T.	4.731.50

Μετὰ τὰς προσόδους ἀναγράφω νῦν τὰς **δαπάνας** τῆς Σχολῆς:

1) Εἰς μισθοδοσίας τῶν Καθηγητῶν καὶ παι- δονόμων αὐτῆς ἐδόθησαν	A.T.	3.237.98
2) Εἰς συντάξεις	»	525.81
3) Εἰς γενικά ἔξοδα	»	120.09 ³ / ₄
4) Εἰς ἐπισκευὰς τῆς Σχολῆς	»	120.73 ¹ / ₂
Εἰς μεταφορὰν	A.T.	4.004.62

Ἐκ μεταφορᾶς	A.T.	4.004.62
5) Εἰς ἐπισκευὰς κτημάτων τῆς Σχολῆς	»	1.98 ¹ / ₂
6) Εἰς τόκους Τραπεζῶν	»	2.29 ¹ / ₂
7) Εἰς ζημίας χρεωγράφων τῆς Σχολῆς	»	1.50 ¹ / ₄
8) Εἰς ἐκτάκτους δαπάναις	»	63.15 ³ / ₄
9) Εἰς ἐπιχορήγησιν τῇ ἐν τῇ Σχολῇ λειτουρ- γούσῃ Μουσικῇ Σχολῇ	»	30.—
10) Εἰς ἀσφάλιστρα κτημάτων τῆς Σχολῆς	»	— 72 ¹ / ₄
11) Εἰς καίσιμον ὕλην	»	99.34 ¹ / ₄
12) Εἰς τὴν Ἐταιρείαν Ὑδάτων Δέρκων διὰ τὸ δαπανηθῆν κατὰ τὸ ἔτος ὕδωρ	»	23.36
13) Εἰς ἀγορὰν χρεωγράφων	»	143.93 ¹ / ₄
ἤτοι ἐδαπανήθησαν ἐν ὅλῳ	A.T.	4.370.92

Προέκλυσε δηλονότι περίσσευμα A.T. 360.58

Ἐκ τοῦ γενικοῦ τούτου ἀπολογισμοῦ δὲν φαίνεται βεβαίως δυσάρεστος ἡ οἰκονομικὴ τῆς Σχολῆς κατάστασις ἐν τῷ παρελθόντι ἔτει, ἀφοῦ καὶ περίσσευμα δεικνύει οὗτος. Ἄλλ' ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψει, ὅτι ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πρόσοδος τῆς Σχολῆς ἐκ τῶν ἐν Βεσσαραβία ἀγρῶν αὐτῆς ἦτο πρωτοφανής, οὐδέποτε ἄχρι τοῦδε ἀνεληθοῦσα εἰς τὸ ὀνομασθῆν ἤδη ποσόν, ὅτι ἡ αὐτὴ πρόσοδος κατὰ τὸ ὀδεῦον ἔτος ὑπεβιβάσθη εἰς ἔλαττον τοῦ ἡμίσεως τοῦ ποσοῦ ἐκείνου, ὡς καὶ ὅτι ἐν προηγουμένοις ἔτεσιν ἐκυμαίνετο ἡ πρόσοδος αὕτη μεταξὺ 700 καὶ 900 περίπου λιρῶν, ἐν ἔτει δέ τινι ἀρχαιοτέρῳ κατῆλθεν αὕτη καὶ εἰς τὸ ποσὸν τῶν 250 μόνον λιρῶν, βεβαίως δὲν θέλει κριθῆν ἐν γένει εὐάρεστος ἡ οἰκονομικὴ τῆς Σχολῆς κατάστασις, καὶ ἐξησφαλισμένη ἡ συντήρησις αὐτῆς, ἐὰν μάλιστα συνυπολογίσῃ τις, ὅτι καὶ ἡ ἐκ τῶν εἰσιτηριακῶν πρόσοδος κατ' ἔτος ἐλαττοῦται διὰ τὴν γενικὴν οἰκονομικὴν καχεξίαν καὶ αἱ εἰσπράξεις ἐκ τῆς περιαγωγῆς δίσκων ὑπὲρ τῆς Σχολῆς ἐν τοῖς

ἱεροῖς ναοῖς περιέστησαν εἰς ἐλάχιστον ποσόν, ἐνῶ αἱ δαπάναι πρὸς συντήρησιν αὐτῆς οὐσιωδῶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ηὐξήθησαν, τῆς αὐξήσεως προελθούσης τὸ μὲν ἐκ τῆς προσθήκης τοῦ Διδασκαλείου, τὸ δὲ ἐκ τῆς ἀναλόγου πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν χρόνων ἡμῶν μεταρρυθμίσεως τοῦ Προγράμματος τῆς Σχολῆς, ἣτις ἐνισχύσασα, τὴν διδασκαλίαν τῆς Γαλλικῆς καὶ Τουρκικῆς καὶ τὴν τῶν Φυσιογνωστικῶν μαθημάτων προσέθηκε νέας ὥρας διδασκαλίας αὐξήσασα τὴν πεντάωρον καθ' ἡμέραν ἐργασίαν εἰς ἑξάωρον.

Τὰ βραχέα ταῦτα περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐντολῇ τῆς σεβαστῆς Ἐφορείας δηλώσας, καταπαύω τὸν λόγον ἐκφράζω δημοσίᾳ τὴν ἄπειρον τοῦ καθιδρύματος εὐγνωμοσύνην πρὸς τὰς μακαρίας ψυχὰς τῶν ἀειμνήστων αὐτῆς εὐεργετῶν, οἵτινες διὰ τῶν γενναίων αὐτῶν δωρεῶν διέσωσαν μὲν ἐν χαλεποῖς χρόνοις τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς, ἀπαλλάξαντες δὲ ἀπὸ ἀνυπερβλήτων οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, καθ' ὧν διαρκῶς ἐπάλαιεν, ἤγαγον αὐτὴν εἰς ἡν σήμερον εὐρίσκεται περιοπὴν, δικαιώσασαν ἀποχρώντως τὰς ἐπὲρ αὐτῆς θυσίας τῶν ἀειδύμων ἀνδρῶν.

Αἰωνία ἡ μνήμη αὐτῶν.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΑΠΑΓΓΕΛΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΛΛΟΓΙΜΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΚΥΡΙΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ

τῇ 30 Ἰανουαρίου 1910.

Πανοσιολογιώτατε ἀντιπρόσωπε τῆς Α. Θ. Π.

τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου,

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Μητροπολίται,

Ἐντιμοὶ κύριοι Σύμβουλοι καὶ Ἐφοροὶ,

Εὐγενεῖς Κυρίαὶ καὶ Κύριοι,

Τὸ Γραφικὸν «Ἡ δὲ γῆ ἦν ἄόρατος καὶ ἀκατασκευάστος. Καὶ σκότιος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου. Καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος» (Γεν. α', 2) εὐφρυνῶς γαλάτης ἀνῆρ ἠρμήνευσεν. Τὸ «Πνεῦμα Θεοῦ» εἶναι, λέγει, ἡ ἐλευθερία, «ἐπιφερομένη ἐπάνω τοῦ ὕδατος». Ἐὰν οἱ λαοὶ ἦναι δοῦλοι, οὐδόλως αὐτοὶ πταίουσιν, ἀλλ' ἡ φυσικὴ κατασκευὴ τῆς χώρας, ἐν ἣ ἐγεννήθησαν καὶ ζῶσιν. Παρατηρήσατε ἐπὶ τοῦ χάριτον τὸν τεράστιον ὄγκον τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, τὴν ἀτελείτητον ξηρὰν καὶ τὰ οὐρανομήκη αὐτῶν ὄρη, τοὺς ἐν αὐταῖς ποταμούς, πελωρίους μὲν τὸ εἶδος καὶ τὸ μήκος, ἀλλ' οὐδόλως διασχιζομένους ὑπὸ πλοίων, τὴν ἀπέραντον ὡς τὸν ὠκεανὸν Λιβυκὴν ἔρημον, οὐδαμοῦ ἀβλακισμένην ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἢ καταβυθισκομένην ὑπὸ βαθέων κόλπων, ἢ προκλητικῶς πρὸς

τὴν θάλασσαν χωροῦσαν. Στοάφητε ἤδη καὶ πρὸς τὴν μικρὰν Εὐρώπην, ἥτις, ὡς γιγαντιαία χερσονήσος, περιβρέχεται ὑπὸ δύο Ὠκεανῶν, εἰς χωροῦντων βαθύτατα πρὸς τε βορρᾶν καὶ δυσμὰς καὶ νότον καὶ λεπτοφυγούντων ὀδοντωτὸν τρίχαπτον. Καὶ ἤδη κατέλθετε νοτιότερον, πρὸς τὴν Ἰταλίαν, προσηλώσατε δὲ τὸ βλέμμα πρὸς τὴν μικροσκοπικὴν μεσημβρινωτάτην ἄκρον τῆς Εὐρώπης, τὴν Ἑλλάδα.

Ἐνταῦθα πλέον τὸ ὕδωρ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν κατέφαγε τῆς χερσονήσου ταύτης τὰς ἀκτὰς, ὥστε παρουσιάζεται ἡμῖν ὄλως ἑκτακτον φαινόμενον· ἐπειδὴ ὑπελογίσθη, ὅτι ἡ ἑκτασις τῶν ἀκτῶν τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐκ τῶν κόλπων, τῶν λιμένων, τῶν ὄρμων αὐτῆς, εἶναι 720 γεωγραφικὰ μίλια, ἐν δὲ τῆς Ἰταλίας εἶναι 580, τῆς δὲ Γαλλίας 275.

Οἱ βαθεῖς αὐτῆς κόλποι, εἰςδύοντες πρὸς τὰ ἐνδότερα, χωρίζουσι τὸ σύνολον εἰς τρία τεμάχη, τὴν Βόρειον Ἑλλάδα, τὴν Κεντρικὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Πελοπόννησον, περατουμένην εἰς τρεῖς χερσονήσους, χωρούσας αἰχμηρῶς πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ παραβληθεῖσαν πρὸς φύλλον πλατάνου ἢ πρὸς χεῖρα ἀνοικτῆν.

Ἐπὶ τῆς δυτικῆς κλιτύος τῆς Ἑλλάδος ἀπλοῦνται αἱ Ἰόνιοι νῆσοι.

Ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς αἱ νῆσοι σχηματίζουσιν ἄλυσιν, συνδέουσιν τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῆς Μ. Ἀσίας. Παρέβαλον αὐτὰς πρὸς πέτρας ἐρριμμένας ἐν τῷ πόρῳ ποταμοῦ πρὸς διαπεραίωσιν, ἢ πρὸς σωροὺς γεφύρας κρημνισθείσης, ἥτις ἤγεν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, οὕτω δὲ ἡ θάλασσα, ἄντι τῷ ἀποχωρίζῃ, ἐξ ἐναντίας συνέδεε τὰς δύο ἡπείρους πρὸς ἀλλήλας.

Ἡ ἀκτὴ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὡς ἡ τῆς Ἑλλάδος, εἶναι λίαν ὀδοντωτὴ, ὑπερκαθίστησιν αὐτὴν τετρακίς μακροτέραν ἢ ἂν ἦτο ἐν εὐθείᾳ γραμμῇ· ὁμοιάζει δὲ πρὸς τμημα ἀποσπασθὲν τῆς Ἑλλάδος. Οἱ Ἕλληνες ἐνταῦθα εὐρίσκοιτο

οἴκοι καὶ αἱ αὐτόθι ἰδρυμέναι πόλεις συνεβάλλοντο εἰς τὴν καθόλου δόξαν τοῦ ἐλληνικοῦ ὀνόματος οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν χωρῶν τῆς ἐτέρας ἀκτῆς τοῦ Αἰγαίου.

Ἐπειτα ἰδρῦθησαν ἐλληνικαὶ πόλεις ἐπὶ πασῶν σχεδὸν τῶν ἀκτῶν τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Εὐξείνου· ἐπὶ τῶν βορείων παραλίων τῆς Ἀφρικῆς, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, ἐν τῇ Σικελίᾳ, ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Γαλατίας καὶ τῆς Ἰσπανίας, καὶ ἰδίᾳ ἐν ἀπάσῃ τῇ μεσημβρινῇ Ἰταλίᾳ, ἥτις καὶ Μεγάλη Ἑλλὰς ἐκλήθη. Τί παράδοξον λοιπὸν, ἂν ἡ Ἑλευθερία, ὡς «ἐπιφερομένη ἐπάνω τῶν ὑδάτων», κατόκησεν ἐπὶ πολὺ ἐν Ἑλλάδι καὶ εἰσέδου μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν «κοκκάλων τῶν Ἑλλήνων» καὶ ἡ Ρώμη ἐγένετο κοσμοκράτειρα; ἂν κατὰ τοὺς ἔπειτα χρόνους ἡ Γένουα καὶ ἡ Βενετία ἐξέτειναν τὸ κράτος αὐτῶν, μικραὶ αὐταὶ πόλεις, ἐπὶ μεγίστης ἐκτάσεως καὶ ἐπὶ πολλὰς ἑκατοντάδας ἐτῶν; ἂν ἡ Ἰσπανία καὶ ἡ Ὀλλανδία ἐγένοντο κύρια ἀπώτατα αὐτῶν εὐρισκομένων χωρῶν, καὶ ἐπὶ πάσαις ταύταις ἡ Ἀγγλία, ἥτις δικαίως κανχᾶται σήμερον ὅτι ὁ ἥλιος δὲν δύει εἰς τὸ κράτος αὐτῆς; ἂν ἡ Ἀμερικὴ κραταυὰ περιάγῃ τὴν κατάστερον σημαίαν αὐτῆς καὶ ἡ Ἰαπωνία ἀγερόχως προσβλέπῃ πρὸς χερσαίους κολοσσούς; Δὲν λέγει ἡ ἀγία Γραφή ὅτι τὸ «Πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος;» Φυσικὸν λοιπὸν προκύπτει τὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ σήμερον ἔτι, μετὰ πάροδον τοσούτων ἑκατονταετηρίδων, ἡ Ἀσία καὶ ἡ Ἀφρικὴ ἐξακολούθοῦσι γὰρ ἦναι αἱ κοιτίδες τῆς δουλείας.

* *

Οἱ τὴν Ἑλλάδα κατοικοῦντες καὶ ΓΡΑΙΚΟΙ ὀνομαζόμενοι λαοὶ ἐκάλουν ἑαυτοὺς καὶ ΕΛΛΗΝΑΣ, ἀλλὰ δὲν ἔφερον πάντοτε τὸ ὄνομα τοῦτο. Ἐν τοῖς δημηρικοῖς ἔτεσιν οἱ πολιορκήσαντες τὴν Τροίαν ΓΡΑΙΚΟΙ ὀνομάζονται ΑΧΑΙΟΙ ἢ ΔΑΝΑΟΙ (ΕΛΛΗΝΕΣ ὀνομάζοντο τότε οἱ κάτοικοι τῆς

Φθιώτιδος, οἱ μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἐλθόντες). Ἀλλ' ὑπὸ τὰ διάφορα ὀνόματα πάντοτε ἦτο ὁ αὐτὸς λαός.

Πάντες οἱ Ἕλληνες δὲν ἐλάλουν ἀκριβῶς ὁμοίως· μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχον διαφοραὶ προφορᾶς, ἀρκετὰ ἀσήμαντοι, ὥστε νὰ μὴ καθιστῶνται ἀκατάληπτοι, ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ σπουδαῖαι, ὥστε νὰ διαιρῶνται εἰς πολλὰς δμάδας κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον τοῦ λαλεῖν, ὃν ἐκάλουν ΔΙΑΛΕΚΤΟΝ.

Οἱ ΔΩΡΙΕΙΣ εἶχον τραχυτάτην διάλεκτον, μεταχειριζόμενοι πολὺ τὸ α καὶ τὸ ρ.

Οἱ ΙΩΝΕΣ εἶχον αὐτὴν ἡδυτέραν· ἐποιοῦντο μεγάλην χρῆσιν τοῦ η καὶ σ καὶ μετεχειρίζοντο πανταχοῦ διπλᾶ φωνήεντα.

Πάντες οἱ μὴ Δωριεῖς ἢ Ἴωνες ἐκαλοῦντο ΑΙΟΛΕΙΣ (οἶονεὶ Παρθαλοῖ). Ἐνίοτε διέκρινον τῶν ἄλλων Αἰολέων τοὺς ΑΧΑΙΟΥΣ.

Οἱ Ἕλληνες οὐδέποτε ἀπετέλεσαν ἓνα μόνον λαόν. Ἐκάστη πόλις ἦτο μικρὸν ἀνεξάρτητον κράτος, ὀνομαζόμενον ΑΣΤΥ. Καὶ ὁμοῦ πάντες οἱ Ἕλληνες ἐθεωροῦντο μία καὶ ἡ αὐτὴ φυλὴ, διέκρινον δὲ τοὺς ΕΛΛΗΝΑΣ πάντων τῶν ἄλλων ἔθνῶν, ἅπερ ἐκάλουν ΒΑΡΒΑΡΟΥΣ. Διὰ τίνων τεκμηρίων ἀνεγνώριζον τοὺς Ἕλληνας;

Ὁ Ἡρόδοτος* δεικνύει αὐτὰ διὰ τῶν ἐξῆς λέξεων: «Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος, λαλοῦσι τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, ἔχουσι τοὺς αὐτοὺς θεοὺς, τὰ αὐτὰ ἱερά, τὰς αὐτὰς θυσίας, τὰ αὐτὰ ἔθιμα».

* *

Οἱ Ἕλληνες ἐν τῷ γραπτῷ αὐτῶν λόγῳ ἀδιαφόρως μετεχειρίζοντο οἷαν δῆτινα τῶν διαλέκτων τούτων· οὐδεὶς δ' οὐδέποτε ἐμέμφθη τοὺς συγγραφεῖς ἐκείνους ἐπὶ τῇ προτιμῆσει ταύτης ἢ ἐκείνης τῶν ἐλληνικῶν διαλέκτων. Ἦρκει νὰ

* «Τὸ δὲ Ἑλληνικὸν γλῶσση μὲν, ἐπεὶ τε ἐγένετο, αἰεὶ κοίτε τῇ αὐτῇ διαχρᾶται» (Α', 58).

ἐγράφετο καλὸν τι, καὶ πάντες εὐαρέστως ἀνεγίνωσκον καὶ κάλλιστα κατενόουν αὐτό, οὐδεμίαν δ' ἐνόχλησιν παρεῖχεν αὐτοῖς ὁ τύπος, δι' οὗ περιέβαλλον τὴν ἰδέαν, οὐδέποτε δὲ ἐγεννήθη παρ' ἐκείνους «γλωσσικὸν ζήτημα». Ὡστε τὸ αὐτὸ δύνανται νὰ πράττωσιν ἐλευθέρως καὶ οἱ νεώτεροι Ἕλληνες, ἀρκεῖ νὰ γράφωσι καλὸν τι καὶ περὶ θεμάτων ἐκλεκτῶν, ἔστωσαν δὲ βέβαιοι ὅτι προσηκόντως θὰ ἐκτιμῶνται ὑπὸ τοῦ Ἐθνους τὰ γραφόμενα αὐτῶν.

Οὕτως ἐν τῇ ἀρχαιότητι παρήχθησαν ἄριστα προϊόντα τῆς ἐλληνικῆς μεγαλονοίας, ἐν διαφοροῖς μὲν διαλέκτοις γραφέντα, ἀλλὰ πανελληνία καὶ παγκόσμια καταστάνατα.

α') Ἐν τῇ αἰολικῇ διαλέκτῳ ἔφαλεν ὁ Ἀλκαῖος, ἡ Σαπφώ, ἡ Κόριννα καὶ ἐν τισιν εἰδυλλίοις ὁ Θεόκριτος.

β') Ἐν τῇ δωρικῇ ὁ Πίνδαρος, Ἐπίχαρμος καὶ αἴθις ὁ Θεόκριτος· ἐν τῇ αὐτῇ δὲ ἐποιήθησαν καὶ τὰ ἐν τοῖς δράμασι τῶν ἀτυκῶν Τραγικῶν καὶ Κωμικῶν χορικά ἔσματα μετὰ τινῶν δωρισμῶν.

γ') Ἐν τῇ ἰωνικῇ, πλὴν τῶν ἐπῶν τοῦ Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου καὶ τῶν μιμητῶν αὐτῶν, ἔγραψαν ὁ Ἐκαταῖος, Ἡρόδοτος, Ἴπποκράτης, ὁ φιλόσοφος Ἀημόκριτος καὶ ἄλλοι.

δ') Ἐν τῇ ἀτυκῇ ἢ Τρωϊκῇ τῶν Τραγικῶν, ὁ Θουκυδίδης, ὁ Πλάτων, ὁ Ξενοφῶν καὶ τὸ λοιπὸν ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν ἀτυκῶν ἑητόρων καὶ συγγραφέων.

* *

Κατὰ τὴν Ζ' καὶ Γ' ἐκατονημιτηρίῳ αἱ ἀποικίαι ὑπερέχουσι τῆς κυρίως Ἑλλάδος, καὶ μάλιστα αἱ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἀνεπτύχθησαν ἐγκαίρως καὶ τῷ χρόνῳ προϊόντι σὺν τῇ ἑλικῇ προόδῳ συνανέπτυξαν καὶ τὰς μετὰ τῶν περιοίκων σχέσεις, τὰ δὲ πρῶτα ἀριστουργήματα τῆς ποιήσεως καὶ τῆς ἄλλης λογοτεχνίας ἐντεῦθεν ἐπήγασαν, ὡς ὀλίγῳ βραδύτερον τὸ αὐτὸ ἐγένετο καὶ ἐν Σικελίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ.

Ἐν ἀπείροις ταῖς εἰρημέναις χώραις διεσπαρμένοι οἱ Ἕλληες ἐλάλουν τὴν ἰδίαν αὐτῶν γλῶσσαν· ταύτην δὲ βαθμηδὸν καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξωτερικῆς πιέσεως ἐνεκοιλώθησαν ἐκουσίως καὶ μετ' ἀγάπης καὶ οἱ μετ' αὐτῶν συνοικοῦντες λαοί, ἐλκνόμενοι ἀφ' ἑνὸς ἐκ τῆς γλαφυρίας καὶ ἁρμονίας καὶ τοῦ πλούτου τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης τῶν Ἑλλήνων, ὄντες δ' ἀφ' ἑτέρου καὶ βέβαιοι ὅτι ἐν τῇ φιλολογίᾳ τῶν νέων συνοίκων θὰ εὐρίσκωσι πᾶν ὅ,τι ὑψηλὸν καὶ περιλάμπρον εἶδος τοῦ λόγου παρήγαγε ποτε ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια. Οὕτω δὲ συνεπληρώθη κατάκτησις μοναδική, ἧς ὁμοίαν δὲν ἔχει ἄλλην γὰρ ἐπιδείξει ἡ παγκόσμιος Ἱστορία, διδάσκουσα καὶ ταύτην τὴν ἀλήθειαν, ὅτι αἱ γλῶσσαι δὲν διαδίδονται διὰ τοῦ ξίφους ἢ τῆς βίας, ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς ἐν αὐταῖς ἐνυπαρχούσης μεγάλης ζωῆς, ζωῆς φιλολογικῆς, κατορθούσης γὰρ συνεπάγῃ λεληθότως καὶ πᾶσαν ἄλλην κατάκτησιν. Τοιαύτη δὲ κατ' ἐκείνο τοῦ χρόνου ἦτο ἡ ἐπίδοσις καὶ ἡ φιλοτιμία, αἱ ἀναπτυχθεῖσαι παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς καὶ Εὐρώπης, ὥστε πάντες ἐθεώρουν ὑψίστην ἑαυτοῖς τιμὴν καὶ δόξαν τὸ ΕΛΛΗΝΙΖΕΙΝ.

*
**

Τὸ τοῦ Θεανθρώπου «Οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος» καὶ ἐνταῦθα, εἶπερ καὶ ἀλλαγῶν, προσφυῶς ἐφαρμόζεται. Τὰ ὑλικά συμφέροντα καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐπιουσίου διηνεκής ἀγὼν τῶν λαῶν δὲν εἶναι ἱκανὰ ὅπως ἐπιβάλλωσι γλῶσσάν τινα τοῖς ξένοις. Βεβαίως οἱ ἄνθρωποι, ὑπὸ τοῦ σκληροῦ περιβάλλοντος ἀναγκαζόμενοι, ψιτικίζουσιν ἀναποφεύκτως λέξεις τινὰς καὶ φράσεις καὶ ὄρους ἐμπορικούς, ἀπαραιτήτους ἐν τῇ καθ' ἡμέραν συναλλαγῇ, ἀλλὰ θὰ ἀρκεσθῶσιν εἰς τοῦτο καὶ μόνον, οὐδεμίαν δ' οὐδέποτε ἄλλην ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμίαν θὰ αἰσθανθῶσιν ὅπως χωρήσωσι περαιτέρω εἰς τὸν σκοτεινὸν καὶ δυσπρόρευτον λαβύρινθον ξένης γλώσσης, ἀφ' οἷ μάλιστα

εἶναι καὶ βέβαιοι ὅτι οὐδὲν ἠθικὸν ὄφελος θὰ προσπορισθῶσιν ἐκ τῶν καταβληθέντων κόπων.

Ὁ διαπλέων τὸ ἀληθῶς ἀπέραντον πέλαγος τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας εἶναι βεβαιότατος ὅτι, ἂν κατορθώσῃ γὰρ εὐπλοήσῃ ὅπωςδήποτε, θὰ ἀναπαυθῆ μακαρίως ὑπὸ τὴν πυκνόφυλλον σκιὰν τοῦ δένδρου τῆς γνώσεως, θὰ κατακτήσῃ τὸ χρυσόμαλλον δέρας τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ θὰ ἀποκομίσῃ τὰ χρυσᾶ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων τῆς Ἐπιστήμης. Οὕτω διδασκόμεθα, ὅτι ἡ Ἀραβικὴ καὶ ἡ περσικὴ γλῶσσα, εἰ καὶ δυσχερέστατα ἐκμανθάνονται, κατέκτησαν ὅμως εὐρύτατον ἔδαφος· τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν μεγάλην φιλολογικὴν ἀξίαν τῆς πρώτης καὶ τὸ ποιητικὸν καὶ ἑναρμόνιον τῆς δευτέρας. Ἐξ ἐναντίας δὲ ἡ τουρκικὴ, πενιχροτάτη οὖσα, δὲν ἠδύνατο διὰ μόνων τῶν Ἀστειῶν τοῦ Νασρεδδίν Χώτζα καὶ τῶν Σαρκῆ τοῦ Ἀσὴκ Γαρήπ καὶ τοῦ ἔπους τοῦ Κιόρογλου καὶ τῶν τοιούτων ἀσημάντων φιλολογικῶν ψυχίων γὰρ θρέψῃ καὶ τέρψῃ τὸ πνεῦμα, ὥστε γὰρ κατακτήσῃ καὶ σπιθαμὴν ἔστω ξένου ἑδάφους· ὅθεν ὀρθότατα σκεφθέντες οἱ ἀπὸ ἡμισείας χιλιετηρίδος συμπολίται ἡμῶν Τοῦρκοι ἔσπευσαν, ἔχοντες προθύμους ἄρωγους τοὺς Ἀργυροπούλους, τοὺς Καραθεοδωρῆ καὶ τοὺς πρὸ αὐτῶν Μεγάλους φαναριώτας Διεσμηνεῖς, γὰρ διοχετεύσωσιν εἰς τὴν χέρσον αὐτῶν φιλολογικὴν γῆν τὰ ζωοπάροχα δεῖθρα τῆς ἀραβικῆς καὶ περσικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας, καθ' ἑκατοντάδας δὲ καὶ χιλιάδας ἠρانیσθησαν ἐξ ἑκατέρας τούτων λέξεις καὶ φράσεις καὶ ἰδέας, εἰς ἃς βραδύτερον, ὡς ἐκ τῆς καυκλήσεως, προσέθεσαν καὶ οὐκ ὀλίγας ἑλληνικάς· διότι μόνον ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν τούτων καλοβάθρων ἠδύνητο γὰρ στηριχθῆ καὶ ὀρθοποδήσῃ ἡ γλῶσσα αὐτῶν. Οὗτος, ἡ ἑλλειψὶς δηλονότι παντὸς φιλολογικοῦ στοιχείου καὶ καρποῦ, ἦτο ὁ κυριώτατος λόγος, δι' ὃν βλέπομεν τὸ παράδοξον ἐν τῇ Ἱστορίᾳ γεγονός, ὅτι λαὸς τις, ἐπὶ ἑκατοντάδας ὄλας ἐτῶν κυριαρχῶν ξένων ἐθνῶν, δὲν κατώρθωσε γὰρ διαδώσῃ τὴν ἰδίαν γλῶσσαν, ἐν ᾧ ἄλλος

λαός, καθ' ὁλοκλήριαν ἀποβαλὼν τὴν ὑλικὴν ἰσχὺν τοῦ ξίφους, ὡς ἐπὶ ῥωμαιοκρατίας ὁ Ἕλληνας, καὶ ἄλλοι, ὀλοτελῶς ἀπὸ τῆς σκηπῆς τοῦ βίου ἀπομακρυνθέντες, ὁ Ἄραβ καὶ ὁ Ἰταλῖνος καὶ ὁ Ἑβραῖος, κατέκτησαν καὶ κατακτιῶσι παρὰ τοῖς εἴ φρονοῦσι τῶν ἔθνῶν ἕδαφος ζηλευτόν. Τοῦτο δὲ ἐγένετο, ἐπειδὴ «οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ» (Ματθ. δ', 4). Ὁ μικρασιάτης Ἕλληνας ἔμαθε μὲν καὶ λαλεῖ τὴν τουρκικὴν ταύτην καὶ μόνην ἐν πλείστοις τόποις μεταχειρίζεται ἐν τε τῇ ἀγορᾷ καὶ κατ' οἶκον καὶ ἐν τῇ διανοήσει, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν τῇ μετὰ τοῦ Θεοῦ ἀναστροφῇ· οὐδέποτε ὅμως ἠσθάνθη καὶ τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τῆς ἐκμαθήσεως καὶ τῆς ἀναγνώσεως καὶ γραφῆς τῆς τουρκικῆς, δι' ὑπερανθρώπων δ' ἀληθῶς θουσιῶν ἀγωνίζεται νὰ σπουδάσῃ καὶ ἐκμάθῃ τὴν ἑλληνικὴν, ἐν τῇ γνώσει καὶ μελέτῃ αὐτῆς ἐλπίζων νὰ εὔρη ποτέ, πλὴν τοῦ «ἄρτου» καὶ τὸ πρόσφορον τῇ ψυχῇ καὶ τῷ πνεύματι αὐτοῦ «πᾶν ῥῆμα ἐκπορευόμενον διὰ στόματος Θεοῦ».

Ὡστε ἡ βία καὶ ἡ διὰ τῆς ὑλικῆς ἰσχύος ἐπιβολὴ γλώσσης τινὸς ἀποδεικνύονται ὑπὸ τῆς Ἱστορίας καὶ ἐπικυροῦνται ὑπὸ τῶν καθ' ἑκάστην πρὸ τῶν ὁμμάτων ἡμῶν ἀνελισσομένων γεγονότων ὅτι οὐδόλως ἐπιτυγχάνουσι νὰ προσδώσωσιν ἠθικὸν καὶ ἀρραγὲς κῦρος πρὸς ἐπικράτησιν ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς γλώσσης.

*
**

Ἡ ἀνάβασις καὶ ἡ κάθοδος τῶν Μυριῶν καὶ αἱ ἐπιτυχεῖς τοῦ Ἀγησιλάου ἐκστρατεῖαι οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν εἰς τὴν διάδοσιν καὶ κραταίωσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἀνὰ τὰς χώρας τῆς Ἀσίας· βραδύτερον δὲ ἡ κοσμοκρατορία τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐπεξέτεινεν ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἀξιοῦ καὶ τοῦ Στρουμόνος πέρα τοῦ Ἰνδοῦ καὶ Γάγγου, τοῦ Ὄξου καὶ τοῦ Ἰαξάρτου τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν μέχρι τοῦ Ἰμάου

(Καυκάσου) οὐχὶ διὰ μόνης τῆς κατακτήσεως, ἀλλὰ κυρίως διὰ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, διὰ τῆς ἑλληνικῆς ἐπιστήμης, τῆς τέχνης, ἐμπορίας, βιομηχανίας, τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐθίμων· διὰ πάντων τούτων ὁ φιλόσοφος μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους διέδωκε τὴν ἡμέρωσιν καὶ ἐπηύξησε τὰς γνώσεις καὶ τὴν εὐημερίαν τῶν κατακτιθέντων λαῶν.

Κατὰ τὴν γ' ἰδίᾳ π. X. ἑκατονταετηρίδα, ἀπὸ τῶν ἀλεξανδρινῶν χρόνων, ἀναμειγνύονται ποικίλοι τοπικοὶ ἰδιωτισμοί, οὗτω δὲ παρήχθη ἡ κοινὴ διάλεκτος, ἐν ἣ ἐγράφησαν τὰ συγγράμματα τοῦ Πολυβίου, Διοδώρου, Πανσανίου, Λίωνος Κασσίον καὶ ἄλλων.

Ἐπὶ τῆς μακρᾶς βυζαντιακῆς περιόδου ἡ γλῶσσα, ἢ ἐξαπλωθεῖσα, ὡς εἶδομεν, πρῶτον διὰ τῶν ἀποικιῶν καὶ εἶτα διὰ τῶν μυριῶν, διὰ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τῶν Διαδόχων αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τῶν Πτολεμαίων, Σελευκιδῶν, Ἀττάλων κτλ., παρεφθόρη καὶ κατέστη, ὡς ἐκ τῆς ἀναμίξεως πολλῶν ξενικῶν στοιχείων, σχεδὸν ἀγνώριστος.

Ἐπὶ Ῥωμαίων ἀνεφάνη ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, λαβοῦσα ὡς ὄργανον τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἐν αὐτῇ ἐγράφη τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Ἐδαγγέλιον· αὐτὴν μετεχειρίσθησαν οἱ ἄγιοι Ἀπόστολοι, αἱ κατὰ καιροὺς Σύνοδοι, Οἰκουμενικαὶ καὶ Τοπικαί· ἐν αὐτῇ συνέγραψαν οἱ ἱεροὶ τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες· ἑλληνιστὶ ἐλειτούργουν αἱ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, Βασιλείου τοῦ Μακεδόνοιο, Λέοντος Γ' τοῦ Σοφοῦ ἰδρυθεῖσαι Σχολαὶ τῆς φιλοσοφίας, γραμματικῆς, ῥητορικῆς, θεολογίας καὶ ἰδίᾳ νομικῆς.

Μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας (1453—1830) αἱ Μοῦσαι κατέφυγον εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὁπόθεν αὐθις ἐπανέκαμψαν εἰς τὴν γενέτειραν ἀποκομίζουσαι μικρὸν μὲν τῶν ἐξορισθεῖσῶν γνώσεων ποσόν, ἀλλ' ὅπως δῆποτε ἰκανὸν ὅπως μὴ ἐκ παντελοῦς πνευματικῆς αἰτίας ἀποθάνῃ τὸ Γένος. Οὕτω καὶ κατὰ τὴν ζοφερὰν ἐκείνην περίοδον παρουσιάζονται ὁ Κωνσταντῖνος Λάσκαρις, Γεώργιος Τραπεζούντιος, Γεώργιος Φραντζῆς,

Δημήτριος Χαλκοκονδύλης, Μάρκος Μουσοῦρος, Μελέτιος Πηγᾶς, Κύριλλος Λούκαρις, Μάξιμος Μαργούνιος, Λέων Ἀλλάτιος, Βικέντιος Κορνᾶρος, Μελέτιος ὁ Ἀθηνῶν, Ἡλίας Μηριάτης, Ῥήγας Φεραῖος, Εὐγένιος Βούλγαρις, Νικηφόρος Θεοτόκης, Γρηγόριος Ε', Ἀθανάσιος Πάριος, Ἰωάννης Βηλουῶς, Ἀδαμάντιος Κοραῆς, Δημήτριος Γαλανός, Κωνσταντῖνος Κούμας, Ἀνθιμος Γαζῆς, Νεόφυτος Λούκας, Σκαρλάτος Βυζάντιος καὶ ἄλλοι οὐκ ὀλίγοι.

Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους πρὸς διάσφιν καὶ διάδοσιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ παιδείας εἰργάσθησαν λυσιτελέστατα καὶ πολλοὶ μὲν ἄλλοι, ἀλλ' ἰδίᾳ αἱ Σχολαὶ Κωνσταντινουπόλεως, Ἀθηνῶν, Σμύρνης, Θεσσαλονίκης, Κυθωνιῶν, Χίου, Ἰωαννίνων, Σάμου, Κερκύρας κ.τ.λ.

*
**

Ἀλλ' ἡ τοσαύτη ἔκτασις καὶ ἀκμὴ τῆς γλώσσης ἔμελλε μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἐξαπλωθῆ καὶ καταπέσῃ. Λέξεις ξέναι ὑπεἰσέδυσαν νῦν μὲν κρύφα καὶ ἀθορύβως, νῦν δ' ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς καὶ μετὰ πατάγου, ὅτε μὲν ἐπιτηδεῖως περιβαλλόμενα ὡς προσωπεῖον ἑλληνικὰς καταλήξεις ἢ καὶ ῥίξας, ἄλλοτε δὲ διὰ τῆς βίας καὶ τῆς σπάθης ἐπιβαλλόμενα. Ἀλλ' οἱ λαοὶ οὗτοι ἠγνόουν ὅτι πρὸ πολλοῦ ὁ Ἑλληνισμὸς συνεκεράσθη ἀρρήκτως μετὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Ἑλληνισμὸς διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς φιλολογίας καὶ τῆς γλώσσης καὶ πάσῃ δυνάμει ὑπεστήριξε τὰ πρῶτα τοῦ Χριστιανισμοῦ βήματα ἐν τῷ κόσμῳ, ὄφειλε καὶ οὗτος, κραταιωθείς ἤδη καὶ ἐπιβληθεὶς ἐν τῇ συνειδήσει τῶν λαῶν, καὶ ἐπὶ θρόνου ἔτι βασιλικῷ ἀρθεὶς, νὰ ἀποδώσῃ τὴν ἱεράν πρὸς ἐκεῖνον ὀφειλὴν. Ἐν παντελεῖ ἀληθῶς ἀγνοία εὐρίσκοντο οὗτοι, φρονοῦντες ὅτι τὰ θηρία καὶ οἱ διωγμοὶ τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ῥώμης πρῶτον καὶ αἱ παντοῖαι τῶν ἀλλοφύλων ἐπιβουλαὶ καὶ κακώσεις κατόπιν θὰ κατώρθουν νὰ ἀνακόψωσι τὴν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν τοῦ

Χριστιανισμοῦ· ἀπτόητος οὗτος ἐξηκολούθησε τὴν θεόθεν δορισθεῖσαν αὐτῷ ὁδὸν ἐν πολυδαυδάλοις καὶ λαβυρινθώδεσι κατακόμβαις καὶ ἀνὰ τοὺς ἀνηλίους δορυμῶνας «ὕστερούμενος, θλιβόμενος, κακουχούμενος· ἐν ἐρημίαις πλανώμενος καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς» (Ἐβρ. ια', 37, 38).

Ὅμοίως ἐπέπρωτο καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς, κρατῶν μετὰ χειρὸς τὴν δάδα τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, τοὺς τέως ἐν σκότῳ δουλείας καὶ ἀμαθείας καθεύδοντας λαοὺς νὰ ποδηγετήσῃ εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἐπιστήμην, φωτίζων μὲν τοὺς ἄλλους, αὐτὸς δ' ὡς κηρὸς ἀναλισκόμενος.

Διότι ὁ μὲν Χριστιανισμὸς, ὡς θεῖον τοῖς ἀνθρώποις δῶρημα, οὐ μόνον οὐδὲν ἔπαθεν ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς ἀγῶσιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας καὶ ἐνισχύθη καὶ ἐκραταιώθη ἔτι μᾶλλον ἐκ τῆς διηνεκοῦς πάλης, ὡς ὁ μυθολογούμενος Ἀνταῖος. Ἀλλ' ὁ Ἑλληνισμὸς, ὡς προῖον ἀνθρώπινον, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διαρκέσῃ, ὡς ἐκεῖνος, αἰωνίως. Ὅθεν ὁ πολλαχόθεν αἰφνιδίως ἐνσκήψας Σιμὸν τῆς βίας προσέβαλεν ἀγρίως τὸ καλλίκαρπον δένδρον καὶ διεσκέδασε πανταχοῦ τὰς εὐώδεις δάφνας τοῦ ἑλληνικοῦ Παρθασσοῦ, κατέρριψε δὲ καὶ κατεθρυμάτισε τὸ παγκόσμιον φιλολογικὸν ἀριστοῦργημα τοῦ Ἑλλήνος.

Καὶ ἀληθῶς· δὲν ἀκούεται πλέον ἐν τοῖς ἐνδοτέροις τῆς Ἀσίας καὶ ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς, τῶν ἄλλων ἀκτῶν τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Εὐξείνου ἢ γλαφυρὰ τῶν ἐλλήνων ἀποίκων καὶ κατοίκων λαλιά, οὐδ' ἐννοοῦνται σήμερον ὑπὸ τῶν πολλῶν τὰ συγγράμματα τῶν θύραθεν καὶ τῆς Ἐκκλησίας φωστήρων. Σιγὴ νεκρικὴ ἐπικρατεῖ ἐκεῖ, ἐνθα ἐπάλλετο ζωὴ καὶ κίνησις καὶ πολιτισμὸς, ὅπου ἤνθον ἐπιστήμη καὶ τέχναι, βιομηχανία καὶ ἐμπόριον. Εἰς ἄμορφον σωρὸν κατερρήσαν ὑπὸ τοῦ ἐπιπνεύσαντος λιθοῦς ἐρειπωθέντι τὰ θαυμαστὰ μνημεῖα τῆς ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας.

Τὰ συντοίμματα, ἅπαντα ἐπὶ γῆς καταπεσόντα, βαθμηδὸν σὺν

τῆ παρόδῳ τῶν χρόνων κατεκαλύφθησαν ὑπὸ τῆς ξένης ἕλης, καὶ τὰ πάντα ἐπὶ τοσοῦτον παρήλλαξαν, ὥστε καὶ ὁ Ἀνγκέως ὄμματ' ἔχων ἐρευνητῆς δυσχερῶς διακρίνει τὸ ἀρχαῖον κάλλος αὐτῶν. Ἄμμος καὶ λίθοι καὶ χῶμα μετὰ τῆς ξένης ἐπέχθησαν σφοδρότητος καὶ λύσεως, ὥστε πάντῃ ἄγνωστος κατέστη ἡ τέως περὶδοξος γῆ, τὸ ἐνδιαίτημα τῶν ἑλληνίδων Μουσῶν. Σκότος καὶ τέφρα κατεκάλυψαν τὴν πρόφῃν φωτοβόλον ἐστίαν τῶν γραμμάτων, ἐσθέσθη δὲ ἡ λαμπρὰ τοῦ ἐπιστητοῦ δῆς, θλιβερὰ δὲ ἐν πᾶσι ἐρήμωσις ἐπεκράτησεν ἀπανταχοῦ. Κρωγμοὶ ἀπαισιοὶ καὶ ὠτοκόποι διεδέξαντο τὸ εὐλαλον τῶν ἑλληνίδων χελιδόνων τερέτισμα καὶ τὸ γλυκύμολπον ἄσμα τῶν ἀττικῶν ἀηδόνων....

Οὕτω δὲ ἐν στυγνῇ ἀπογνώσει ἀλλεπάλληλοι παρήρχοντο οἱ χρόνοι διαδεχόμενοι ἀλλήλους μετὰ βραδύτητος καὶ συμπληροῦντες ἑκατονταετηρίδας ὄλας....

Αἴφνης ὄμως καὶ ἀπροσδοκῆτως ἀνέτειλεν ἡ εὐλογητὴ ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ πάραυτα ἤρξατο δραστηρίως ἐπιτελούμενον τὸ μέγα ἔργον τῆς περισυλλογῆς τῶν διεσπαρμένων προγονικῶν κειμηλίων ὑπὸ τῆς ἀναγεννηθείσης Πατρίδος διὰ τῆς ἰδρύσεως ναοῦ καλλιμαρμάρου τῆ ἐν ὑπερορῇ πλανωμένῃ ἑλληνικῇ Ἐπιστήμῃ καὶ διὰ τῆς συγκροτήσεως Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Τὰ τῆδε κἀκεῖσε διεσκορπισμένα συντρίμματα, ὑπὸ τὸ χῶμα ἀπὸ μακροῦ ταφέντα, βαθμηδὸν καὶ διὰ πολλῶν μόχθων καὶ θυσιῶν, ἀλλ' ἀσφαλῶς ἀποδίδονται ὑπὸ τῆς φιλοστόργου γῆς τοῖς δικαιούχοις κληρονόμοις, εὐλαβῶς δὲ καὶ μετὰ προσοχῆς περισυλλέγονται καὶ δεξιῶς συναρμολογοῦνται, ἐν μεγαλοπρεπεστάτοις, καὶ αὐτὸ τοῦτο βασιλικοῖς, μεγάροις τοποθετοῦνται καὶ εἰς κοινὴν τοῖς ἀπανταχοῦ γῆς φίλοις τοῦ καλοῦ θέαν ἀνεπιφθόνως προβάλλονται. Ἡ σκαπάνη τοῦ φιλοκάλου ἀρχαιολόγου σκάπτει, σκάπτει ἀκαταπαύστως· ἀνασύρονται δὲ καθ' ἑκάστην μικρὰ καὶ μεγάλα τεμάχια καὶ ἀποκαλύπτονται πολύτιμα ἐρεῖπια

οἰκοδομῶν ἱστορικῶν καὶ μυθολογικῶν καὶ προσαρμόζονται μὲν καὶ ἀναστηλοῦνται καὶ συμπληροῦνται ποῦ μὲν βραχίονες ἢ κνήμαι ἢ κορυφαὶ ἢ κεφαλαὶ ἀγαλμάτων, ποῦ δὲ σπόνδυλοι ἢ παραστάται ἢ κίονες ἢ κιονόκρανα, ἀλλαχοῦ δὲ, ὡς ὑπὸ δεξιῶν χειρουργῶν, συγκολλῶνται μέλη θραυσθέντα· θρασεῖς δύναι βυθίζονται εἰς τὰ ἀτέρονα βάθη τῆς θαλάσσης, ἀποσπῶντες ἐξεῖθεν μετὰ κινδύνων τὰ ὑπ' αὐτῆς καταποθέντα λείψανα τῶν προγονικῶν καλλιτεχνημάτων, τοιοῦτω δὲ τῷ τρόπῳ κοσμοῦνται καὶ ἅπαξ ἅπαντα τὰ μουσεῖα τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἄλλὰ πᾶσα αἴτη ἡ θαυμαστὴ ἐργασία, Πανοσιολογιώτατε Ἀντιπρόσωπε τῆς Α.Θ.Π., θὰ ἦτο ἀτελής, ἂν μὴ, πάντως κατὰ θεῖαν ἔμπνευσιν, προετινείτο καὶ σοβαρῶς συνεζητεῖτο καὶ γενναίως ἀπεφασίζετο καὶ ἡ παρασκευὴ γιγαντιαίου ἀληθῶς ἔργου, ἔργον ἀνταξίου τῆς μεγάλης ὑποθέσεως.

Ἡ ἐτοιμαζομένη διὰ τὸ 1921 ἔκδοσις Μεγάλου Ἑλληνικοῦ Λεξικοῦ, μέλλοντος νὰ περιλάβῃ ὡς ἐν ἀληθείᾳ πανελληνίῳ Μουσείῳ πάσας τὰς λέξεις μετὰ τῶν πολλαπλῶν καὶ παντοδαπῶν σημασιῶν, ἃς ὁ ἐν τῷ μεταξὺ παρεμπεσῶν μακρὸς χρόνος διεφύλαξεν ἢ προσέθηκεν ἢ καὶ ἐνιαχοῦ παρεμόρφωσεν, εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἔργον κολοσσιαῖον. Ἀναντιρρήτως ἐπὶ τοῦ ἀπέφθου χρόνου τῶν ἑλληνικῶν λέξεων καὶ φράσεων ἐπεκάθισαν σὺν τῷ ἀποικομένῳ χρόνῳ οὐκ ὀλίγαι, καὶ μάλιστα βαθυχάρακτοι, κηλίδες, καθιστᾶσαι ἐν πολλοῖς δυσδιακρίτους αὐτάς· ἀλλ' ἔχομεν σταθερὰν τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ ἐπιστημονικὴ φιλοτιμία τοῦ Ἔθνους, ἐπιτηδείως καὶ μετὰ τῆς προσηκούσης προσοχῆς χειριζομένη ὡς λυδίαν λίθον τὴν ψήκτραν τῆς ἐπιστήμης, μετ' εὐλαθείας θὰ καθάρῃ ἑκάστην αὐτῶν ἀπὸ πάσης σκωρίας, θὰ ἀποδώσῃ δ' αὐταῖς τὴν προτέραν σιληθρότητα καὶ εὐσεβῶς θὰ ἀποθέσῃ πᾶσαν οἰανδήποτε ὑφ' Ἑλλήνων διασφραζομένην ἑλληνικὴν λέξιν ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει.

*
**

Ἄλλὰ πρὸ τῆς ἐνάρετος τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, οὕτως εἶπεῖν, τοῦ Μεγάλου Λεξικοῦ ἐργασίας, ὅτε θὰ ἀναστηλωθῶσιν οἱ κίονες καὶ αἱ μετόπαι καὶ αἱ τρίγλυφοι καὶ οἱ θριγχοὶ καὶ τὰ ἀετώματα τοῦ φιλολογικοῦ ἡμῶν Παρθενῶνος, εἶναι ἐπάντητες πρώτιστα καὶ μάλιστα νὰ περισυλλεγῶσιν ἐκθαπτιόμενα μετὰ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀλήθειαν πάντοθεν, ὅπου δῆποτε καὶ ἂν ἐπάρχωσι κεκρυμμένα, ἢ ἐν χωρίοις ὑπογείοις ἐπι καὶ νῦν ἢ ἐν μέσῳ δυσπροσίτων φαραγγῶν, τὰ διάφορα συντρίμματα καὶ δεόντως νὰ παρασκευασθῇ κατὰ μέρος τὸ πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ βίου ἑλικόν. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἔργον ἐνὸς ἢ καὶ ὀλίγῳ πλειόνων. Ἡ ἑκτασις, ἣν, ὡς εἶδομεν, κατεῖχε τέως ἢ καταθρομμιασθεῖσα καὶ πως ἐκφυλισθεῖσα, ὡς ἐκ τῶν καιρικῶν περιστάσεων, γλώσσα, εἶναι τοσαύτη καὶ τηλικαύτη, ὥστε πάντες, σχεδὸν εἶπεῖν, καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι, δυνάμεθα καὶ ὀφείλομεν, νὰ συντελέσωμεν εἰς τὸ τοιοῦτο ἔργον, ἔργον ἐξόχως πανελλήριον, σκοποῦν, πρὸς ἄλλοις πολλοῖς, νὰ ἀποδείξῃ τῇ συγχρόνῳ καὶ τῇ μετ' αὐτὴν ἀνθρωπότητι τὴν οὐδέποτε οὐδ' ἅπαξ διασπασθεῖσαν ἐνότητα τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

*
**

Ὁ ἀείμνηστος Ἀδαμάντιος Κοραῖς ὁ Χῖος, καὶ ἐν τούτῳ μέγας, πρῶτος κατεῖδε καὶ ἐπανειλημμένως συνεβούλευσε τὴν ἔγκαιρον περισυλλογὴν τῶν ζώντων μνημείων, τῶν διασφωζομένων ἐν τῷ στόματι τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Οἱ ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Μεγάλῃ Σχολῇ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ληξιάσης ἑκατονταετηρίδος διδάσκαλοι τοῦ Γένους, πρωτυνεύοντος Νικολάου τοῦ Λογάδου, συνέτηξαν τὴν «Κιβωτὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης», ἀντυχῶς ἐλλιπῆ μείνασαν. Τὰ ἐν Ἀθήναις, Κων/πόλει, Σμύρῃ, Πόντῳ, Αἰγύπτῳ καὶ ἀλλαχοῦ κατὰ καιροὺς ἐκδιδόμενα μακρόβια ἢ βραχύβια περιοδικὰ συγγράμματα, καὶ ἰδίᾳ ἢ «Πανδώρα» καὶ ὁ «Παροαστός» (Νεοελληνικὰ Ἀνάλεκτα,

τόμοι 2), ὁ «Ξενογράφος» τοῦ ἐν Ἀθήναις Μικρασιατικοῦ Συλλόγου «Ἀνατολῆς», τὸ «Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας» καὶ ἄλλα πολλὰ τὴν συμβολὴν αὐτῶν προσεκόμισαν. Ὁ ἡμέτερος Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος, χορηγοῦντος τοῦ ἀειμνήστου ἔθνικοῦ εὐεργέτου Χρ. Β. Ζωγράφου, συνεκέντρωσεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐπὶ σειρὰν ἱκανῶν ἐτῶν μεγάλην συλλογὴν ζώντων μνημείων, ἧς μέρος μὲν ἐδημοσιεύθη ἐν τοῖς ὑπερτριάκοντα τόμοις τοῦ φερωνύμου αὐτῷ περιοδικοῦ συγγράμματος καὶ ἰδιαίτερος ἐν τοῖς ἐκδοθεῖσι δύο τοῦ «Ζωγραφείου Ἀγῶνος» μένει ὅμως καὶ νῦν πολλή, πλείστη ἐπι ὕλη ἀνέκδοτος. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν τε ξένων καὶ τῶν ἐλλήνων λογίων οὐ σμικρὸν τὸν ἑαυτῶν ἔρανον συνεβάλοντο, ὡς οἱ ἐπόμενοι: Δ. Μαυροφρούδης ὁ Ἀνδρονικεύς (Ἐκλογή μνημείων τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς γλώσσης, 1866.— Δοκίμιον Ἱστορίας τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, 1871.— Φιλίστορος, τόμοι 4), Ἰ. Βενιζέλος (Παρσιμίαι δημῳδαί, 1867), Ν. Γ. Πεταλᾶς (Ἰδιωτικὸν τῆς θηραϊκῆς γλώσσης, 1876), Μ. Ἰ. Μουσαῖος. (Βατταρισμοί, ἦτοι Λεξιλόγιον τῆς λειθησιανῆς διαλέκτου, 1881), Π. Καρολίδης (Γλωσσάριον συγκριτικὸν ἐλληνοκαππαδοκικῶν λέξεων, 1885), Ἀλέξανδρος Γ. Πασπάτης (Χιακὸν Γλωσσάριον, 1888), Ἀντώνιος Γιάνναρος (Περὶ Ἐρωτοκρίτου καὶ τοῦ ποιητοῦ αὐτοῦ, 1889), Ἀθ. Α. Σακελλάριος (Κυπριακά, τόμοι 2, 1890—1891), Στέφ. Α. Κουμανούδης ὁ Ἀδριανοπολίτης (Συναγωγὴ λέξεων ἀθησαυρίστων ἐν τοῖς ἐλληνικοῖς Λεξικοῖς, 1883.— Συναγωγὴ νέων λέξεων ὑπὸ τῶν λογίων πλασθεισῶν ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, τόμοι 2, 1900), Ἐπαμειν. Ἰ. Σταματιάδης (Ἰκαριακά, 1893 κτλ.), Γ. Α. Παχτίκος (260 δημῳδὰ ἐλληνικὰ ᾄσματα μετὰ τῆς παρασημαντικῆς αὐτῶν, 1905), Δ. Η. Οἰκονομίδης (Lautlehre des Pontischen, 1908), Γ. Χασιώτης (Συλλογὴ

τῶν κατὰ τὴν Ἠπειρὸν δημοτικῶν ἁσμάτων, 1866. — Ὁ Πτωχοπρόδρομος, 1909. — Περὶ τῶν δημοδῶν μνημείων 1910), ἡ ἐν Ἀθήναις Λαογραφικῇ Ἐταιρείᾳ (Λαογραφία, Τόμ. Α' - Β') καὶ ἐπὶ πᾶσιν οἱ ἀκαταπόνητοι σκαπανεῖς τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας Ν. Γ. Πολίτης (Ἀημῶδεις Παροιμίαι. — Βίος τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων κτλ.) καὶ Γ. Ν. Χατζιδάκης (Ποικίλαι μενογραφίαι καὶ ἐπιστημονικαὶ μελέται) καὶ πολλοὶ ἄλλοι, σημαίνοντες καὶ ἄσημοι, πάντες δ' ὁμῶς πολυτίμους ἐθάρους ὑπὲρ τοῦ κοινῶ ἀγαθοῦ καταβαλόντες καὶ συνεισφέροντες.

**

Ἄλλ' οὐδεὶς, Παροσιολογιώτατε Ἀντιπρόσωπε καὶ Σεβασμιοὶ Μητροπολίται, ἀπολύτως οὐδεὶς ἕτερος δύναται νὰ προσεγγίῃ οὐχὶ τὸν «ὄβολόν τῆς χήρας», ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο πάλαντα» ὅλα εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῆς ἐθνικῆς ταύτης Πυραμίδος ἢ τὸ μόνον καὶ ἀληθὲς Κέντρον τοῦ ἐθνισμοῦ ἡμῶν, ἡ σεπτὴ μήτηρ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία σὺν τῇ πρωτοτόκῳ τῆδε προσφιλεῖ θυγατρὶ Αὐτῆς, τῇ Πατριαρχικῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ. Μόνον ὁ ταυνοσίτερος τῆς Ἐκκλησίας Αἰκέφαλος ἔχει τὴν ἠθικὴν καὶ ἀδιαφιλονίκητον δύναμιν ἐπιτυχῶς καὶ ἐν τούτῳ τῷ ἐθνικῷ ἔργῳ νὰ διανοίξῃ τὴν ὁδὸν καὶ πρωτοστατήσῃ καὶ ἐπιθέσῃ τὴν κοροσίδα καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ ἑαυτῆς κήρους διὰ τῶν ἀπαντιχοῦ ἱεροῶν Μητροπολιτῶν. Οὗτοι, ὡς προϊστάμενοι καὶ θεματοφύλακες τῆς ἐθνικῆς παρακαταθήκης καὶ παιδείσεως, θὰ συστήσωσι τοῖς ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ταῖς κόμαις καὶ τοῖς ἀπωτάτοις χωριδίοις τῆς ἰδίας ἐπαρχίας ἱεροῦσι καὶ διδασκάλοις καὶ ἐν γένει λογίοις ὅπως μετὰ τῆς προσηκούσης στοργῆς περισυλλέγωσι πᾶν ὅ,τι προσφύεται ἰδίᾳ ἐν τοῖς στόμασι τῶν ἐν γῆρως οὐδᾶ ἐδρισκομένων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, πρὶν ἢ ὁ παμφάγος χρόνος καὶ ὁ ἀφενκτικὸς θάνατος τέλειον ἐξαλείψωσιν, ὡς ἐκ τοῦ ἐπειραγομένου ὀθνεῖον πολιτισμοῦ, καὶ τὰ τελευταῖα ἴχνη τῶν διὰ τοσοῦτων θησιῶν περισωθέντων ἐθνικῶν κειμηλίων.

Τὸ ἐθνικὸν τοῦτο ἔργον τῶν σεβασμίων Ἱεραρχῶν ἡμῶν καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν διδασκάλων ὑποβοηθεῖ ἀσφαλῶς αὐτῇ δὴ ἡ Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολῇ διὰ τῶν κατ' ἔτος ἀπολυμένων ἐνσταλῶν υἱῶν αὐτῆς. Οὗτοι ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων γυναικῶν πάσης γῆς εἰς τὴν ἐστίαν ταύτην προσερχόμενοι καὶ εἴτα πανταχοῦ διασκεδανόμενοι εἴτε τῷ Λογίῳ εἴτε τῷ Κερδῶρι Ἐορμῇ δουλεύοντες, ἱκανῶς ἤδη ὑπὸ τῆς Σχολῆς ἐφωδιασμένοι, δύναται νὰ παρέχωσι τὸν ἴδιον αὐτῶν ἔθρονον, προσκομίζοντες καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ κοινὸν ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ Μουσειοῦ τὸ ἑαυτῶν πολύτιμον λιθάριον.

Ἡ Ἐκκλησία ἀληθῶς πρόπει, αὐτὴ καὶ πάλιν, καὶ ἐν τῷ βαρυσημάντῳ τούτῳ ἔργῳ νὰ προσηγηθῇ πάντων τῶν ὁμογενῶν, ἔχουσα μάλιστα, ὡς ἐπὶ τῆς γῆς πιστὴ καὶ ἄγρυπτος τῶν θείων ῥημάτων τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου φύλαξ, ἐν τῷ νῶ ὅτι ὁ Θεάνθρωπος ῥητῶς παρακελεύεται τοῖς ἁγίοις Ἀποστόλοις καὶ δι' αὐτῶν τοῖς Διαδόχοις ἐκείνων τὴν εὐγενῆ τῆς περισυλλογῆς τῶν ἐθνικῶν κειμηλίων ἐργασίαν, λέγων αὐτοῖς «ΣΥΝΑΓΑΓΕΤΕ ΤΑ ΠΕΡΙΣΣΕΥΣΑΝΤΑ ΚΛΑΣΜΑΤΑ, ΙΝΑ ΜΗ ΤΙ ΑΠΟΛΗΤΑΙ»! (Ἰωάν. Γ', 12).

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΗ ΜΕΓ. ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ,

ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1909—1910

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

Μ. ΣΑΡΔΕΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ

τῇ 13 Ἰουνίου 1910.

Τῇ 13 Ἰουνίου μετὰ τὴν θείαν ἱερουργίαν ἠύλο-
γήθη ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ
Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Ἰωακείμ τοῦ Γ' ἡ
λήξις τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1909—1910 διὰ τῆς νενομι-
σμένης ἱεραῆς τελετῆς, παρισταμένων ἐν αὐτῇ τῶν σεβ.
Ἁγίων Συνοδικῶν, τῶν Ἐφόρων τῆς Σχολῆς, τῶν Κα-
θηγητῶν καὶ μαθητῶν αὐτῆς καὶ πολλῶν ἄλλων λογίων
καὶ φιλομούσων.

Ληξάσης τῆς τελετῆς ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Σχολάρ-
χου ἡ ἐξῆς ἔκθεσις τῶν πεπραγμένων ἐν τῷ καθιδρύματι
κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1909—1910.

**Παναγιώτατε Δέσποτα,
Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
Μεγάτιμοι τῆς Σχολῆς Ἐφοροί,
καὶ ἡ λοιπὴ φιλόμουσος δμήγυρις,**

Ταῖς εὐπροσδέκτοις πρὸς Κύριον εὐχαῖς τῆς σεπτιῆς Μη-
τροῦς Ἐκκλησίας διηρέθη αἰσίως καὶ τὸ ὅσον οὕτω λήγον σχολι-
κὸν ἔτος, λειτουργησάσης τῆς Σχολῆς μετὰ τοῦ παρηρημένου
αὐτῇ Διδασκαλείου ὁμαλῶς καὶ ἀπροσκόπως συμφώνως τῷ
διέποντι αὐτὴν Κανονισμῷ.

Α'

Αἱ ἐργασίαι αὐτῆς ἤρξαντο, ὡς συνήθως, ἀπὸ τῶν ἐγ-
γραφοῶν τῇ 20 Ἀπριλοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους. Οἱ ἐγγρα-
φέντες μαθηταί, πολλῶν πλείονες τῶν τοῦ προηγουμένου ἔτους,
ἀνῆλθον εἰς 488. Ἐκ τούτων 57 ἀπετέλεσαν τὴν α' τάξιν, τὴν
καιωτάτην, 86 τὴν β', 85 τὴν γ', 91 τὴν δ', 47 τὴν ε', 58 τὴν
ς', 34 τὴν ζ' καὶ 30 τὴν η', τὴν ἀνωτάτην τῶν τελειοφοιτῶν.
Τούτων οἱ μὲν 299 ἦσαν μαθηταί τοῦ παρελθόντος ἔτους

νεώσαντες τὴν ἔγγραφὴν αὐτῶν, οἱ δὲ λοιποὶ 189 νέοι, ἐφέτος τὸ πρῶτον ἐγγραφέντες. Κατήγοντο δὲ 116 μὲν ἐκ τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν περιχώρων, 344 δὲ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους καὶ 28 ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς.

Οἱ δὲ ἐν τῷ παρηρημένῳ τῇ Σχολῇ τετρατάξιῳ Διδασκαλείῳ ἐγγραφέντες κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μαθηταὶ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνωτέρων αὐτῆς τάξεων* ἀνῆλθον ἐφέτος εἰς 62. Ἐκ τούτων 15 ἀπετέλεσαν τὴν α' τοῦ Διδασκαλείου τάξιν, 18 τὴν β', 16 τὴν γ' καὶ 13 τὴν δ', τὴν τῶν τελειοφοίτων.

Ἐν τῇ Σχολῇ ἐστεγάσθη καὶ ἐφέτος ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ Σχολή, λειτουργήσασα τακτικῶς τετρατάξιος, ὡς τμημα τοῦ Διδασκαλείου καὶ ἐγγράφασα, ὡς καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, οὐ μόνον τοῦ Διδασκαλείου μαθητὰς, ἀλλὰ καὶ μαθητὰς τῶν κατωτέρων τῆς Σχολῆς τάξεων καὶ δὴ καὶ μὴ μαθητὰς αὐτῆς, βοηθοὺς ἱεροψαλτῶν καὶ ἄλλους, ὅσοι ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν ἱερὰν τέχνην ἠθέλησαν νὰ ἐγγραφῶσιν. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐν ὄλῳ ἀνῆλθεν εἰς 129, ἐξ ὧν 40 ἀπετέλεσαν τὴν α' τάξιν, 26 τὴν β', 40 τὴν γ' καὶ 23 τὴν δ', τὴν ἀνωτάτην. Ἐδιδάχθη δὲ τὸ μάθημα τῆς Μουσικῆς ὡς συνήθως, ὑποχρεωτικῶς μὲν τοῖς μαθηταῖς τοῦ Διδασκαλείου, προαιρετικῶς δὲ τοῖς λοιποῖς.

Καὶ τὸ τῆς Γυμναστικῆς μάθημα, ἐν τῶν μαθημάτων καὶ τοῦτο τοῦ Διδασκαλείου, ἐδιδάχθη κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, πλὴν ὅτι οἱ εἰς αὐτὸ φοιτῶντες ἦσαν μόνον μαθηταὶ τῆς Σχολῆς, ἀποκλείοντος τοῦ Κανονισμοῦ αὐτῆς τοὺς ξένους.

Β'

Ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων ἀρξαμένη, ὡς πάντοτε, τῇ 1 Σεπτεμβρίου, παρετάθη μέχρι τῆς 20 Μαΐου, γενομένη

(*) Οἱ μαθηταὶ τοῦ Διδασκαλείου λαμβάνονται μόνον ἐκ μαθητῶν τῆς Σχολῆς καὶ δὴ ἐκ μαθητῶν τῶν τεσσάρων ἀνωτέρων αὐτῆς τάξεων.

συμφώνως τῷ γενικῷ τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς Προγράμματι.

Ἐδιδάχθησαν δέ: Ἐν μὲν τῇ α' τάξει τῆς Σχολῆς, τῇ κατωτάτῃ, τὰ ἑξῆς:

1) Ἡ ἱερὰ ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

2) Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν α) Μῦθοι Αἰσώπου, Ἀποφθέγματα καὶ γνωμικὰ κατ' ἐκλογὴν β) ἐκ τῆς Γραμματικῆς μέχρι τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων μετὰ ἐφαρμογῶν τοῦ ἐκάστοτε διδασκομένου μέρους ἐπὶ τοῦ πίνακος καὶ ἐν τετραδίῳ ὑπὸ τοῦ Κ. Δ. Σάρρου ὥρας 11 καθ' ἑβδομάδα. γ) Ὁρθογραφικαὶ ἀσκήσεις 1 ὥραν καθ' ἑβδομάδα ὑπὸ τοῦ Κ. Δ. Οἰκονομίδου καὶ δ) Συνθετικαὶ ἀσκήσεις ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ι. Βαλαβάνη.

3) Ἐκ τῆς Πολιτικῆς Γεωγραφίας εἰσαγωγικαὶ γνώσεις καὶ ἡ Εὐρώπη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Κ. Ι. Βαλαβάνη 3 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

4) Ἡ Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῶν ἀναλογιῶν ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. Βούρου τετράκις τῆς ἑβδομάδος.

5) Ἐκ τῆς Στοιχειώδους Φυσιολογίας ἢ Ἀνθρωπολογία καὶ ἡ Ζωολογία ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Κ. Ν. Βούρου δις τῆς ἑβδομάδος.

6) Ἐκ τῶν Γαλλικῶν ἀνάγνωσις καὶ γραφὴ ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀλεξ. Αελίστοβιτς δις τῆς ἑβδομάδος.

7) Ἰχνογραφία ὑπὸ τοῦ Κ. Ι. Ἀρβανιτάκη δις τῆς ἑβδομάδος.

8) Καλλιγραφία ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Κ. Ι. Ἀρβανιτάκη δις τῆς ἑβδομάδος.

Ἐν δὲ τῇ β' τάξει ἐδιδάχθησαν:

1) Ἡ ἱερὰ ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου δις τῆς ἑβδομάδος.

2) Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν α) ἑρμηνεῖα τοῦ α' βιβλίου

τῆς Κύρου Ἀναβάσεως καὶ 3 κεφαλαίων (2, 3, 4) τοῦ α' βιβλίου τῆς Κύρου παιδείας Ξενοφῶντος μετὰ τῶν ἀναγκαίων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν παρατηρήσεων καὶ ἐπανάληψις ὅλης τῆς Γραμματικῆς μετὰ ἐφαρμογῶν ἐπὶ τοῦ πίνακος καὶ ἐν τετραδίῳ 11 ὥρας καθ' ἑβδομάδα ὑπὸ τοῦ Κ. Δ. Σάροου γ) Ὁρθογραφικαὶ ἀσκήσεις ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Δ. Οἰκονομίδου καὶ δ) Συνθετικαὶ ἀσκήσεις ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ι. Βαλαβάνη.

3) Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ἱστορία τρεῖς τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀνθ. Μαζαράκη.

4) Ἐκ τῆς Πολιτικῆς Γεωγραφίας τὰ κράτη τοῦ Αἴμου τρεῖς τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Μ. Σάγκα.

5) Ἡ Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ ὅλη τετράκις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. Βούρου.

6) Ἐκ τῆς Στοιχειώδους Φυσιολογίας ἢ φυτολογία ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

7) Ἰχθυογραφία δις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

8) Καλλιγραφία δις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ι. Ἀρβανιτάκη.

9) Ἐκ τῶν Γαλλικῶν ἀνάγνωσις, ἐρμηνεία, γραφὴ μετὰ γραμματικῶν παρατηρήσεων δις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀλ. Δελίστοβιτς.

10) Ἐκ τῶν Τουρκικῶν ἀνάγνωσις, ἐρμηνεία, γραφὴ μετὰ γραμματικῶν ἀσκήσεων δις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Πρ. Ἀναστασιάδου.

Ἐν τῇ γ' τάξει ἐδιδάχθησαν:

1) Ἐπίτομος Ἱερὰ Λειτουργικὴ καὶ ἐρμηνεία τῶν 8 πρώτων κεφαλαίων τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων δις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου.

2) Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν α) ἐρμηνεία τοῦ α' καὶ β' βιβλίου τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ Ξενοφῶντος καὶ τοῦ ὑπέρ τοῦ σηκοῦ λόγου τοῦ Λυσίου μετὰ συντάξεως καὶ τεχνολογίας καὶ

ἀρχαί Συντακτικοῦ ἐννέα ὥρας καθ' ἑβδομάδα ὑπὸ τοῦ Κ. Δ. Οἰκονομίδου β) Ὁρθογραφικαὶ ἀσκήσεις ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ γ) Συνθετικαὶ ἀσκήσεις ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ι. Βαλαβάνη.

3) Ἐκ τῆς Πολιτικῆς Ἱστορίας. Συνέχεια τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ Ρωμαϊκῆ δις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Κωνστ. Ζαχαριάδου.

4) Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Μυθολογίας τὰ περὶ θεῶν, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

5) Ἐκ τῆς Πολιτικῆς Γεωγραφίας τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης δις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Μ. Σάγκα.

6) Στοιχειώδης Γεωμετρία δις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀνθ. Μαζαράκη.

7) Πρακτικῆς Ἀριθμητικῆς ὅλης, ἐπανάληψις.

9) Ἰχθυογραφία ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

8) Ἐκ τῆς Φυσιολογίας. Γνώσεις στοιχειώδεις ἐκ τῆς Χημείας καὶ τῆς Πειραματικῆς Φυσικῆς δις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

9) Ἰχθυογραφία ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ι. Ἀρβανιτάκη.

10) Καλλιγραφία ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

11) Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, ἀνάγνωσις, Μῦθοι, Συνθέσεις μετὰ γραμματικῶν παρατηρήσεων πεντάκις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ Κ. Ἀλ. Δελίστοβιτς.

12) Ἐκ τῶν Τουρκικῶν, ἀνάγνωσις, ἐρμηνεία, γραφὴ μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων τετράκις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Πρ. Ἀναστασιάδου.

Ἐν τῇ δ' τάξει ἐδιδάχθησαν:

1) Ἱερὰ Κατήχησις καὶ ἐρμηνεία τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους διδασχῆς τοῦ Κυρίου, δις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου.

2) Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν, α) Ἐρμηνεία ἐκ τῶν Ἀπομνημονευμάτων καὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ τοῦ Ξενοφῶντος, τοῦ

Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Ἀριστείδου ἐκ τοῦ Πλουτάρχου, τοῦ α', β' καὶ γ' Ὀλυμπιακοῦ καὶ τοῦ α' καὶ β' Φιλιππικοῦ τοῦ Δημοσθένους· β) Συντακτικοῦ συνέχεια μέχρι τέλους· γ) ἐκ τῆς Γραμματικῆς τὰ βαρύτερα, περισπώμενα καὶ εἰς -μι ρήματα ἐπιτάκις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κυρίου Παπικωνσταντίνου· 7) Συνθετικαὶ ἀσκήσεις, ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Δ. Σάροου καὶ ε) Ὀρθογραφικαὶ ἀσκήσεις ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Δ. Οἰκονομίδου.

3) Ἐκ τῶν Λατινικῶν, ἀνάγνωσις, μεταφράσεις ἀπλῶν διηγημάτων μετὰ τεχνολογίας καὶ ἀρχαί τῆς Λατινικῆς Γραμματικῆς δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

4) Ἱστορία Ρωμαϊκὴ καὶ Βυζαντικὴ στοιχειώδης τρις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Κωνστ. Ζαχαριάδου.

5) Ἐκ τῆς Πολιτικῆς Γεωγραφίας, ἡ Ἀσία, ἡ Ἀφρική, ἡ Ἀμερική καὶ ἡ Ὠκεανία δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

6) Κοσμογραφία στοιχειώδης, δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

7) Θεωρητικὴ Ἀριθμητικὴ, τρις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀθ. Ἰωάννου, (ἀναπληροῦντος τὸν ἕνεκα λόγων ὑγείας ἀδείᾳ τῆς Ἐφορείας ἀπουσιάζοντα Καθηγητὴν Κύριον Κορηλίον Σπαθάρην).

8) Ἐκ τῆς Φυσιογνωσίας, στοιχειώδεις γνώσεις Χημείας καὶ Πειραματικῆς Φυσικῆς ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. Βούρου.

9) Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, ἀνάγνωσις, γραφὴ, ἐρμηνεία μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων πεντάκις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κυρίου Ἀλεξ. Δελίστοβιτς.

10) Ἐκ τῶν Τουρκικῶν, ἀνάγνωσις, ἐρμηνεία, γραφὴ μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων τετράκις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Πρ. Ἀναστασιάδου.

11) Καλλιγραφία, ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Γ. Ἀρβανιτάκη.

Ἐν τῇ ε' τάξει ἐδιδάχθησαν

1) Στοιχειώδης Εἰσαγωγή εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφὴν (Παλαιὰν καὶ Καινὴν Λαθῆκην) δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου.

2) Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν, α) ἐρμηνεία 9 βιβλίων (Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Χ καὶ Ψ) τῆς Ὀδυσσεύς τοῦ Ὀμήρου, ἐκ τῶν τοῦ Πλάτωνος τοῦ Κρίτωνος, τοῦ Εὐθύφρονος καὶ τῆς Ἀπολογίας Σωκράτους, ἐκ τῶν τοῦ Ἡροδότου κατ' ἐκλογὴν μετὰ τῶν ἀναγκαίων μετρικῶν καὶ γλωσσικῶν παρατηρήσεων ὁκτάκις τῆς ἐβδομάδος καὶ β) Συνθετικαὶ ἀσκήσεις ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Μ. Αἰθεροπούλου.

3) Ἐκ τῶν Λατινικῶν, α) μεταφράσεις ἐκ τοῦ Κορηλίου Νέπωτος τῶν βίων Μιλτιάδου καὶ Πανσανίου μετὰ τεχνολογικῶν παρατηρήσεων καὶ β) Λατινικὴ Γραμματικὴ μέχρι τοῦ ῥήματος δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Δημ. Οἰκονομίδου.

4) Ἑλληνικὴ Ἀρχαιολογία, δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Κωνστ. Ζαχαριάδου.

5) Ἀρχαία Ἱστορία τῶν Ἀνατολικῶν Ἑθνῶν δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Β. Α. Μυστακίδου.

6) Ἐκ τῆς Πολιτικῆς Γεωγραφίας, τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

7) Ἐκ τῆς Ἀλγέβρας, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῶν ἐξισώσεων δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Γ. Λιανοπούλου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Κορν. Σπαθάρη).

8) Ἐκ τῆς Γεωμετρίας ἢ ἐπιπεδομετρίας δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

9) Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. Βούρου.

10) Ἐκ τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας ἢ Ἀνθρωπολογία δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

11) Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, ἀνάγνωσις, γραφή, ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν τεμαχίων μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων πεντάκις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Αλ. Δελιστοβίτς.

12) Ἐκ τῶν Τουρκικῶν, ἀνάγνωσις, ἐρμηνεία, γραφή μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων τετράκις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Πρ. Ἀναστασιάδου.

13) Καλλιγραφία, ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ι. Ἀρβανιτάκη.

Ἐν τῇ ζ' τάξει ἐδιδάχθησαν:

1) Στοιχειώδης Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία ἀπὸ τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου μέχρι τοῦ Σχίσματος τῆς Ἀντικῆς ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας (1054) δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου.

2) Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν, α) ἐρμηνεία ἐκ τῶν Μελικῶν καὶ Λυρικῶν ποιητῶν κατ' ἐκλογὴν, 5 βιβλίων τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὀμήρου (Α, Β, Ζ, Π, Ω), ἐκ τοῦ Θουκυδίδου κατ' ἐκλογὴν καὶ τοῦ Εὐθύφρονος καὶ Φαίδωνος τοῦ Πλάτωνος μετὰ τῶν ἀναγκαίων μετρικῶν καὶ ἄλλων παρατηρήσεων ἐπτάκις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Π. Παπακωνσταντίνου καὶ β) Συνθετικαὶ ἀσκήσεις ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Α. Σάροου.

3) Ἐκ τῶν Λατινικῶν α) ἐρμηνεία 20 κεφαλαίων ἐκ τοῦ β' βιβλίου τοῦ Γαλλικοῦ πολέμου τοῦ Καίσαρος καὶ τῶν 9 πρώτων κεφαλαίων τοῦ β' Κατιλιναϊκοῦ λόγου τοῦ Κικέρωνος μετὰ τεχνολογίας καὶ συντακτικῶν παρατηρήσεων καὶ β) Συντακτικὸν Οὐλερίχου ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, τρις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Δημ. Οἰκονομίδου.

4) Ψυχολογία δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Μ. Αὐθεντοπούλου.

5) Ἱστορία ἀρχαία Ἑλληνικὴ καὶ Ρωμαϊκὴ τρις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Β. Α. Μυστακίδου.

6) Ἐκ τῆς Πολιτικῆς Γεωγραφίας, ἡ Ὀθωμανικὴ

Ἀυτοκρατορία ἐξεταζομένη ὑφ' ὅλης τὰς ἡμέρας, ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

7) Ἀλγέβρας συνέχεια μέχρι τέλους, δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Γ. Λιανοπούλου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Σπαθάρη).

8) Ἐκ τῆς Γεωμετρίας ἢ Στερεομετρίας δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

9) Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. Βούρου.

10) Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν τεμαχίων, ἐρμηνεία αὐτῶν γαλλιστί, συνθετικαὶ ἀσκήσεις καὶ Γραμματικὴ πεντάκις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Καρόλου de Marpillero.

12) Ἐκ τῶν Τουρκικῶν, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ τοῦ Γκιούλ-τεσιτέ μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων τετράκις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Πρ. Ἀναστασιάδου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Ι. Χλωροῦ).

Ἐν τῇ ζ' τάξει ἐδιδάχθησαν:

1) Στοιχειώδης Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία ἀπὸ τοῦ Σχίσματος τῆς Ἀντικῆς ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας μέχρι Ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1054—1453) δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου.

2) Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν, α) ἐρμηνεία τοῦ α' βιβλίου τοῦ Θουκυδίδου καὶ ἐκ τοῦ β', τοῦ ἐπιταφίου τοῦ Περικλέους· ἐκ τῆς Ὀμήρου Ἰλιάδος τῶν στοιχείων Ζ. Ι καὶ Ω· ἐκ τοῦ Εὐριπίδου τῆς Ἐκάβης καὶ τῆς Ἰφιγενείας τῆς ἐν Ταύροις· τοῦ Θύρσιος τοῦ Θεοκρίτου καὶ τοῦ Φαίδωνος τοῦ Πλάτωνος μετὰ τῶν ἀναγκαίων παρατηρήσεων ἐπτάκις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Μηνᾶ Αὐθεντοπούλου.

3) Ἑλληνικὴ Γραμματολογία μέχρι τῆς Ἰαμβικῆς ποιήσεως ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Δημ. Οἰκονομίδου.

4) Ἐκ τῶν Λατινικῶν, ἐρμηνεία 20 κεφαλαίων ἐκ

τοῦ λόγου τοῦ Σαλλουστίου περὶ τῆς Συννομασίας τοῦ Κατιλίνα, 10 κεφαλαίων ἐκ τοῦ α' βιβλίου τῶν Χρονικῶν τοῦ Τακίτου καὶ 245 στίχων ἐκ τοῦ ζ' βιβλίου τῶν Μεταμορφώσεων τοῦ Ὀβιδίου, τρεῖς τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Δημ. Οἰκονομίδου.

5) Δογικὴ καὶ στοιχεῖα Φιλοσοφικῆς Ἠθικῆς, δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Μηνᾶ Αὔθεντοπούλου.

6) Ἱστορία Μεσαιωνικὴ, τρεῖς τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Β. Α. Μυστακίδου.

7) Τριγωνομετρία, δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Γ. Λιανοπούλου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Κορν. Σπαθάρη).

8) Φυσικὴ Πειραματικὴ, δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀθαν. Ἰωάννου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Κορν. Σπαθάρη).

9) Χημεῖα ἀνόργανος καὶ ὀργανικὴ δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

10) Ἐκ τῆς Φυσικῆς, ἡ Βοτανικὴ δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. Βούρου.

11) Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν τεμαχίων καὶ ἐρμηνεῖα αὐτῶν Γαλλιστὶ μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων πεντάκις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Καρόλου de Marpillero.

12) Ἐκ τῶν Τουρκικῶν, ἀνάγνωσις, ἐρμηνεῖα, γραφὴ μετὰ γραμματικῶν παρατηρήσεων καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων τετράκις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Πρ. Ἀναστασιάδου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Ι. Χλωροῦ).

Ἐν τῇ ἡ' τάξει, τῇ τῶν τελειοφοίτων:

1) Ἐπίτομος Χριστιανικὴ Ἠθικὴ, δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου.

2) Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν, α) Ἐρμηνεῖα τῶν Περσῶν τοῦ Αἰσχύλου, ἐκ τῶν τοῦ Πινδάρου τοῦ Α' Ὀλυμπίου, τοῦ Α' Πυθίου, τοῦ Α' Νεμέου καὶ τοῦ Α' Ἰσθμίου, τῶν Ἐκκλησιαζουσῶν τοῦ Ἀριστοφάνους, τοῦ Οἰδίποδος Τυράννου τοῦ Σοφοκλέους, ἐκ τῶν τοῦ Εὐριπίδου τῆς Ἐκάβης, τῆς Ἠλέκτρας

τῆς Ἰφιγενείας ἐν Ταύροις καὶ τῆς ἐν Αὐλίδι, ἐπιτάκις τῆς ἐβδομάδος καὶ β) Συνθετικαὶ ἀσκήσεις ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Π. Παπακωνσταντίνου.

3) Ἑλληνικὴ Γραμματολογία ἀπὸ τοῦ ἔπους μέχρι τοῦ Σατυρικοῦ δράματος ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Δημ. Οἰκονομίδου.

4) Ἐκ τῶν Λατινικῶν, ἐρμηνεῖα 400 στίχων τοῦ δ' βιβλίου τῆς Αἰνειάδος τοῦ Βιργιλίου καὶ 9 ᾠδῶν τοῦ Ὀρατίου μετὰ τῶν ἀναγκαίων μετρικῶν καὶ ἄλλων παρατηρήσεων, τρεῖς τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Δημ. Οἰκονομίδου.

5) Νεωτέρα Πολιτικὴ Ἱστορία, τρεῖς τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Β. Α. Μυστακίδου.

6) Κοσμογραφία, δις τῆς ἐβδομ. ὑπὸ τοῦ Κ. Γ. Λιανοπούλου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Κορν. Σπαθάρη).

7) Φυσικὴ Πειραματικὴ, τρεῖς τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀθ. Ἰωάννου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Κορν. Σπαθάρη).

8) Ἐκ τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας, Στοιχειώδης Ὄρυκτολογία, Γεωλογία καὶ Παλαιοντολογία, δις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. Βούρου.

9) Ὄρυκτολογικὴ Φυσικοχημεῖα στοιχειώδης, ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

10) Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, α) ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν τεμαχίων καὶ ἐρμηνεῖα αὐτῶν γαλλιστὶ, συνθετικαὶ ἀσκήσεις καὶ β) Πολιτικὴ Οἰκονομία, γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ Κ. Καρ. de Marpillero, πεντάκις τῆς ἐβδομάδος.

11) Ἐκ τῶν Τουρκικῶν, ἀνάγνωσις, ἐρμηνεῖα, γραφὴ μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων, τετράκις τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Πρ. Ἀναστασιάδου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Ι. Χλωροῦ).

Καὶ ἡ τοῦ Διδασκαλείου τῆς Σχολῆς διδασκαλία ἐγένετο σύμφωνα πρὸς τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων αὐτοῦ, ὅπερ διέμεινε καὶ κατὰ τὸ λήγον ἔτος ἀναλλοίωτον.

Ἐδιδάχθησαν δὴλα δὴ ἐν αὐτῷ :

Ἐν μὲν τῇ α' καὶ β' τάξει τὰ τεχνικὰ μαθήματα : ἡ Καλλιγραφία, ἡ Ἰχνογραφία, ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ καὶ ἡ Γυμναστικὴ.

Ἐν δὲ ταῖς δυοῖν ἀνωτέροις, τῇ γ' καὶ τῇ δ', τὰ ἐξῆς παιδαγωγικά :

Ἐν μὲν τῇ γ' :

Ἡ Γενικὴ Παιδαγωγικὴ καὶ ἡ Γενικὴ Ληδακτικὴ ἀνὰ 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα, ἡ Παιδαγωγικὴ Ψυχολογία καὶ ἡ Ἱστορικὴ εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Συστηματικὴν Παιδαγωγικὴν, ἀνὰ μίαν ὥραν καθ' ἑβδομάδα.

Ἐν δὲ τῇ δ', τῇ ἀνωτάτῃ τάξει τοῦ Λιδασκαλείου :

Ἡ Εἰδικὴ Ληδακτικὴ, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος, ἡ Ὑποδειγματικὴ Ληδακτικὴ, δις τῆς ἑβδομάδος καὶ αἱ Ληδασκαλικαὶ ἁσκήσεις, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Τὸ δὲ μάθημα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, εἰς τὰ μαθήματα τοῦ Ληδασκαλείου, ὡς εἶπον, ὑπαγόμενον, ἐδιδάχθη καὶ ἐφέτος κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐν 4 τάξεσι (α) ὑπὸ τῶν αὐτῶν διδασκάλων (β) φιλοπόνως καὶ τελεσφόρως καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐργασθέντων.

Ἡ δὲ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς Γυμναστικῆς ἐγένετο ἐφέτος τελειότερα, τὸ μὲν ἕνεκα τῆς ἰσοπεδώσεως τῆς αὐτῆς τῆς Σχολῆς, τὸ δὲ ἕνεκα τῆς προσθήκης νέων Γυμναστικῶν ὀργάνων ἐκ τῶν τῆς Σκυηδικῆς Γυμναστικῆς. Τὸ μάθημα τοῦτο, διδασκόμενον ὑπὸ δεξιοῦ Καθηγητοῦ, θὰ παρῆχε πολλῶν πλείονων.

(α) Ὁ κύκλος τῶν Μουσικῶν μαθημάτων, τῶν διδασκομένων ἐν ταῖς 4 τάξεσι τοῦ Ληδασκαλείου, περιλαμβάνει τὰ κυριώτατα ἐκ τῶν ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ καὶ ταῖς λοιπαῖς ἱεραῖς Ἀκολουθίαις ψαλλομένων Ἐκκλησιαστικῶν ᾠσμάτων.

(β) Οἱ διδάξαντες τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Μουσικὴν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰσιν : Ὁ Ἰάκωβος Ναυπλιώτης, διδάξας ἐν τῇ δ' τάξει, ὁ Κωνσταντ. Κλάββας ἐν τῇ γ', ὁ Πολυχρόγιος Παχίδης ἐν τῇ β', καὶ ὁ Γεώργιος Παχῆκος ἐν τῇ α'.

νας τοὺς καρπούς, ἐὰν ὑπῆρχεν εὐρυχωρότερον τὸ μέρος, ἐν ᾧ διδάσκειται. Ἀλλὰ τὴν ἐκ τῆς στενότητος τοῦ χώρου ἔλλειψιν ἀναπληροῖ ἀποχρώντως ἡ φιλοπονία καὶ εὐμεθοδία τοῦ διδάσκοντος.— Πᾶσι τοῖς διδάξασιν, οἵτινες ἐν πολλῇ ἀκριθείᾳ τὰ ἀνατεθειμένα αὐτοῖς καθήκοντα ἐξεπλήρωσαν, ἐκφράζει ἡ Σχολὴ θερμὰς εὐχαριστίας.

Γ'

Ἡ διδακτικὴ τῆς Σχολῆς ἐργασία ἐδοκιμάσθη διὰ τῶν νεομισμένων ἐξετάσεων, γραπτῶν καὶ προφορικῶν. Γραπτῶς ἐξετάσθησαν οἱ μὲν μαθηταὶ τῶν ἐπιτὰ κατωτέρων τῆς Σχολῆς τάξεων πρῶτον λήγοντος τοῦ Δεκεμβρίου ἐν ἅπασιν τοῖς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχολικοῦ ἔτους δεδιδασμένοις μαθήμασι, καὶ δεύτερον λήγοντος τοῦ Μαΐου ἐν ἅπασιν τοῖς κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος διδασθένσι μαθήμασι συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν κατὰ λήγοντα τὸν Δεκέμβριον ἐξετασθέντων. Οἱ δὲ τῆς ὀγδόης τάξεως, τῆς τῶν τελειοφοίτων, κατὰ διαφόρους καιροὺς τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἐν τοῖς ἐξῆς ἐκ τῶν κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη διδασθέντων : ἐν τῇ Ἀλγέβρᾳ, τῇ Γεωμετρίᾳ καὶ τῇ Πρακτικῇ Ἀριθμητικῇ (τῇ 1ῃ Κυριακῇ τοῦ Σεπτεμβρίου), ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ, τῇ Ρωμαϊκῇ καὶ τῇ Βυζαντιακῇ Ἱστορίᾳ (τῇ 5ῃ Ἰανουαρίου), ἐν τῇ Ψυχολογίᾳ, καὶ τῇ Λογικῇ (τῇ καθαρᾷ Τρίτῃ), ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ (τῇ Παρασκευῇ πρὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ Λαζάρου) καὶ ἐν τῇ Χημείᾳ (τῷ Σαββάτῳ τῆς Διακαινησίμου). Ἀπὸ δὲ τῆς 24 Μαΐου ἐν τοῖς ἐξῆς ἐκ τῶν τῆς Η' τάξεως μαθημάτων : τοῖς Ἑλληνικοῖς καὶ τοῖς Λατινικοῖς, τῷ μαθήματι τῶν Συνθέσεων, τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Φιλοσοφίας, τῇ Κοσμογραφίᾳ, τῇ Φυσικῇ Ἱστορίᾳ, τοῖς Γαλλικοῖς καὶ τοῖς Τουρκικοῖς. Προφορικῶς δὲ ἐξετάσθησαν μόνον οἱ μαθηταὶ τῆς Η' τάξεως ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ διαννομένου μηνὸς μέχρι τῆς χθὲς 12ης ἐν τοῖς ἐξῆς ἐπιτὰ μαθήμασιν : τῇ Χριστιανικῇ Ἠθικῇ, τῇ Πολιτικῇ Ἱστορίᾳ, τῇ Πειραματικῇ Φυσικῇ, τοῖς Ἑλληνικοῖς, τοῖς Λατινικοῖς, τοῖς Τουρκικοῖς καὶ τοῖς Γαλλικοῖς.

Τῇ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ὁριζομένη δοκιμασίᾳ ὑπεβλήθη καὶ ἡ τρίτη τάξις τοῦ Διδασκαλείου τῆς Σχολῆς, τῆς τετάρτης ἐξετασθησομένης κατὰ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα. Ἡ δὲ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ Σχολὴ ἐξήτασε μόνον τὰς τρεῖς ἀνωτέρας αὐτῆς τάξεις ἀπὸ τῆς 10ης μέχρι τῆς 14ης Μαΐου, τῆς ἐξετάσεως τῆς πρώτης ἀναβληθείσης ἕνεκα ἀσθενείας τοῦ οἰκείου Καθηγητοῦ εἰς τὸν Σεπτέμβριον(α).

Ἡ Σχολὴ παρέσχε καὶ ἐφέτος τῷ στεγαζομένῳ Ἐκκλησιαστικῷ ἰδρύματι τὴν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὁρισθεῖσαν ἐτησίαν χρηματικὴν ἀρωγὴν ἐκ λιρῶν Τουρκίας 24 ὡς ἀμοιβὴν τῆς διδασκαλίας τοῦ ἱεροῦ μαθήματος τοῖς μαθηταῖς αὐτῆς.

Ἐκ τῶν ἐξετάσεων τούτων κρινομένων καὶ βαθμολογουμένων ὑπὸ τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου καταδειχθήσεται ὁ βαθμὸς τῆς προόδου ἐκάστου μαθητοῦ. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ ἔργον τῆς βαθμολογίας ἀπαιτεῖ ἰκανὰς ἡμέρας πρὸς συντέλειαν ἕνεκα τῆς πληθύος τῶν μαθητῶν, ἀκριβὲς μὲν τι σήμερον περὶ τῆς προόδου αὐτῶν δὲν δύναται νὰ λεχθῆ, τῆς ἀκριβοῦς ἐξαγγελίας ταύτης γινομένης κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Σχολῆς διακελευόμενα τῇ 1ῃ τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου, ἡμέρα τῆς ὑπο τῆς σεπτῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας εὐλογίας τῆς ἐνάροξενος τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους. Ἄλλὰ καὶ πρὸ τῆς ἐπισήμου ταύτης ἐξαγγελίας ἀπὸ τῆς 26ης τοῦ παρόντος μηνὸς θὰ ἔχη ἕκαστος τῶν μαθητῶν, τῶν τε τελειοφοίτων καὶ τῶν ἄλλων, γινῶσιν τοῦ βαθμοῦ τῆς προόδου αὐτοῦ ἐκ τῶν ἀπολυτηρίων πτυχίων καὶ τῶν ἐλέγχων τῶν ἐξετάσεων.

(α) Οἱ ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῆς Σχολῆς μαθηταὶ τοῦ Διδασκαλείου διακούσαντες πλήρως τῆς σειρᾶς τῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς μαθημάτων καὶ ἀξιοθέντες τοῦ νενομισμένου πτυχίου τοῦ Ἱερογράφου μετὰ εὐδόκιμον ἀπολυτήριον δοκιμασίαν εἰσὶ 5 τὸν ἀριθμὸν οἱ ἐξῆς: 1) Νικόλαος Ανμπούσης, 2) Ἰακωβὸς Ζαχαριάδης, 3) Κωνσταντῖνος Σπηλιώτης, 4) Μιχαὴλ Πούλιας, (Θεόδωρος Ταλέας.

Δ'

Καίτοι δέ, ὡς εἶπον, ἀκριβὲς καθορισμὸς τοῦ βαθμοῦ τῆς κατὰ τὸ λήγον τοῦτο ἔτος τελεσθείσης προόδου τῶν μαθητῶν δὲν δύναται νὰ γένηται σήμερον, οὐχ ἦπτον ἐκ τῆς καθ' ἡμέραν ἐργασίας αὐτῶν κρίνοντες δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ σπόρος τῆς διδασκαλίας δὲν ἔπεσεν ἅπας κατὰ πετρῶν ἢ ἐν ἀκάνθαις, ἀλλὰ καὶ ἐν καλῇ γῆ. Διὰ τὴν πετωδὴ καὶ ἀκανθώδη γῆν εὐθύρονται μᾶλλον οἱ γονεῖς καὶ κηδεμόνες, διότι σπανιώτατα δύναται Σχολὴ δημοσία, τοσαύτην πληθὺν ἔχουσα μαθητῶν, οἷα ἡ ἡμετέρα, τὸ πετωδὲς καὶ ἀκανθώδες τοῦ μαθητοῦ πνεῦμα νὰ μεταβάλῃ μόνῃ εἰς γόνιμον καὶ καρποφόρον. Περὶ τῆς ἀκηδίας καὶ ἀφροντισίας, ἣν ἐπιδείκνυνται πολλοὶ γονεῖς μαθητῶν καὶ κηδεμόνες περὶ αὐτῶν, πολλὰ ἐλέχθησαν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὑπ' ἐμοῦ τε καὶ τῶν σεβαστῶν προκατόχων μου, λογοδοτούντων περὶ τῆς κατωστάσεως τῆς Σχολῆς ἀλλὰ τὸ κακὸν διατελεῖ ὑπάρχον καὶ ἐπιτείνεται μάλιστα κατ' ἔτος, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα πρόδηλον, φυγοπονία περὶ τὰ μαθήματα καὶ ἐλαττωματικὸν ἦθος, μὴ δυναμένης τῆς Σχολῆς νὰ ἐκτελῆ καὶ τὰ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων καθήκοντα καὶ δι' ἐν τοιαύτῃ μεγαλουπόλει, ἐν ἣ πολλὰ μὲν αἰ πρὸς παρεκτροπὰς εὐκαιρίαι, λίαν δὲ δυσχερὴς ἢ μᾶλλον ἀδύνατος ἡ ὑπὸ τῆς Σχολῆς ἐπίβλεψις, μὴ ἐχούσης μήτε δυναμένης νὰ ἔχη τὰ πρὸς ταύτην ἀπαιτούμενα μέσα. Ὑπάρχουσι βεβαίως πολλοὶ μαθηταί, οἵτινες καὶ οὐδεμίαν ἔχοντες ἐπίβλεψιν καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑπὲρ αὐτῶν φροντίδος βαίνουσιν ἀπαρεγκλίτως τὴν εὐθείαν τοῦ καθήκοντος ὁδόν, διακρινόμενοι ἐπὶ ἐπιμελείᾳ καὶ χρηστότητι, ἀλλὰ τοῦτο δὲν αἴρει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιβλέψεως, διότι οἱ πλείονες ἔχουσιν ἀπόλυτον ἀνάγκην αὐτῆς, ἄνευ δὲ ταύτης βλάβην μᾶλλον ἢ ὠφέλειαν θὰ ἀποκομίσωσιν οὗτοι ἐκ τῆς εἰς τὴν Σχολὴν φοιτήσεως, οὐδὲν μὲν ἐξ αὐτῆς καρπούμενοι ἐκ δὲ τῶν ἐκτὸς τῆς Σχολῆς ἀναστροφῶν πολλαχῶς ζημιούμενοι.

Ε'

Μετὰ τὰ εἰρημένα, τὰ στενωῶς πρὸς τὸ παιδευτικὸν ἔργον τῆς Σχολῆς σχετιζόμενα, ἔθει καθεστηκότι ὑπείκων, ἀναγράφω νῦν καὶ ἕτερα ἅνα γεγονότα κατὰ τὸ λῆγον ἔτος συμβάντα, δι' ὧν πλήρης ἀποτελεῖται ἡ τοῦ ἑτησίου βίου τῆς Σχολῆς ἔκθεσις· ταῦτα δὲ εἰσι τὰ ἑξῆς :

1) Κενωθεισῶν διὰ τοῦ κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους συμβάντος θανάτου τοῦ μακαρίτου Καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς Δημητρίου Μοστρούτου τῶν ὠρῶν τῆς διδασκαλίας τῶν Ἑλληνικῶν καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Γραμματολογίας τῆς Γ' καὶ Η' τάξεως, ἀνετέθησαν ὑπὸ τῆς σεβαστῆς τῆς Σχολῆς Ἐφορείας ἡ μὲν τῶν Ἑλληνικῶν διδασκαλία τῶ ἐκ τῶν Καθηγητῶν ἑλλογίμῳ Κυρίῳ Παναγιώτῃ Παπακωνσταντίνου, καὶ ἄλλοτε εὐδοκίμως διδάξαντι τὰ Ἑλληνικὰ τῶν τάξεων τούτων, ἡ δὲ τῆς Γραμματολογίας τῶ ἑλλογίμῳ Καθηγητῇ Κυρίῳ Δημοσθένει Οἰκονομίδῃ σὺν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν Ἑλληνικῶν τῆς Γ' τάξεως, ἀφαιρεθείη ἀπὸ τοῦ Κυρίου Π. Παπακωνσταντίνου.

2) Ἡ ἀποβίωσις τοῦ μακαρίτου Καθηγητοῦ προεκάλεσε τὴν πρόσληψιν νέου Καθηγητοῦ, τοῦ ἑλλογίμου Κυρίου Δημητρίου Σάροου, διδάκτορος τῆς Φιλοσοφίας, λίαν εὐδοκίμως ἐν τε Κύπρῳ καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ Κράτους γυμνασιαρχήσαντος. Τῶ νέῳ τούτῳ συναδέλφῳ ἀνετέθη ὑπὸ τῆς σεβαστῆς τῆς Σχολῆς Ἐφορείας ἡ διδασκαλία τῶν Ἑλληνικῶν τῆς Α' καὶ Β' τάξεως καὶ ἡ τῶν Συνθέσεων τῆς Α' καὶ Γ' τάξεως.

3) Τῇ α' Σεπτεμβρίου, ἐναρκητίῳ ἡμέρᾳ τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους, ἠὐδόκησεν ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, αὐτοπροσώπως νὰ εὐλογήσῃ τὴν ἐργασίαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους διὰ τῆς ἱερᾶς τελετῆς τοῦ Ἀγιασμοῦ, ὁρίσας ἅμα ὅπως ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀρχὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, ἐορτάζηται κατ' ἔτος ὡς ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἔθνη ἐορτὴ ἀργουσῶν τῶν Σχολῶν. Τῇ πατριαρχικῇ ταύτῃ εὐλογία ἐπηκολούθησεν ἡ συνήθης τῆς Σχολαρχίας προσλαλιά, ἐν ᾗ

ἐξηγγέλθησαν τὰ τε ὀνόματα τῶν τελειοφοίτων τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους μετὰ τῶν βαθμῶν τῶν ἀπολυτηρίων αὐτῶν πτυχίων καὶ τὰ τῶν ἀριστευσάντων ἐν ταῖς ἐπιτά κατωτέραις τῆς Σχολῆς τάξεσιν. Ἐκ ταύτης κατεδείχθη, ὅτι ὁ πνευματικὸς ἀμητὸς τοῦ ἔτους ἐκείνου, ἰδίως ἐν τῇ τῶν τελειοφοίτων τάξει ὑπῆρξεν ἐκ τῶν σπανίων ἐπὶ ἀφθονία.

4) Τῇ 30ῇ Ἰανουαρίου, ἐορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἐτελέσθη καὶ ἐφέτος ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῶ ἡ νενομισμένη θεία ἱερουργία μετὰ τῆς ἐπιμνημοσύνου τελετῆς ὑπὲρ τῶν αἰοδίμων ἰδρυτῶν, εὐεργετῶν, ἐφόρων, Καθηγητῶν καὶ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς, τελεταρχοῦντος, ἐντολῇ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου, ὅστις μετὰ τὴν θεϊαν ἱερουργίαν προέστη καὶ τῆς ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἐπιμνημοσύνου τελετῆς. Δηξάσης τῆς τελετῆς, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου ἡ λογοδοσία τῆς Ἐφορείας περὶ τῆς ἐν τῷ παρελθόντι ἔτει οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Σχολῆς, ἐξ ἧς σὺν ἄλλοις ἐγνώσθη, ὅτι ἡ ἐκ Βεσσαραβίας πρόσοδος αὐτῆς ὑπελείπετο ἐφέτος τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους κατὰ ἑπτακοσίας περίπου λίρας Τουρκίας. Ἡ ἐλάττωσις αὕτη τῆς σπουδαιότητος τῆς Σχολῆς προσόδου, ἐὰν καὶ ἅπαξ μόνον ἐπαναληφθῇ, εἰς λίαν δυσχερῆ οἰκονομικὴν θέσιν θέλει περιάγει τὸ καθίδρυμα. Ἀλλὰ καὶ οὕτως πολλὰς ὀφείλει χάριτας ἡ Σχολὴ τοῖς ἀξιεπαίνως μεριμνῶσι περὶ τε τῆς ἐκμισθώσεως τῶν ἐν Βεσσαραβίᾳ κτημάτων αὐτῆς καὶ τῆς εἰσπράξεως καὶ ἐγκαίρου καὶ πλήρους εἰς αὐτὴν ἀποστολῆς τῶν μισθωμάτων, ὧν ἄνευ προβληματικῆ ἤθελεν εἶναι ἡ συντήρησις αὐτῆς. Τῇ λογοδοσίᾳ τῆς Ἐφορείας ἐπηκολούθησε, καθὰ εἴθισται, ἀνάγνωσις πραγματείας πολλοῦ λόγου ἀξίας, ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς γραμματεύοντος κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο Κυρίου Ἰωακείμ Βαλαβάνῃ ὑπὸ τὸν τίτλον: «Σύντομος γενικὴ ἀνασκοπὴ τῆς δυνάμεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης».

5) Ἡ σεβαστὴ τῆς Σχολῆς Ἐφορεία, δεόντως ἐκτιμῶσα

τὴν λυσιτελεῖν διδασκαλίαν τοῦ πατρῷου Καθηγητοῦ αὐτῆς Κυρίου Κορηλίου Σπαθάρη, καὶ διακαῶς ποθοῦσα τὴν πλήρη ἀποκατάστασιν τῆς παθούσης τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου ὑγείας, ἐπέτρεψεν αὐτῷ ὅπως παρατείνῃ καὶ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος τὴν ἐν Ἑλβετία διατριβήν. Ἀνεπληρώθη δὲ ὁ πάσχων συνάδελφος εὐδοκίμως ὑπὸ τῶν αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος Καθηγητῶν, τῶν Κυρίων Γεωργίου Λιανοπούλου, Καθηγητοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ Ἀθανασίου Ἰωάννου Καθηγητοῦ τοῦ Ζωγραφείου Γυμνασίου καὶ τοῦ Ἰωακείμειου Παρθεναγωγείου, διδασκάντων τοῦ μὲν πρώτου τὰ Μαθηματικὰ τῶν τριῶν ἀνωτέρων τάξεων, τοῦ δὲ δευτέρου τὴν Πειραματικὴν Φυσικὴν ἐν ταῖς δυοῖν ἀνωτέραις, τὴν Χημείαν ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ ἑβδόμῃ καὶ τὴν Θεωρητικὴν Ἀριθμητικὴν ἐν τῇ τετάρτῃ. Τὸν πάσχοντα συνάδελφον, ἀνακτησάμενον τέλει τὴν ὑγείαν αὐτοῦ ἀναμένει ἡ Σχολὴ ἀνοικταῖς ἀγκάλαις.

6) Καὶ τῷ ἑτέρῳ τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς Κυρίῳ Ἰωάννῃ Χλωρῷ, εὐδοκίμως ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου τὴν Τουρκικὴν ἐν αὐτῇ διδάσκοντι καὶ διὰ τῶν γνωστῶν αὐτοῦ εὐμεθόδων διδακτικῶν συγγραφῶν μεγάλως τὴν σπουδὴν τῆς γλώσσης ταύτης διευκολύναντι καὶ τούτῳ παθόντι ἐκ πνευματικῆς ὑπερκοπώσεως, παρέσχεν ἐπίσης ἡ σεβαστὴ Ἐφορεία παρόρασιν τῆς δοθείσης αὐτῷ ἀδείας ἀπουσίας καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, συντελέσασαν εἰς τελείαν ἀνάκτησιν τῆς παθούσης ὑγείας αὐτοῦ. Τὸν ἀναρρώσαντα συνάδελφον ἐπιθυμεῖ ὅπως μὴ στερηθῇ ἡ Σχολὴ ἐπὶ πλέον, δι' οἰονδήποτε λόγον καὶ εὐελπιστεῖ, ὅτι ἦτε σεβαστὴ αὐτῆς Ἐφορεία καὶ ἡ σεπτὴ μήτηρ ἐκκλησία θὰ εὐδοκήσωσι νὰ ἄρῳσι πᾶν κώλυμα δυσχεραῖνον τῷ ἀναρρώσαντι Καθηγητῇ τὴν ἀνάληψιν τῶν ἐν τῇ Σχολῇ καθηκόντων αὐτοῦ.

7) Τῇ 13ῃ τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου ἐντολῇ τῆς Σεβαστῆς Ἐφορείας συνελθὼν ὁ Καθηγητικὸς τῆς Σχολῆς Σύλλογος διεσκέφθη περὶ τοῦ Σεβαστοπούλειου διαγωνισμοῦ, ὅστις

τὸ πρῶτον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τελεσθήσεται ἐν τῇ ἡμετέρῃ Σχολῇ. Κατὰ τὴν διάσκεψιν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν τὰ γενόμενα ἐν τῷ ἐν Ἀθήραις Πανεπιστημίῳ, ὅπου τὸ τρίτον ἐφέτος ἐτελέσθη ὁ διαγωνισμὸς οὗτος. Ἐνεκρίθη δὲ δημοφώνως ὑπὸ τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου, ὅπως ὁ διαγωνισμὸς γένηται μετὰ τὴν λήξιν τῶν ἐξετάσεων τῆς Σχολῆς, μετὰσχῶσι δὲ τούτου οὐ μόνον μαθηταὶ ἐκ τῆς τάξεως τῶν τελειοφοίτων, οἱ ἄριστοι λόγῳ μορφώσεως καὶ ἡθους, ὡς ἀπαιτεῖ ὁ αἰδίδιμος ἀγωνοθέτης, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἑβδόμης τάξεως, ὅσοι ἔχῳσι τὰ προσόντα ταῦτα, οἱ πάντες 10—12 τὸν ἀριθμὸν. Ἴνα δὲ λάβῳσι οἱ ἐνδιαφερόμενοι γνῶσιν ἀκριβῆ τῶν κατὰ τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον, ἀναγράφω ἐνταῦθα τὸ ἄρθρον τῆς διαθήκης τοῦ αἰδίδιμου, τὸ καθορίζον τὰ κατ' αὐτόν, ἔχον ἐπὶ λέξει ᾧδε:

«Κληροδοτῶ εἰς τὴν Μεγάλῃν Σχολὴν τοῦ Γένους φράγκα χρυσᾶ 30000, ἴητοι τριάκοντα χιλιάδας, ὡς ἀποθεματικὸν κεφάλαιον τῆς σχολῆς ἄθικτον καὶ ἀσφαλῶς κατατεθειμένον. Ὁ ἐτήσιος αὐτῶν τόκος μέλει χρησιμεύειν ὡς βραβεῖον εἰς διαγώνισμα ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης· εἰς τὸ διαγώνισμα τοῦτο, τελούμενον ἅπαξ τοῦ ἔτους, θέλουσι λαμβάνειν μέρος δέκα ἢ δώδεκα χρησιμοῦμαι μαθηταὶ μετὰ τῶν ἀριστευόντων πάσης κοινωρικῆς τάξεως. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ κατὰ καιρὸν οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, θέλει ἐκλέγειν τὸ θέμα, γνωστοποιηθῆσόμενον τοῖς διαγωνισθησομένοις μόνον κατὰ τὴν στιγμήν τῆς ἐνάρξεως τοῦ διαγωνισμοῦ, ἢ διορία τοῦ ὁποίου ἔσται ἐξάωρος, μέλλει δὲ διεξάγεσθαι ἡ ἐργασία παρὰ τῶν διαγωνιζομένων παρούσα καὶ ἐπαγορευμένη τεσσάρων καθηγητῶν τῆς Σχολῆς τοῦ Γένους, ὁριζομένων ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Πατριάρχου, γνωμοδοτήσῃ καὶ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς τοῦ Γένους. Ἡ ἐκθεσις ἐκάστου διαγωνίσματος θέλει παραδίδοσθαι ἔγκλειστος καὶ ἐσφραγισμένη εἰς τριμελῆ ἐκτιμητῶν ἐπιτροπὴν, ἐκλεγομένην ὑπὸ τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου, ἀρμοδίων κρίνειν τὸ ἔργον ἐκάστου. Ὁ σκοπὸς τοῦ διαγωνίσματος

εἶναι ἢ ὅσον ἔνεστι προσέγγις τοῦ ὕφους τῆς γλώσσης ἡμῶν μετὰ τοῦ παλαιοῦ, τοῦ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μεγάλων συγγραφέων ἡμῶν παραδεκτοῦ δηλαδή: χρῆσις ἀπαρεμφάτου, εὐκτικῆς ἐγκλίσεως, μέλλοντος χρόνου ὡς καὶ ἡ συντομία καὶ ἡ σαφήνεια τοῦ ὕφους, αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν ὑψίστην ὡραιότητα τῆς ἡμετέρας γλώσσης· καὶ οὕτω ζώσης γνωμένης τῆς γλώσσης βαθμηδὸν θέλουσιν ἐπαναλάβει οἱ Εὐρωπαῖοι τὴν σπουδὴν κατὰ τὸν ἡμέτερον τρόπον. Ὁ Οἰκ. Πατριάρχης θέλει δίδειν ἰδίαις χερσὶ τὸ βραβεῖον εἰς τὸν ἀριστεύοντα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ εἰς τὸ διαγώνισμα, ὅπερ θέλει φέρειν τὸ ὄνομά μου.»

8) Τῇ 5ῃ τοῦ παρελθόντος Μαΐου ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Πλάστου εἰς τὰς τῶν δικαίων σκηνὰς ἡ αἰοίδιμος «μήτηρ τῶν ὁρφανῶν»—ὡς δικαίως ὠνομάσθη ὑπὸ τῆς σεπτῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας—σεβαστὴ δέσποινα Ἑλένη Ζαρίφη, χήρα τοῦ ἀλλήστου μνήμης μεγάλου τῆς Σχολῆς καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν καθόλου εὐεργέτου Γεωργίου Ζαρίφη. Τὴν κηδεῖαν τῆς φιλομούσου καὶ σεβαστῆς δεσποίνης παρηκολούθησεν ἐν σώματι ἕξ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν εὐγενῆ οἶκον Ζαρίφη ἐπὶ ταῖς πολλαῖς καὶ γενναίαις αὐτοῦ πρὸς τὴν Σχολὴν εὐεργεσίαις ἧς τε σεβαστὴ τοῦ καθιδρύματος Ἐφορεία καὶ ἅπας ὁ Καθηγητικὸς αὐτοῦ Σύλλογος. Τὴν πρὸς τὴν Σχολὴν διάθεσιν τῆς αἰοίδιμου ἐκπληροῦντες οἱ εὐγενεῖς ταύτης υἱοὶ ἐδώρησαντο αὐτῇ τῇ εἰσηγήσει τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ πανσέπτου τοῦ καθιδρύματος πατρὸς καὶ προστάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, πεντακοσίας λίρας Τουρκίας. Ἡ Σχολή, ἥτις οὐδέποτε ἐπιλησθήσεται τῶν γενναίων καὶ ἡγεμονικῶν τοῦ εὐγενοῦς οἴκου Ζαρίφη πρὸς αὐτὴν εὐεργεσιῶν, ἐκφράζει αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῇ νέᾳ ταύτῃ δωρεᾷ θερμοτάτης εὐχαριστίας εὐχομένη τῇ πρὸς Κύριον μεταστάσει αἰωνίαν τὴν ἀνάπαυσιν.

ΣΤ'

Καὶ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος ἐγένοντο τῇ τε Βιβλιοθήκῃ τῆς Σχολῆς καὶ τῷ Μουσείῳ αὐτῆς οὐκ ὀλίγαι ἄξιοι λόγου δωρεαί, ἐγγραφεῖσαι ἐν τῷ οἰκείῳ βιβλίῳ.

Οἱ δωρηταὶ εἰσιν οἱ ἑξῆς :

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαρείας Κύριος Σωφρόνιος.

Ὁ Ἐπίτιμος Κύριος Σταῦρος Κέπειζης πολλαχῶς τὴν Σχολὴν κατὰ τὸ μακρὸν τῆς Ἐφορείας αὐτοῦ διάστημα ὠφελήσας, καὶ συχνὰ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ δείγματα κατὰ καιροὺς ταύτῃ παρέχων.

Ὁ Ἐλλόγιμος Καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου Κύριος Γ. Ν. Χατζηδάκης.

Ὁ Ἐλλόγιμος Καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Κ. Βασίλειος Α. Μυστακίδης.

Ὁ Ἐλλόγιμος Καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Κύριος Ἰωακεῖμ Βαλαβάνης.

Ὁ Ἐπίτιμος νομομαθὴς πολιτευτὴς Κύριος Κ. Παπαμιχαλόπουλος.

Ὁ Ἐπίτιμος Κύριος Γεώργιος Ἀποστολίδης, δικηγόρος.

Ὁ Ἐλλόγιμος ἰατρὸς Κύριος Νικόλαος Βασιλειάδης.

Ὁ Ἐλλόγιμος Καθηγητὴς Κύριος Μιχαὴλ Στεφανίδης.

Ὁ Ἐπίτιμος Κύριος Γεώργιος Χασιώτης.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἡ Διεύθυνσις τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκδιδομένων μηνιαίων Ἐκκλησιαστικῶν Περιοδικῶν «Φάρου» καὶ «Πανταίνου».

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ ἐν Πέστη γερμανιστὶ ἐκδιδομένου ἑβδομαδιαίου Ἰατρικοῦ καὶ Χειρουργικοῦ Περιοδικοῦ.

Αἱ Διεύθυνσεις τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων ἑφημερίδων, «Προόδου» «Ταχυδρόμου» «Πατρίδος» καὶ «Ἐμπρός».

Ὁ Ἐπίτιμος Ἰατρὸς Κύριος Ἀντώνιος Κοντόπουλος.

Ὁ Κύριος Ἰούλιος Σπαθάρης.

Τοῖς δὲ μαθηταῖς τῆς Σχολῆς ἐγένοντο αἱ ἐξῆς δωρεαί :

Ὁ ἐν Ἑλβετία διατρίβων Καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Ἑλλόγιμος Κύριος Κορνήλιος Σπαθάρης παρέσχε δωρεὰν εἴκοσιν ἀπόροις μαθηταῖς τῆς Σχολῆς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀλήστου τῆ Σχολῆ μνήμης πατρὸς αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν Ἀλγεβραν καὶ Γεωμετρίαν πεντήκοντα δὲ τὴν ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ σεβαστοῦ Καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς Κυρίου Κωνσταντίνου Ζαχαριάδου ἐκδοθεῖσαν Γεωγραφίαν.

Ὁ ἐκ τῶν ἀρχαίων μαθητῶν τῆς Σχολῆς Κύριος Α. Ἰντζόπουλος παρέσχε 36 ἀντίτυπα τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ μεταφρασθείσης «Λατινικῆς προσφῶδίας» ὅπως διανεμηθῶσι τοῖς μαθηταῖς τῆς Ζ' τάξεως τῆς Σχολῆς.

Ἡ ἐν Ἀθήναις Βιομηχανικὴ καὶ Ἐμπορικὴ Ἀκαδημία ἔπεμψε καὶ τὰ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐκδοθέντα τεύχη τοῦ Δελτίου αὐτῆς ἐν 80 ἀντιτύποις, ὅπως διανεμηθῶσι τοῖς μαθηταῖς τῶν ἀνωτέρων τάξεων τῆς Σχολῆς.

Ζ'

Ἡ Σχολὴ ἐκφράζει θεομᾶς εὐχαριστίας πᾶσι τοῖς διὰ τῶν ἀναγραφειῶν δωρεῶν εὐδοκήσαντι νὰ πλουτίσωσι τὴν Βιβλιοθήκην καὶ τὸ Φυσιογνωστικὸν αὐτῆς Μουσεῖον.

Ἐπίσης εὐχαριστεῖ τοῖς ἐγγενέσιν ἐκείνοις Κυρίοις, οἵτινες, ἀξιέπαινον ἐνδιαφέρον περὶ τῆς προόδου τῶν μαθητῶν αὐτῆς ἐπιδεικνύμενοι, ἐνηρεστήθησαν νὰ παράσχωσι δωρεὰν τοῖς ἐξ αὐτῶν ἀπόροις τὰ ἀναγκαιοῦντα διδακτικὰ βιβλία καὶ ἄλλας τὰς ἐγκυκλίους αὐτῶν σπουδᾶς προάγοντα συγγραφάς.

Ἰδίᾳ δὲ ἐγγνωμονεῖ τῆ ἐγγενεῖ Λεσποίνῃ Ἀργυρῇ Καλβοκορέσῃ, ἣτις, ἀπὸ ἱκανοῦ ἤδη χρόνου ἀπτὰς παρέχουσα κατ' ἔτος ἐνδείξεις τῆς πρὸς τοὺς ἀπόρους μαθητὰς τῆς Σχολῆς φιλανθρωπικῆς αὐτῆς διαθέσεως, ἔπεμψε καὶ κατὰ τὸ λήγον ἔτος εἴκοσι λίρας Τουρκίας, διατεθησομένης πρὸς παροχὴν τῶν ἀναγκαίων διδακτικῶν βιβλίων τοῖς ἐκ τῶν ἐπιμελῶν

καὶ χρησιῶν μαθητῶν ἀπορωτάτοις καὶ θεραπείαν ἄλλων αὐτῶν ἀναγκῶν.

Εὐχαριστίας πολλὰς ὁμολογεῖ ἡ Σχολὴ καὶ τῷ Πανοσιολογιωτάτῳ Ἐπιτρόπῳ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, στεγάσαντι καὶ πατρικῶς περιθάλπωντι καὶ ἐφέτος ἱκανοὺς τῶν ἀπόρων μαθητῶν αὐτῆς. Ἀνεκφραστον δὲ διακηρύττει τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς ἰδίᾳ πρὸς τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιώτητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ὅστις, ἐκτὸς τῆς πολλῆς καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐπιδαμφλευθείσης αὐτῆ πατρικῆς προστασίας, παρέσχε πολλοῖς τῶν ἐνδεεστάτων μαθητῶν αὐτῆς σὺν τῇ διατροφῇ καὶ τὰ ἀναγκαῖα διδακτικὰ βιβλία.

Θεομᾶς εὐχαριστίας ὁμολογεῖ τέλος καὶ τῇ σεβαστῇ αὐτῆς Ἐφορείᾳ, τῷ τε σεβασμιωτάτῳ Προέδρῳ αὐτῆς Μητροπολίτῃ Ξάνθης Κυρίῳ Ἰωακείμ καὶ τοῖς λοιποῖς μεγατίμοις ἀνδράσι Κυρίοις Λεωνίδα Ζαρίφῃ, Ξενοφῶντι Ζώτῳ, Ἀλεξάνδρῳ Σινιόσογλου, Ἀλεξάνδρῳ Μελαχροινῷ, Κωνσταντίνῳ Κέπεδζη, Λέοντι Καζανόβα καὶ Μιλτιάδῃ Λογοθετίδῃ — ἐφ' οἷς καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐμόχθησε ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ ἀπροσκόπτου αὐτῆς λειτουργίας.

Εὐγνωμονεῖ ἡ Σχολὴ καὶ τῇ Αὐτοῦ Ἐξοχότητι, τῷ φιλομούσῳ Πρεσβευτῇ τῆς Ἑλλάδος Κυρίῳ Ἰωάννῃ Γρουπάρη, εὐδοκήσαντι νὰ τιμήσῃ τὴν τελετὴν ταύτην τοῦ προεσφυγενοῦς τοῦ Γένους ἡμῶν παιδευτηρίου δι' ἀποστολῆς ἰδίου ἀντιπροσώπου, ὡς καὶ πᾶσι τοῖς εὐαρεστηθεῖσιν ἵνα παρασιῶσιν ἐν αὐτῇ.

Ἐπικαλεῖται δὲ ἐν τέλει τὰς θεοκλύτους εὐχὰς τοῦ Παναγιωτάτου πατρὸς αὐτῆς καὶ προστάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Ἰωακείμ, τοῦ πρωτοστατοῦντος τῆς τελετῆς ταύτης, καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν σεμνῆς χορείας τῶν σεβασμιωτάτων Ἁγίων Συνοδικῶν, ὅπως, ὁμαλῶς καὶ ἀπροσκόπτως λειτουργοῦσα, ἐπιτελῇ ἀπαρεγκλίτως τὴν ἱερὰν πατροπαράδοτον αὐτῆς ἀποστολὴν δαδουχοῦσα τοῖς τέκνοις τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους

ἀγνόν τὸ φῶς τῆς πατρίου σοφίας καὶ εὐσεβείας καὶ τῶν ἄλλων προγονικῶν ἀρετῶν.

Η'

Μεταφέρω ἤδη τὸν λόγον πρὸς ὑμᾶς, προσφιλῆ τῆς Σχολῆς τέκνα, τοὺς ἀποχωριζομένους σήμερον αὐτῆς, ὅπως ἐπ' ἄλλους ἀγῶνας σπουδαιότερους τραπήτε, οὓς ἐκάστῳ ἢ πανάγαθος τοῦ Ὑψίστου ὤρισε πρόνοια.

Ἡ Σχολὴ παρέσχεν ὑμῖν, ἀγαπητὰ τέκνα, ἀριτίαν τὴν ἐγκύκλιον παιδευσιν, τὸν ἀσφαλῆ θεμέλιον τῆς περαιτέρω μορφώσεως καὶ τῆς ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ εὐδοκίμου ὑμῶν δρασεως. Ὁ θεμέλιος οὗτος μετὰ τῆς αὐτῆς μητρικῆς στοργῆς καὶ φροντίδος ἐν πᾶσιν ὑμῖν τεθείς, ὡς γινώσκετε, δέον νὰ στερεοποιηθῆ παρὰ τισιν δι' ἰδίων ἤδη μελετῶν, ὅσοι δὲν βλέπουσιν αὐτὸν ἀρκούντως στερεὸν ὅπως ἐπὶ χρησταῖς ἐλπίσιν ἐποικοδομήσωσι ἐπ' αὐτοῦ εἰς ἀνωτέρας ἐπιστημονικὰς σπουδὰς, εἴτε οἰονδήποτε ἄλλο ἔργον καὶ ἐπάγγελμα τοῦ πρακτικοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ βίου. Ἄνευ τοῦ στερεοῦ τούτου θεμελίου ἐν οὐδενὶ ἔργῳ δύναται νὰ ὑπάρξῃ εὐδοκίμησις, ἰδίᾳ ἐν ταῖς ἡμέρας ἡμῶν, ἐν αἷς οὐ μόνον πᾶν εἶδος τοῦ ἐπιστητοῦ ἀλλὰ καὶ πᾶν ἔργον τοῦ πρακτικοῦ βίου πολλὰς καὶ θετικὰς προαπαιτεῖ πρὸς εὐδοκίμησιν γνώσεις. Ἄλλ' ὅσονδήποτε στερεὸς καὶ ἐὰν ἦ ὁ θεμέλιος τῆς περαιτέρω μορφώσεως ὑμῶν, ἀνάγκη, ἀγαπητὰ τέκνα, ὅπως καὶ ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἐποικοδόμησις γένηται μετὰ πολλῆς τῆς συνέσεως καὶ προσοχῆς. Ἡ μὲν ἀκατάσχετος πρὸς τὸ πλεῖονα εἰδέναι ῥοπή τῶν χρόνων ἡμῶν παρεισήγαγεν εἰς πολλὰς ἐπιστήμας καινοφανῆ δόγματα, ἐπιβλαβῆ κατὰ πολλοὺς λόγους τὰ πλεῖστα, καὶ ἀνατρεπτικὰ τῆς τε θείας ἡμῶν θρησκείας καὶ τῶν ἱερῶν τοῦ Γένους ἡμῶν παραδόσεων. Ἡ δὲ ἐξάσκησις ἔργων τοῦ πρακτικοῦ βίου, ἐπηρεασθεῖσα ἐκ τῶν ὀθνείων τούτων καὶ καινοφανῶν διδαγμάτων, ἐπιτρέπει δυστυχῶς παρὰ πολλοῖς τὴν χρῆσιν καὶ προτίμησιν παντὸς μέσου, δυναμένου νὰ ἀγάγῃ ταχύτερον καὶ εὐκοπώτερον εἰς τὴν

εὐδοκίμησιν. Εἰς τὰ καινοφανῆ ταῦτα διδάγματα, δελεαστικὰ κατὰ τὸ πλεῖστον, μηδέποτε τείνητε εὐήκοον οὖς, ἀγαπητὰ τέκνα, μηδ' ἐπιτρέψητε ἐπιβλαβῆ ἐπίδρασιν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Διατηρεῖτε στερεὸν καὶ ἀκλόνητον τὸν ὑπὸ τῆς μητρὸς Σχολῆς τεθέντα ἐν ὑμῖν παιδευτικὸν θεμέλιον καὶ πρὸς αὐτὸν ἐπιμελῶς προσαρμόζετε τὴν τε περαιτέρω ὑμῶν μόρφωσιν καὶ πᾶσαν κίνησιν καὶ ἐνέργειαν ὑμῶν ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ. Μὴ ἐποικοδομεῖτε ἐπ' αὐτὸν ξύλον, χόρτον καὶ καλάμην ἀλλὰ χρυσίον, ἀργύριον καὶ λίθους τιμίους, ὅπως ἀναδείξητε ἑαυτοὺς ὄντως ναὸν τοῦ Θεοῦ ἁγίου. Μὴ δελεασθῆτε ἐκ τῆς φαινομένης εὐδοκίμησεώς τινων, ἄλλην παρὰ τὴν παραινουμένην ὁδὸν βαδισάντων. Μία ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἢ ἄγουσα εἰς τὴν ἀληθῆ καὶ πραγματικὴν εὐδοκίμησιν, ἢ διὰ τῆς συνετῆς ἐπὶ τοῦ ἀδιασείστου θεμελίου τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωτῆρος προσαρμογῆς πάσης ἀνθρωπίνης γνώσεως καὶ πράξεως.

Ἄλλὰ δὲν ἀρκεῖ, φίλα τέκνα, πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου μόνῃ ἢ ἐπιδίωξις τῆς ἐν τῷ ἰδίῳ ἐκάστου ἔργῳ εὐδοκίμησεως. Καθῆκον ἀπαραίτητον ἔχετε νὰ φροντίσητε καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ὅταν καταστήτε ἱκανοὶ πρὸς τοῦτο, κατὰ τὸ μέτρον ἑκάστος τῶν ἰδίων δυνάμεων. Πολλὰς ἔχει τὸ Γένος ἡμῶν ἀνάγκας καὶ δικαιῶται νὰ προσδοκᾷ τὴν θεραπείαν τούτων παρὰ τῶν ἑαυτοῦ τέκνων.

Ὅσοι δὲ ἐξ ὑμῶν ἐπὶ τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου τῆς δημοτικῆς παιδείσεως μέλλετε νὰ τραπήτε μέγα μὲν καὶ εὐγενὲς ἔργον ἐξελέξασθε, τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν διάπλασιν ἀνθρωπίνων ψυχῶν, ἀλλ' ἔργον πολλὴν ἀπαιτοῦν πρὸς ταῖς ἰδιαζούσαις αὐτῷ γνώσεσιν καὶ εὐσυνείδητον φιλοπονίαν. Ἡ Σχολή, δι' ἧν μετέδωκεν ὑμῖν παιδαγωγικῶν γνώσεων ἔδειξε μόνον τὴν ὁδόν, δι' ἧς δύνασθε νὰ εὐδοκίμησητε ἐν τῷ ἐκλεγέντι ἔργῳ ἢ εὐδοκίμησις ἐξαορτᾶται νῦν ἀφ' ὑμῶν αὐτῶν καὶ ἐπιτυγχάνεται, διὰ συντόνων εἰδικῶν σπουδῶν—δι' ἧν μόνον δύνασθε νὰ καταρτισθῆτε τελειότεροι εἰς τὸ εὐγενὲς ἔργον—καὶ

διὰ πολλῆς ἐπιμονῆς καὶ εὐσυνειδησίας ἐν τῇ ἐξασκήσει αὐ-
τοῦ. "Ανευ τούτων μὴ ἀναμένητε εὐδοκίμῃσιν. Προτιμότερον
νὰ μὴ ἐπιχειρήσητε διόλου τὸ ἔργον ἢ νὰ ἀσκῆτε τοῦτο μόνον
ὡς βιοποριστικὸν μέσον. Ἡ μὴ προσήκουσα ἄσκησις αὐτοῦ οὐ
μόνον τοὺς διδασκομένους παῖδας ἀδικεῖ—οὔτε πρὸς ἄνω-
τέρας σπουδὰς ἐπιτηδείους αὐτοὺς παρασκευάζουσα, οὔτε τὰς
ἀναγκαίας ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ στοιχειώδεις γνώσεις πορί-
ζουσα—ἀλλὰ καὶ τῷ Γένει ἡμῶν καθόλου ἀνυπολόγιστον προ-
ξενεῖ ζημίαν, χορῆζοντι, εἶπεο ποτὲ ἐν οἷς ζῶμεν χρόνοις δε-
ξιωτάτων βιοπαλαιστῶν. Ἀλλὰ πρὸς τούτοις, ἀγαπητὰ τέκνα,
ἀπαιτεῖται ἀπαραιτήτως πρὸς τελεσφόρησιν τοῦ διδακτικοῦ ἔ-
ργου καὶ ἡ διὰ τοῦ παραδείγματος διδασκαλία, ἐπενε-
ροῦσα δραστικώτερον ἐπὶ τὰς εὐπλάστους ψυχὰς τῶν νεαρῶν
παιδῶν, φύσει μὲν τεινόντων εἰς μίμησιν τῶν πράξεων τῶν
ἄλλων, ἰδίᾳ δὲ μιμουμένων τὰς πράξεις τῶν ἑαυτοῖς οἰκείων.
Ἡ διὰ τοῦ παραδείγματος αὕτη διδασκαλία ἐστὶ τόσῳ μᾶλλον
ἀναγκαία, ὅσῳ πλείονα τυγχάνουσι τὰ πρὸς τὴν ἠθικὴν μόρ-
φωσιν κωλύματα ἐν μεγάλας πόλεσιν, οἷα ἡ ἡμετέρα.

Τὰς συντόμους ταύτας ὑποθήκας διδοῦσα σήμερον ὑμῖν ἡ
Σχολή, ἀγαπητὰ τέκνα, συνίστησι ταῖς ἐνχαῖς τοῦ πρωτοστα-
τοῦντος τῆς τελετῆς ταύτης πανσέπτου πατρὸς καὶ προστά-
του τοῦ παιδευτηρίου τούτου Παραγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πα-
τριάρχου καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου καὶ εἴ-
χεται ὅπως, περιφρουρούμενοι καὶ ἐπισχυόμενοι δι' αὐτῶν
καθ' ἅπαντα τὸν βίον, ἀναδειχθῆτε ἄξια τῆς Μητρὸς Ἐκ-
κλησίας τέκνα καὶ πολῦτιμοι τῆς εὐημερίας τοῦ Γένους ἡμῶν
παράγοντες. Γένοιτο!

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ

τῶν κατὰ τὸ σχολ. ἔτος 1909-1910 διδαχθέντων
ἐγκυκλίων μαθημάτων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Η	Ζ	Τ	Ε	Δ	Γ	Β	Α	ΣΥΝΟΛΟΝ ΩΡΩΝ
Θρησκευτικά....	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Ἑλληνικά.....	9	9	8	10	11	11	11	13	82
Λατινικά.....	3	3	3	2	2	—	—	—	13
Φιλοσοφικά.....	2	2	2	—	—	—	—	—	6
Μαθηματικά....	—	2	5	5	3	5	4	4	28
Πολιτικὴ Ἱστορία	3	3	3	2	3	2	3	—	19
Ἑλ. Ἀρχ. καὶ Μυθ.	—	—	—	2	—	1	—	—	3
Κοσμογραφία...	2	—	—	—	2	—	—	—	4
Φυσ. Πειραματικὴ	4	2	—	—	—	—	—	—	6
Φυσιογνωσία....	2	2	1	2	1	2	1	2	13
Χημεία.....	—	2	2	—	—	—	—	—	4
Γεωγραφία.....	—	—	1	1	2	2	3	3	12
Ἴχνογραφία....	—	—	—	—	—	1	1	2	4
Καλλιγραφία...	—	—	—	1	1	1	1	2	6
Γαλλικά.....	5	5	5	5	5	5	2	2	34
Τουρκικά.....	4	4	4	4	4	4	2	—	26
Σύνολον ὥρῶν..	36 + 36 + 36 + 36 + 36 + 36 + 30 + 30 = 276								

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ

τῶν ἐν τῷ προσηρητημένῳ τῇ Σχολῇ Διδασκαλείῳ
 διδαχθέντων μαθημάτων
 κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1909 — 1910

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Δ	Γ	Β	Α	ΣΥΝΟΛΟΝ ΩΡΩΝ
Εἰδικὴ Διδακτικὴ	2	—	—	—	2
Διδασκαλικαὶ Ἀσκήσεις	4	—	—	—	4
Γενικὴ Παιδαγωγικὴ	—	2	—	—	2
Γενικὴ Διδακτικὴ	—	2	—	—	2
Παιδαγωγικὴ Ψυχολογία . . .	—	1	—	—	1
Εἰσαγ. εἰς Συστ. Παιδαγ. . .	—	1	—	—	1
Ἰχνογραφία	—	—	2	2	4
Καλλιγραφία	—	—	1	1	2
Γυμναστικὴ	3	3	3	3	12
Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ . . .	3	3	3	3	12
Σύνολον ὡρῶν	12	12	9	9	42

Ἡ ΑΝΩΤΑΤΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

- α') Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κύριος Κοσ' Ἰωακείμ.
 β') Τὰ μέλη τοῦ Α. Ε. Μ. Συμβουλίου.
 1) Ὁ Μεντιλήρης Κύριλλος.
 2) Ὁ Ξάνθης Ἰωακείμ.
 3) Ὁ Σωζογαθουπόλεως Δωρόθεος.
 4) Ὁ Τεσσαράκοντα Ἐκκλησιῶν Ἀνθίμος.
 5) Ὁ κ. Ξενοφῶν Ζῶτος.
 6) Ὁ κ. Λεωνίδας Λιμαράκης.
 7) Ὁ κ. Ἀγγελος Ἰωαννίδης.
 8) Ὁ κ. Ἀλέξανδρος Σινιόσογλους.
 9) Ὁ κ. Χαραλάμπης Κιοσέογλ. υς.
 10) Ὁ κ. Πέτρος Τσαούσογλους.
 11) Ὁ κ. Γεώργιος Θεοχαρείδης.
 12) Ὁ κ. Σόλων Καζανόβας.

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

- 1) Ὁ Μητροπολίτης Ξάνθης Ἰωακείμ, Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας.
 2) Ὁ Κύριος Λεωνίδας Ζαρίρης, ἐπίτιμος ἰσόβιος Πρόεδρος.
 3) Ὁ Κύριος Ξενοφῶν Ζῶτος, ἀντιπρόσωπος τοῦ Α. Μικτοῦ Συμβουλίου παρὰ τῇ Ἐφορείᾳ καὶ ἀντιπρόεδρος αὐτῆς.
 4) Ὁ Κύριος Ἀλέξανδρος Μελαγχροινός, Ἐφορος Γραμματεὺς.
 5) Ὁ Κύριος Ἀλέξανδρος Σινιόσογλους.

- 6) Ὁ Κύριος Κωνσταντῖνος Κέπεδζης, Ταμίας τῆς Σχολῆς.
- 7) Ὁ Κύριος Λέων Καζανόβας.
- 8) Ὁ Κύριος Μιλτιάδης Λογοθετίδης.

ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

- 1) Ὁ Σχολάρχης, Μητροπολίτης Σάροδων Μιχαὴλ Κλεόβουλος.
- 2) Κωνσταντῖνος Ζαχαριάδης.
- 3) Νικόλαος Βούρος.
- 4) Ἰωάννης Χλωρός.
- 5) Δημοσθένης Οἰκονομίδης.
- 6) Παναγιώτης Παπακωνσταντίνου.
- 7) Ἀλέξανδρος Δελίστοβιτς.
- 8) Βασίλειος Α. Μυστακίδης.
- 9) Μηνᾶς Αὐθεντόπουλος.
- 10) Κορηλῖος Σπαθάρης (ἀπουσιάσας καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἕνεκα ἀσθενείας εἰς Ἑλβετίαν, ἀδεία τῆς Ἐφορείας).
- 11) Γεώργιος Λιανόπουλος (ἀναπληρώσας καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸν κ. Κ. Σπαθάρον ἐν τῇ Ἀλγέβρα καὶ Γεωμετρῖα τῆς Ε' καὶ Γ' τάξεως, τῇ Τριγωνομετρῖα τῆς Ζ' καὶ τῇ Κοσμογραφῖα τῆς Η' τάξεως).
- 12) Ἀθανάσιος Ἰωάννου (ἀναπληρώσας τὸν κ. Κορν. Σπαθάρον καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐν τῇ Θεωρ. Ἀριθμητικῇ τῆς Α' τάξεως, τῇ Χημείᾳ τῆς Γ' καὶ Ζ' καὶ τῇ Φυσικῇ Πειραματικῇ τῆς Ζ' καὶ Η' τάξεως).
- 13) Πρόδρομος Ἀναστασιάδης.
- 14) Ἰωακείμ Βαλαβάνης.
- 15) Κάρολος de Marpillero.
- 16) Ἰωάννης Ἀρθανιτάκης.

- 17) Μιχαὴλ Σάγκας.
- 18) Ἀνθιμος Μαζαράκης.
- 19) Δημήτριος Σάροος.
- 20) Ἡρακλῆς Στάγκαλης.

ΟΙ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥΤΟΥ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟΙ

Α'

Οἱ σὺν τοῖς Γυμνασιακοῖς καὶ τῶν τοῦ Διδασκαλείου μαθημάτων ἀκροασάμενοι.

- 1) Πέτρος Ξ. Λεβαντῆς, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 2) Νικόλαος Ι. Λυμπούσης, ἐκ Νικομηδείας.
- 3) Κωνσταντῖνος Σπηληόπουλος, ἐκ Μαδύτου.
- 4) Θεόδωρος Χρ. Παπαδόπουλος, ἐξ Ἰκονίου.
- 5) Ἀλκιβιάδης Σ. Ζαχαριάδης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 6) Θεόδωρος Ι. Ταλέας, ἐκ Λιβεραῖς Ροδοπόλεως.
- 7) Ἰωάννης Η. Ἡγουμενίδης, ἐκ Νικοπόλεως.
- 8) Σωκράτης Κ. Μιχαηλίδης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 9) Ἱεροδιάκονος Κωνσταντῖνος Γ. Βρεκούσης, ἐκ Προβέζης.
- 10) Μιχαὴλ Α. Πούλιας, ἐκ Βόλου.
- 11) Σωτήριος Θ. Παπαδόπουλος, ἐκ Προύσης.
- 12) Ἀρέστης Σ. Νικολαΐδης, ἐξ Ἀθύρων.

Β'

Οἱ μόνον τῶν Γυμνασιακῶν μαθημάτων ἀκροασάμενοι.

- 1) Λεωνίδας Α. Ἀλεξιάδης, ἐκ Στανροσκιαδίου τῆς Ἡπείρου.
- 2) Πανταζῆς Ν. Πανταζίδης, ἐκ Βησσάνης τῆς Ἡπείρου.

- 3) Πρόδρομος Χ. Έγγονόπουλος, ἐκ ΚΠόλεως.
- 4) Σπυρίδων Β. Δερβεντλῆς, ἐκ Βογάζ-κιοῦ Θράκης.
- 5) Σπυρίδων Π. Σέλελης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 6) Σωκράτης Ε. Δημητριάδης, ἐξ Αἰκατερινουσλάβης τῆς Ρωσίας.
- 7) Κωνσταντῖνος Α. Βιτιάδης, ἐκ Μετροῶν.
- 8) Μένανδρος Γ. Ζουμπούλογλους, ἐκ ΚΠόλεως.
- 9) Ἄγγελος Α. Βουέννιος, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 10) Στέφανος Α. Βουέννιος, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 11) Γεώργιος Β. Μιρκόπουλος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 12) Μενέλαος Α. Σχοινᾶς, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 13) Βασίλειος Γ. Κοπανάρης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 14) Βασίλειος Γ. Δαιλιάδης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 15) Κοσμάς Παπᾶ Μερκουρίου, ἐξ Ἄνω Νεοχωρίου Χηλῆς.
- 16) Μηνᾶς Δ. Δημόπουλος, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 17) Εὐστράτιος Χριστοφόρου, ἐκ Σιγῆς Προύσης.
- 18) Γεώργιος Ι. Ἀνδρικόπουλος, ἐκ Καλλικρατείας.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΝ ΟΙΣ ΕΞΗΤΑΣΘΗ Η ΤΑΞΙΣ
ΤΩΝ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ

Α') ΓΡΑΠΤΩΣ

α') κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

- 1) Ἡ Ἀλγεβρα καὶ ἡ Γεωμετρία, τῇ 10 Ὀκτωβρίου.
- 2) Ἡ Ἑλληνική, ἡ Ρωμαϊκή καὶ ἡ Βυζαντιακή Ἱστορία, τῇ 5 Ἰανουαρίου.
- 3) Ἡ Ψυχολογία καὶ ἡ Λογική, τῇ Καθαρᾷ Τρίτῃ.
- 4) Ἡ Γεωγραφία, τῷ Σαββάτῳ τοῦ Δαζάρου.
- 5) Ἡ Χημεία, τῷ Σαββάτῳ τῆς Δεκατησίου.

β') κατὰ τὰς ἐτησίας ἐξετάσεις.

- Τὰ Ἑλληνικά καὶ τὰ Λατινικά, τῇ 24 Μαΐου.
Ἡ Κοσμογραφία καὶ τὰ Γαλλικά, τῇ 25 Μαΐου.
Τὰ Τουρκικά, καὶ αἱ Συνθέσεις, τῇ 26 Μαΐου.
Ἡ Ὄρουκτολογία καὶ ἡ Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας, τῇ 28 Μαΐου.

Β') ΠΡΟΦΟΡΙΚΩΣ

κατὰ τὰς ἐτησίας ἐξετάσεις.

- 1) Ἡ Χριστιανικὴ Ἠθικὴ καθ' ἐκάστην ἀπὸ τῆς 1ης—12ης Ἰουνίου.
- 2) Τὰ Ἑλληνικά τῇ 1, 2 καὶ 3 Ἰουνίου.
- 3) Ἡ Πολιτικὴ Ἱστορία τῇ 1, 2 καὶ 3 Ἰουνίου.
- 4) Ἡ Φυσικὴ Πειραματικὴ τῇ 4, 8 καὶ 9 Ἰουνίου.
- 5) Τὰ Λατινικά τῇ 4, 8 καὶ 9 Ἰουνίου.
- 6) Τὰ Γαλλικά τῇ 10, 11 καὶ 12 Ἰουνίου.
- 7) Τὰ Ὄθωμανικά τῇ 10, 11 καὶ 12 Ἰουνίου.

ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΚΑΙ

ΤΑ ΥΠ' ΑΥΤΩΝ ΔΙΔΑΧΘΕΝΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- 1) Ὁ Σχολάρχης ἐδίδαξε τὰ Θρησκευτικὰ ἐν ἀπάσιν ταῖς τάξεσιν ἀνὰ 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα ἐν ἐκάστῃ τάξει.
- 2) Ὁ κ. Κ. Ζαχαριάδης ἐδίδαξε: Ἑλλ. Μυθολογίαν (ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος), Πολιτ. Ἱστορίαν (δὺς τῆς ἑβδομάδος) ἐν τῇ Γ' τάξει. Μαθημ. Γεωγραφ. (δὺς), Πολ. Γεωγραφίαν (δὺς) καὶ Βυζ. Ἱστορίαν (τρὶς τῆς ἑβδομάδος) ἐν τῇ Δ' τάξει καὶ Ἑλλ. Ἀρχαιολογίαν (δὺς τῆς ἑβδομάδος) ἐν τῇ Ε' τάξει.

3) Ὁ κ. Ν. Βοῦρος ἐδίδαξε: Φυσιογνωσίαν ἐν ἀπάσαις ταῖς τάξεσιν (ἐν μὲν τῇ Α', Γ', Ε', Ζ' καὶ Η' ἀνὰ δύο ὥρας καθ' ἑβδομάδα ἐν δὲ τῇ Β', Δ' καὶ Σ' ἀνὰ μίαν ὥραν καθ' ἑβδομάδα). Πρακτικὴν Ἀριθμητικὴν (4κισ τῆς ἐβδ.) ἐν τῇ Α' τάξει, (4κισ) ἐν τῇ Β', (δὶς) ἐν τῇ Γ', (ἅπαξ) ἐν τῇ Ε' καὶ (ἅπαξ) ἐν τῇ Σ' τάξει. Ἰχθυογραφίαν ἐν τῇ Β' καὶ τῇ Γ' τάξει (ἀνὰ μίαν ὥραν καθ' ἑβδομάδα ἐν ἑκατέρῳ τάξει).

4) Ὁ κ. Ι. Χλωρός ἐδίδαξεν: Τουρκικὰ ἐν τῇ Ζ' καὶ Η' τάξει (ἀνὰ 4 ὥρας καθ' ἑβδομάδα) ἐν ἑκατέρῳ τάξει.— Ἀναπληροῦται δὲ ἀπὸ Ἰανουαρίου 1909 προσωρινῶς ὑπὸ τοῦ Κ. Πρ. Ἀναστασιάδου ἕνεκα ἀσθενείας.

5) Ὁ κ. Οἰκονομίδης ἐδίδαξεν: Ἑλληνικὰ (9κισ τῆς ἐβδ.) ἐν τῇ Γ' τάξει. Ὁρθογραφικὰς ἀσκήσεις ἐν τῇ Α', Β', Γ' καὶ Δ' τάξει (ἀνὰ μίαν ὥραν καθ' ἑβδομάδα). Ἑλλ. Γραμματολογίαν (ἀνὰ μίαν ὥραν καθ' ἑβδομάδα) ἐν τῇ Ζ' καὶ Η' τάξει.— Λατινικὰ ἐν τῇ Δ', Ε' καὶ Σ' τάξει (ἀνὰ 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα ἐν ἑκάστῃ τάξει), καὶ ἐν τῇ Ζ' καὶ Η' τάξει (ἀνὰ τρεῖς ὥρας καθ' ἑβδομάδα ἐν ἑκατέρῳ τάξει).

6) Ὁ κ. Παπακωνσταντίνου ἐδίδαξεν: Ἑλληνικὰ (9κισ τῆς ἐβδ.) ἐν τῇ Α' τάξει καὶ ἐν τῇ Σ' καὶ Η' (ἀνὰ 7 ὥρας καθ' ἑβδομάδα ἐν ἑκατέρῳ τάξει) καὶ Συνθέσεις ἐν τῇ Η' (ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος).

7) Ὁ κ. Ἀλ. Δελιστοβίτης ἐδίδαξε: Γαλλικὰ ἐν τῇ Α' καὶ τῇ Β' τάξει (ἀνὰ 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα) καὶ ἐν τῇ Γ', Δ' καὶ Ε' τάξει (ἀνὰ 5 ὥρας καθ' ἑβδομάδα ἐν ἑκάστῃ τάξει).

8) Ὁ κ. Βασίλειος Μυστακίδης ἐδίδαξεν: Ἱστορίαν ἐν τῇ Ε' (δὶς) καὶ ἐν τῇ Σ' Ζ' καὶ Η' τάξει (ἀνὰ τρεῖς ὥρας καθ' ἑβδομάδα). Γεωγραφίαν δὲ ἐν τῇ Ε' καὶ ἐν τῇ Σ' τάξει (ἀνὰ μίαν ὥραν καθ' ἑβδομάδα ἐν ἑκατέρῳ τάξει).

9) Ὁ Κ. Μ. Αὐθεντόπουλος ἐδίδαξεν: Ἑλληνικὰ (9κισ τῆς ἐβδομάδος) ἐν τῇ Ε' καὶ (7κισ) ἐν τῇ Ζ' τάξει. Συνθέσεις (ἅπαξ) ἐν τῇ Ε' καὶ (ἅπαξ) ἐν τῇ Ζ' τάξει. Φιλο-

σοφικὰ ἐν τῇ Σ', Ζ' καὶ Η' τάξει (ἀνὰ 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα ἐν ἑκάστῃ τάξει).

10) Ὁ κ. Γ. Λιανόπουλος ἐδίδαξεν: (ἀναπληρῶν τὸν κ. Κ. Σπαθάρην): Ἀλγεβραν (δὶς τῆς ἐβδ.) ἐν τῇ Ε' τάξει καὶ (δὶς) ἐν τῇ Σ' τάξει. Γεωμετρίαν (δὶς) ἐν τῇ Ε' καὶ (δὶς) ἐν τῇ Σ' τάξει. Τριγωνομετρίαν (δὶς τῆς ἐβδ.) ἐν τῇ Ζ' Κοσμογραφίαν (δὶς τῆς ἐβδ.) ἐν τῇ Η' τάξει. (7—11)

11) Ὁ κ. Ἀθ. Ἰωάννου (ἀναπληρῶν τὸν κ. Κ. Σπαθάρην) ἐδίδαξεν: Θεωρητικὴν Ἀριθμητικὴν (τρὶς τῆς ἐβδ.) ἐν τῇ Δ' τάξει. Χημείαν (δὶς) ἐν τῇ Σ' καὶ (δὶς) ἐν τῇ Ζ' τάξει. Φυσικὴν Πειραματικὴν (δὶς) ἐν τῇ Ζ' καὶ (τρὶς τῆς ἐβδ.) ἐν τῇ Η' τάξει. (βλ. σ.

12) Ὁ κ. Πρ. Ἀναστασιάδης ἐδίδαξε: Τουρκικὰ (δὶς τῆς ἐβδ.) ἐν τῇ Β' καὶ ἀνὰ 4 ὥρας καθ' ἑβδ.) ἐν τῇ Γ', Δ', Ε' καὶ Σ' τάξει (βλ. σελ. 4—7). Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ σχ. ἔτους 1908—1909 διδάσκει τὰ Τουρκικὰ καὶ ἐν τῇ Ζ' καὶ Η' τάξει (ἀνὰ 4 ὥρας καθ' ἑβδομάδα ἐν ἑκατέρῳ) (ἀναπληρῶν τὸν κ. Ι. Χλωρὸν ἀσθενοῦντα). (βλ. σελ.

13) Ὁ κ. Ι. Βαλαβάνης ἐδίδαξεν: Συνθέσεις ἐν τῇ Α', Β' καὶ Γ' τάξει (ἀνὰ 1 ὥραν καθ' ἑβδομάδα) καὶ Γεωγραφίαν ἐν τῇ Α' τάξει (τρὶς τῆς ἐβδ.).

14) Ὁ κ. Κάρολος de Marpillero ἐδίδαξε: Γαλλικὰ ἐν τῇ Σ', Ζ' καὶ Η' τάξει (ἀνὰ 5 ὥρας καθ' ἑβδομάδα ἐν ἑκάστῃ τάξει γαλλιστί).

15) Ὁ κ. Ι. Ἀρβανιτάκης ἐδίδαξε: Καλλιγραφίαν (δὶς) ἐν τῇ Α' καὶ (ἀνὰ 1 ὥραν καθ' ἑβδ.) ἐν τῇ Β' Γ' Δ' καὶ Ε' τάξει.— Ἰχθυογραφίαν (δὶς) ἐν τῇ Α'.

16) Ὁ κ. Μ. Σάγκας ἐδίδαξε: Γεωγραφίαν (τρὶς τῆς ἐβδ.) ἐν τῇ Β' καὶ (δὶς τῆς ἐβδ.) ἐν τῇ Γ' τάξει.

17) Ὁ κ. Ἀνθ. Μαζαράκης ἐδίδαξεν: Ἱστορίαν (τρὶς τῆς ἐβδ.) ἐν τῇ Β'. Γεωμετρίαν (δὶς τῆς ἐβδ.) ἐν τῇ Γ' τάξει, καὶ τὰ τοῦ Λυδασκαλείου παιδαγωγικὰ μαθήματα.

18) Ὁ κ. Δημήτριος Σάργος ἐδίδαξεν: Ἑλληνικά (11κς τῆς ἐβδομάδος) ἐν τῇ Α' καὶ (9κς ἐν τῇ Β' τάξει. Συνθέσεις ἐν τῇ Δ' καὶ Γ' τάξει ἅπαξ τῆς ἐβδομ. ἐν ἑκατέρῳ.

19) Ὁ κ. Ἡρακλῆς Στάγκαλης ἐδίδαξε: Γυμνασικὴν ἐν ταῖς 4 τάξεσι τοῦ Διδασκαλείου (τρὶς τῆς ἐβδομάδος ἐν ἑκάστη).

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΕΝ Τῃ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚῃ ΜΕΓΑΛῃ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛῃ.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΔΙΚΟΝ ΕΤΟΣ

1910-1911

Τῇ α' Σεπτεμβρίου ἐγένετο κατὰ τὰ νενομισμένα ἢ ἑναρξίς τῶν μαθημάτων τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους 1910-1911, εὐλογηθεῖσα ἐντολῇ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος ὑπὸ τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου Κ. Βενιαμὶν διὰ τῆς νενομισμένης ἱερᾶς τελετῆς τοῦ Ἀγιασμοῦ.

Ληξάσης τῆς τελετῆς, ἐν ἣ παρῆσαν οἱ ἔφοροι τῆς Σχολῆς, οἱ Καθηγηταὶ καὶ μαθηταὶ αὐτῆς καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκ τῶν τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, ὁ ἐκ τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς ἐλλόγιμος καὶ σεβαστὸς κύριος Κωνσταντῖνος Ζαχαριάδης ἀνέγνω τὴν ἐξῆς ἑναρκτήριοιον προσφώνησιν τοῦ Σχολάρχου, κωλυθέντος τούτου ὑπὸ ἀσθενείας ἵνα παραστῇ ἐν τῇ τελετῇ.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ
1910—1911

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΚΥΡΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ

τῇ α' Σεπτεμβρίου 1910.

Πανοσιολογιώτατε,

μεγάτιμοι τῆς Σχολῆς Ἐφοροί,

Ὁ τῇ παροσθενεὶ Αὐτοῦ Δεξιᾷ πανσόφως τὰ πάντα διοικῶν Ὑψιστος Κυβερνήτης ἤγαγεν ἡμᾶς καὶ αὐθις τῇ θείᾳ Αὐτοῦ χάριτι εἰς νέαν πνευματικὴν σταδιοδρομίαν, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἣτις πρὸς τῇ ἱερότητι αὐτῆς ὡς ἀρχὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, προσέλαβεν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους καὶ νέαν σημασίαν ὀρισθεῖσα ὑπὸ τῆς σεπτῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ὡς ἐτησίᾳ σχολικῇ ἑορτῇ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν πατροπαράδοτον παιδεύσεως, ὁμοίᾳ πρὸς τὴν τῇ 30ῇ Ἰανουαρίου ἀγομένην ἑορτὴν τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν.

Κατὰ τὴν ἐναρξήριον ταύτην τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους ἡμέραν εἴθισται νὰ ἀπαγγέλλονται ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὰ ὀνόματα τῶν τελειοφοίτων τοῦ προλαβόντος σχολικοῦ ἔτους μετὰ τῶν βαθμῶν, ὧν ἠξιώθησαν ἐν ταῖς ἀπολυτηρίοις αὐτῶν ἐξετάσεσι καὶ τὰ τῶν ἀριστευσάντων μαθητῶν τῶν ἐπιτὰ κατωτέρων τῆς Σχολῆς τάξεων.

Τῷ ἔθει τούτῳ ἐπόμενος ἐξαγγέλλω νῦν τὰ ὀνόματα τῶν εἰρημένων τέκνων τῆς Σχολῆς ἐπικαλούμενος ἐπ' αὐτὰ τὰς εὐλογίας τῆς Ὑμετέρας Πανσέπτου Κορυφῆς, τοῦ φιλοστοργωτάτου Πατρὸς καὶ Προσιάτου τοῦ παιδευτηρίου τούτου.

Α'

Οἱ τελειόφροιτοι, οὓς ἡ Σχολὴ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπέλυσε ἦσαν τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν, ἰσάριθμοι πρὸς τοὺς τοῦ προπαραελθόντος ἔτους. Ἐκ τούτων οἱ εἴκοσι καὶ ἑννέα (29) ὑπέστησαν πλήρεις τὰς ἀπολυτηρίους αὐτῶν ἐξετάσεις καὶ ἠξιώθησαν τοῦ νενομισμένου πτυχίου, ὁ δὲ ὑπολειπόμενος εἰς θὰ λάβῃ τὸ ἑαυτοῦ πτυχίον, ὅταν συμπληρώσῃ τὰς ἐξετάσεις αὐτοῦ κατὰ τὸν τῆς Σχολῆς νόμον (1).

Ἐκ τῶν εἰρημένων εἴκοσι καὶ ἑννέα τελειοφροίτων τῶν ἀξιωθέντων ἀπολυτηρίου πτυχίου, δέκα καὶ ἑπτὰ (17) διήκουσαν μόνον τῶν Γυμνασιακῶν τῆς Σχολῆς μαθημάτων· οἱ δὲ λοιποὶ δέκα καὶ τρεῖς (13) πρὸς τοῖς Γυμνασιακοῖς καὶ τῶν τοῦ Διδασκαλείου αὐτῆς μαθημάτων.

Οἱ μόνον τῶν Γυμνασιακῶν μαθημάτων διακούσαντες τελειόφροιτοὶ εἰσιν οἱ ἐπόμενοι:

1. Ὁ Γεώργιος Β. Μαρκόπουλος, ἐκ ΚΠόλεως,
2. ὁ Κωνσταντῖνος Δ. Βιτιάδης, ἐκ Μετρώων,
3. ὁ Στέφανος Α. Βουέννιος, ἐκ ΚΠόλεως ἀξιωθέντες τοῦ βαθμοῦ « ἄριστα ».
1. Ὁ Πανταζῆς Ν. Πανταζίδης, ἐξ Ἡπείρου,
2. ὁ Πρόδρομος Χ. Ἐγγονόπουλος, ἐκ ΚΠόλεως,
3. ὁ Σπυρίδων Β. Δερβεντλῆς, ἐκ Θράκης,
4. ὁ Σπυρίδων Π. Σέλελης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως,

(1) Οὗτος, Θεόδωρος Ταλέας ὀνόματι, καὶ ἐκ Ροδοπόλεως καταγόμενος συμπληρώσας τὰς ἐξετάσεις αὐτοῦ τῇ α' καὶ β' Ὀκτωβρίου ἔλαβε τὸ νενομισμένον ἀπολυτήριον πτυχίον τῇ δ' τοῦ αὐτοῦ μηνός.

- 5) ὁ Σωκράτης Ε. Δημητριάδης, ἐκ Ρωσίας
- 6) ὁ Μένανδρος Γ. Ζουμπιούλογλους, ἐκ ΚΠόλεως
7. ὁ Ἄγγελος Α. Βουέννιος, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως
- 8) ὁ Γεώργιος Ι. Ἀνδρικόπουλος, ἐκ Καλλικρατείας
- 9) ὁ Μενέλαος Α. Σχοινᾶς, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως
10. ὁ Βασίλειος Γ. Κοπανάρης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως
11. ὁ Βασίλειος Γ. Λαιλιάδης, ἐκ ΚΠόλεως καὶ
12. ὁ Κοσμᾶς Παπαῦ Μερκουρίου ἐκ Χηλῆς, τυχόντες τοῦ βαθμοῦ « πᾶνν καλῶς ».

1. Ὁ Μηνᾶς Δ. Δημόπουλος, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ
2. ὁ Λεωνίδας Δ. Ἀλεξιάδης ἐξ Ἡπείρου, λαβόντες τὸν βαθμὸν « καλῶς ».

Οἱ δὲ σὺν τοῖς Γυμνασιακοῖς καὶ περὶ τὰ παιδαγωγικὰ σπουδάσαντες εἰσιν οἱ ἐπόμενοι:

1. Ὁ Πέτρος Ξ. Λεβαντῆς, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως
2. ὁ Νικόλαος Ι. Λυμπούσης, ἐκ Νικομηδείας καὶ
3. ὁ Ἀλκιβιάδης Σ. Ζαχαριάδης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀξιωθέντες ἔν τε τοῖς Γυμνασιακοῖς καὶ τοῖς Παιδαγωγικοῖς τοῦ βαθμοῦ « ἄριστα ».

1. Ὁ Κωνσταντῖνος Σπηληόπουλος, ἐκ Μαδύτου
2. ὁ Θεόδωρος Χρ. Παπαδόπουλος, ἐξ Ἴκονίου
3. ὁ Ἱεροδιάκονος Κωνσταντῖνος Γ. Βρεκούσης, ἐκ Πρεβέζης,
4. ὁ Μιχαὴλ Α. Πούλιας ἐκ Βόλου καὶ
5. ὁ Ἀνέστης Σ. Νικολαΐδης ἐξ Ἀθύρων, ἀξιωθέντες ἔν μὲν τοῖς Γυμνασιακοῖς τοῦ βαθμοῦ « πᾶνν καλῶς » ἔν δὲ τοῖς Παιδαγωγικοῖς τοῦ βαθμοῦ « ἄριστα ».

1. Ὁ Σωκράτης Κ. Μιχαηλίδης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, τυχὼν ἔν μὲν τοῖς Γυμνασιακοῖς τοῦ βαθμοῦ « καλῶς » ἔν δὲ τοῖς Παιδαγωγικοῖς τοῦ βαθμοῦ « πᾶνν καλῶς ».

1. Ὁ Ἰωάννης Η. Ἠγουμενίδης ἐκ Νικοπόλεως Πόντου,
2. ὁ Σωκράτης Θ. Παπαδόπουλος ἐκ Προύσης καὶ

3. ὁ Εὐστράτιος Χριστοφόρου ἐκ Σιγῆς, λαβόντες ἐν τε τοῖς Γυμνασιακοῖς καὶ τοῖς Παιδαγωγικοῖς τὸν βαθμὸν «κα-
λῶς». Ἦτοι εἶχεν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἢ τῶν τελειοφοίτων
τάξεις ἐν ὄλῳ ἀριστεῖς 6 ἐν τοῖς Γυμνασιακοῖς καὶ 8 ἐν τοῖς
Παιδαγωγικοῖς.

Β'

Ἀριστεῶν δὲν ἐστερήθη ἡ Σχολὴ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς
αὐτῆς τάξεσι· οὕτως ἐν ἅπασιν μὲν τοῖς μαθήμασιν ἠρίστευσαν
ἐν ὄλῳ 10.

Εἷς ἐκ τῆς δ' τάξεως·

1. Ὁ Νικόλαος Γεωργιάδης.

Δύο ἐκ τῆς ε' τάξεως :

1. Ὁ Γεώργιος Λουῖζος καὶ
2. Ὁ Ἰωάννης Βογιατζόγλου.

Δύο ἐκ τῆς ζ' τάξεως :

1. Ὁ Δημήτριος Σαχωλαρίδης καὶ
2. Ὁ Ἀπόστολος Παπαχρήστου, καὶ

Πέντε ἐκ τῆς ζ' τάξεως :

1. Ὁ Γεώργιος Σουγκάκης,
2. Ὁ Σωκράτης Παπαδόπουλος,
3. Ὁ Ἀντώνιος Πελειάδης
4. Ὁ Σταῦρος Πλακίδης καὶ
5. Ὁ Ἀλέξανδρος Ἰατροπούλος.

Ἐν τοῖς πλείοσι δὲ τῶν μαθημάτων ἠρίστευσαν ἐν ὄλῳ 19

Ἐξ ἐκ τῆς α' τάξεως :

1. Ὁ Μιχαὴλ Κορδύλης,
2. Ὁ Ἰωάννης Δανηλίδης,
3. Ὁ Νικόλαος Φουδᾶς,
4. Ὁ Κυριακὸς Νικολάου,
5. Ὁ Παναγιώτης Σαοικόπουλος καὶ
6. Ὁ Ἀναστάσιος Πάτρας.

Ἐξ ἐκ τῆς β' τάξεως :

1. Ὁ Κωνσταντῖνος Δημητριάδης,
2. Ὁ Ἰωάννης Καματάκης,
3. Ὁ Νικόλαος Ἰσμουρλόγλου,
4. Ὁ Μαυρουδῆς Χουρμουζιάδης,
5. Ὁ Παναγιώτης Γιαγκίνης καὶ
6. Ὁ Βασίλειος Βασιλειάδης.

Ὀκτὼ ἐκ τῆς γ' τάξεως :

1. Ὁ Πάτροκλος Παντζίρης,
2. Ὁ Πρόδρομος Συρίγος,
3. Ὁ Ἀνδρέας Ἀσημωτὸς
4. Ὁ Θωμᾶς Καμπακτοῆς,
5. Ὁ Καλλίνικος Ἰωάννου,
6. Ὁ Ἀνδρέας Περρῆς,
7. Ὁ Ἀναστάσιος Γεωργιάδης καὶ
8. Ὁ Κωνσταντῖνος Πολυχροσιάδης.

Ὀκτὼ ἐκ τῆς δ' τάξεως :

1. Ὁ Ἡρακλῆς Βοσνάκος,
2. Ὁ Χρῆστος Σουλιώτης,
3. Ὁ Ἰωάσαφ Βατοπεδινὸς,
4. Ὁ Ἀνέστης Καίτης,
5. Ὁ Ἰωάννης Βουβάκης,
6. Ὁ Ἀχιλλεὺς Γραμματίδης,
7. Ὁ Κοσμᾶς Σεντούκας καὶ
8. Ὁ Σπυρίδων Ἀθανασιάδης.

Ἐπτὰ ἐκ τῆς ε' τάξεως :

1. Ὁ Κωνσταντῖνος Τσαντζαρης,
2. Ὁ Βασίλειος Τοπιόγλου,
3. Ὁ Νικόλαος Σγουρδαῖος,
4. Ὁ Εὐγένιος Καλογιάννης,
5. Ὁ Ξενοφῶν Καλογιάννης,

- 6. ὁ Σάββας Δουράτζογλους καὶ
- 7. ὁ Νικόλαος Τεπερίδης.

Ἐννέα ἐκ τῆς Γ' τάξεως :

- 1. Ὁ Σταμάτιος Κανάρης ,
- 2. ὁ Ἰορδάνης Κολλητίδης ,
- 3. ὁ Ἰωάννης Δημητριάδης ,
- 4. ὁ Συμεὼν Χασπέογλους ,
- 5. ὁ Στέφανος Στεφάνου ,
- 6. ὁ Γεώργιος Δρόσος ,
- 7. ὁ Ἀλέξανδρος Βατοπεδινός ,
- 8. ὁ Ἀθανάσιος Παντοκρατορινός καὶ
- 9. ὁ Φώτιος Ἀποστολίδης .

Πέντε ἐκ τῆς ζ' τάξεως :

- 1. Ὁ Γεννάδιος Κυκκώτης ,
- 2. ὁ Ἐμμανουήλ Μαυρικίδης ,
- 3. ὁ Γεώργιος Δεβετζιάδης ,
- 4. ὁ Δημήτριος Παρασκευᾶς καὶ
- 5. ὁ Γεώργιος Ἀλεκτορίδης .

Εἶχε δὴλα δὴ ἡ Σχολὴ καθόλου κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 73 ἀριστεῖς, ὧν οἱ πλείστοι, ἦσαν καὶ κατὰ τὴν διαγωγὴν ἀριστοί, διότι, συνηθέστατα συμβαδίζουσιν, ὡς γνωστόν, ἐπιμέλεια καὶ χρηστὸν ἦθος· αἱ δὲ φαινόμεναι ἐξαιρέσεις, τὸ μὲν εἰσι σπανιώταται, τὸ δὲ προέρχονται ἐκ παρεξηγήσεων, τῆς παιδικῆς ζωηρότητος παρακρῖνομένης ἔστιν ὅτε ὡς κακῆς διαγωγῆς.

Ἐπιπλέον δὲ εἶναι πλείονες οἱ κατὰ τὸ ἦθος διακρινόμενοι οὐδαμῶς παράδοξον· ἐὰν ἀναλογισθῶμεν πόσοι τῶν εἰς τὴν Σχολὴν φοιτῶντων ἔνεκα διαφόρων λόγων δὲν ἀξιοῦνται τῆς προσηκούσης ἐν τῷ οἴκῳ διαπαιδαγωγήσεως, πόσα δὲ κωλύματα ἔχουσιν ἵνα ὑπερπηδήσωσιν οὗτοι ἐκτὸς τοῦ οἴκου, ὅπως μὴ ἐκκλίνωσιν ἀπὸ τῆς εὐθείας τοῦ καθήκοντος ὁδοῦ

καὶ ἀπαχθῶσιν εἰς παρεκτροπὰς, πρὸς ὧς εὐόλισθος τυγχάνει ἡ νεότης οὕσα, δὲν θέλομεν κρίνει μικρὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν διακρινθέντων ἐπὶ χρηστῇ διαγωγῇ.

Ἐκ τῶν λοιπῶν 415 μαθητῶν τῆς Σχολῆς 329 μὲν ὑπέστησαν πλήρεις τὰς ἐξετάσεις αὐτῶν κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Σχολῆς ὀριζόμενον χρόνον καὶ δὲν διεκρίθησαν μὲν ἐν αὐταῖς οὗτοι ὡς οἱ προμνημονευθέντες ἀλλ' ἠξιώθησαν προοιθασμοῦ εἰς ἀνωτέρας τάξεις. 22 δὲ ἔνεκα διαφόρων ἔκαστοι λόγων μὴ ἐξετασθέντες οἱ μὲν ἐν τισὶ μαθήμασιν οἱ δὲ ἐν ἅπασιν θέλουσιν ἐξετασθῆ κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ ἀρξαμένου μηνὸς καὶ θέλουσιν ἀξιωθῆ πάντως προοιθασμοῦ, ὡς ἔξεστιν εἰκάσαι ἐκ τῶν βαθμῶν τῶν καθημερινῶν αὐτῶν ἐξετάσεων. 35 ἀπέτυχον ἐν ταῖς ἐξετάσεσιν δι' ἀμέλειαν καὶ κατεδικάσθησαν ὑπὸ τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου εἰς στασιμότητα κατὰ τὸν τῆς Σχολῆς νόμον, 36 δὲ ἀπεκλείσθησαν τῶν ἐξετάσεων διὰ πληθὴν ἀδικαιολογήτων ἀπουσιῶν.

Γ'

Ἐκ τῆς συνοπτικῆς ταύτης ἐκθέσεως τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐργασίας τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ παρελθὸν σχολικὸν ἔτος ἀποχρῶντως καταδεικνύται, ὡς λογοδοτῶν κατὰ τὴν λήξιν τοῦ ἔτους τούτου μετ' εἰκασίας ἔλεγον, ὅτι ὁ σπόρος τῆς διδασκαλίας τῶν ἀγαπητῶν μοι συναδέλφων δὲν ἔπεσεν ἅπας εἰς πετρῶδη καὶ ἀκανθώδη γῆν. Ἡὔχετο βεβαίως ἡ Σχολὴ νὰ ἠμείβοντο οἱ κόποι τῶν διδασκάντων δαιμιλέστερον διὰ τῆς περὶ τὰ μαθήματα εὐδοκίμησεως πλειόνων μαθητῶν, καὶ κατέβαλεν, ὡς συνήθως, πᾶσαν πρὸς ἐπίτευξιν τούτου προσπάθειαν· ἀλλ' ἡ εὐχὴ αὐτῆς δὲν ἐπληρώθη καθ' ὀλοκληρίαν καὶ αἱ προσπάθειαι δὲν ἐτελεσφόρησαν ἐν ὅσῳ βαθμῶ ἐδικαιούτο νὰ προσδοκᾷ. Ἐνελπιστεῖ ὁμως, ὅτι κατὰ τὸ εὐλογηθὲν σήμερον ὑπὸ τῆς σεπτῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας νέον σχολικὸν ἔτος καὶ οἱ μὴ ἐπιδειξάμενοι κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος τὴν

προσήκουσαν περὶ τὰ μαθήματα ἐπιμέλειαν θέλουσι φιλοτιμηθῆναι ἵνα γίνωσι φιλοπονώτεροι καὶ ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἐπιόντος σχολικοῦ ἔτους θὰ ἔχη νὰ ἀναγράψῃ πολλῶν πλειόνων ἀριστεῶν μαθητῶν ὄνόματα.

Δ'

Καταπαύων τὸν λόγον ἐκφράζω θερμὰς εὐχαριστίας, τῷ ἀγαπητῷ συναδέλφῳ Κυρίῳ Βασιλεῖῳ Μυστακίδῃ, ὅστις προφρόνως ἀναδεξάμενος ἵνα με ἀνυπληρώσῃ καὶ ἐφέτος κατὰ τὰς διακοπὰς ἐθυσίασεν ἰκανὸν τῆς ἀνάσεως αὐτοῦ χρόνον πρὸς ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν τῆς Σχολαρχίας καθηκόντων.

Τελευτῶν δὲ ἐπικαλοῦμαι, Παναγιώτατε, τὰς εὐπροσδέκτους πρὸς Κύριον εὐχὰς τῆς Ὑμετέρας Πασέπτου Κορυφῆς καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν Ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ τε τοὺς διδάξοντας καὶ διδασθησομένους κατὰ τὸ ἐπ' αἰσίοις ἀρχόμενον σήμερον νέον σχολικὸν ἔτος, ὅπως, κανονικῶς καὶ ἀπροσκόπως ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας λειτουργούσης τῆς Σχολῆς, οἱ μὲν διδάσκοντες, ἀδιάπτωτον τὴν ὑγιεῖαν ἔχοντες, τελεσφόρως ὡς ἄχρι τοῦ νῦν, τὰ ἐναντῶν καθήκοντα ἐπιτελέσωσιν, οἱ δὲ διδασκόμενοι, πρότυπον καὶ ὑπογραμμὸν ἔχοντες τοὺς διακριθέντας ἐπὶ προόδῳ καὶ χρησιῇ διαγωγῇ μαθητὰς κατὰ τὸ παρελθὸν σχολικὸν ἔτος, ἀξήσωσι τὴν φιλοπονίαν αὐτῶν καὶ τὴν εἰς τοὺς νόμους τῆς Σχολῆς εὐπειθειαν καὶ ἀναδειχθῶσιν ἴσοι καὶ ὑπέρτεροι ἐκείνων. Γένοιτο!

Τῇ 30 Ἰανουαρίου, ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἐτελέσθη κατὰ τὸ νενομισμένα ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῶ τὸ ἐτήσιον μνημόσυνον τῆς Σχολῆς ὑπὲρ τῶν ἀειμνήστων ἰδρυτῶν καὶ εὐεργετῶν, ἐφόρων καὶ καθηγητῶν αὐτῆς ἐν Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ ἱερουργίᾳ, μεθ' ἣν ἐψάλη καὶ ἐν τῇ Σχολῇ ἡ συνήθης ἐπιμνημόσυνος ἱερὰ Ἀκολουθία, τελεταρχούσης τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Ἰωακείμ καὶ παρισταμένων ἐν τῇ τελετῇ πολλῶν ἐκ τῶν σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν, τῶν Ἐφόρων, Καθηγητῶν καὶ μαθητῶν τῆς Σχολῆς καὶ πολλῶν ἄλλων φιλομούσων.

Ληξιάσης τῆς τελετῆς ἀνεγνώσθη ὑπὸ μὲν τοῦ Σχολάρχου **ἐκθεσις** περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1909-1910, ὑπὸ δὲ τοῦ γραμματεύοντος κατὰ τὸ ὄδεῦον σχολικὸν ἔτος 1910-1911 Καθηγητοῦ τῆς Γαλλικῆς ἐν τῇ Σχολῇ κυρίου Καρόλου Ριχάρδου de Margillero, πραγματεία γαλλιστὶ γεγραμμένη ἀξία λόγου «**περὶ τῶν ἠθικῶν, ποτικῶν καὶ πατριωτικῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐριπίδου**». ⁽¹⁾

(1) Ὅρα σελ. 93 κ. ἑ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1909—1910

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

Μ. ΣΑΡΔΕΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ

τῇ 30 Ἰανουαρίου 1911.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,

Μεγάτιμοι τῆς Σχολῆς Ἐφοροὶ

καὶ ἡ λοιπὴ φιλόμουσος δμήγυρις

Καθῆκον εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἀοιδίμους ἰδρυτὰς καὶ εὐεργέτας αὐτῆς πληροῦσα ἡ Σχολὴ ἐθέσπισεν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων τὴν τέλεσιν ἐτησίου ἱεροῦ ὑπὲρ αὐτῶν μνημοσύνου κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην ἡμέραν, καθ' ἣν σύμπας ὁ Χριστιανικὸς κόσμος πανηγυρικῶς γεραίρει τὴν μνήμην τῶν Τριῶν Μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας Φωστήρων καὶ Ἁγιωτάτων Ἱεραρχῶν, οἵτινες νάμασι Θεογνωσίας, κατὰ τὸν Ὑμνογράφον, διὰ τῶν συγγραφῶν αὐτῶν τὴν οἰκουμένην καταρδεύσαντες, ἀξιομίμητον ὑπογραμμὸν κατέλειπον τοῖς τε ποιμέσι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῖς θεολογοῦσι καὶ λοιποῖς περὶ τὰ γράμματα ἀσχολουμένοις. Τὸ ἐτήσιον ὑπὲρ τῶν ἀειμνήστων ἐκείνων ἀνδρῶν μνημόσυνον τῆς Σχολῆς ἠδύδοκῆσεν ἵνα περιβάλλῃ διὰ τῆς ἐμπροσθέντος τῆ ἀκραιφνεῖ χριστιανικῇ γενναιοδωρίᾳ αὐτῶν ἐκκλησιαστικῆς αἰγλης ὁ

νῦν τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον κοσμῶν καὶ τοὺς οἰακας τοῦ χειμαζομένου σκάφους τῆς Ἐκκλησίας δεξιῶς διευθύνων πάνσεπιτος ἡμῶν Πατριάρχης καὶ φιλόστοργος τοῦ παιδευτηρίου τούτου πατήρ καὶ προσιάτης δόξιας ἐν τῇ πρώτῃ Αὐτοῦ Πατριαρχείᾳ, ὅπως τὸ μνημόσυνον τοῦτο τελεῖται ἐν τῷ σεπτῷ Πατριαρχικῷ ναῷ διὰ Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Ἱερουργίας ἐπακολουθούσης αὐτῇ καὶ ἰδίας ἐπιμνημοσύνου τελετῆς ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Τοῦ σεπτοῦ τούτου Πατριαρχικοῦ ὁρισμοῦ ἡ ἐκτέλεσις, ἐπαναλαμβανομένη ἕκτοτε ἐτησίως, ἐγένετο καὶ ἐφέτος, πρωτοστατησάσης ἐν τῇ θείᾳ Ἱερουργίᾳ τῆς δόξιας τὸν θεσμόν τοῦτον Πασέπιτου Κορυφῆς, εὐδοκησάσης δὲ ἵνα προστῆ καὶ τῆς ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἐπιμνημοσύνου τελετῆς, δι' ἧς ἀνέφραστον ὁμολογεῖ πρὸς Αὐτὴν ἡ Σχολὴ εὐγνωμοσύνην.

Κατὰ τὴν ἐπιμνημόσυνον ταύτην τελετὴν ὁ τε παλαιὸς καὶ ὁ νέος Κανονισμὸς τῆς Σχολῆς, καθ' ὃν λειτουργεῖ αὐτὴ ἀπὸ πέντε ἡδὴ ἐτῶν ὀρίζουσιν, ὅπως ὁ καθήκοντα Γραμματέως ἐκτελῶν Καθηγητῆς ἀπαγγέλλῃ ἐπιστημονικὴν τινα πραγματείαν. Πραγματείαν τοιαύτην ἀξίαν λόγου παρασκευάσας ἐν γαλλικῇ γλώσσῃ ἀναγνώσεται νῦν ὁ Ἑλλόγιμος Καθηγητῆς τῆς Γαλλικῆς ἐν τῇ Σχολῇ Κύριος Κάρολος Ριχάρδος de Marpillero, θέμα αὐτῆς ἐκλέξας «τὰς ἠθικὰς, πολιτικὰς καὶ πατριωτικὰς ἀρχὰς τοῦ Εὐριπίδου».

Ἐκτὸς τῆς πραγματείας ταύτης κατὰ τὸν νέον Κανονισμὸν τῆς Σχολῆς ἔδει ἵνα ἀναγνωσθῇ σήμερον καὶ ἡ Λογοδοσία περὶ τῆς οικονομικῆς καταστάσεως αὐτῆς κατὰ τὸ προηγούμενον σχολικὸν ἔτος. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ μὲν ἡ ἐξέλεξις τῶν λογιστικῶν τῆς Σχολῆς βιβλίων δὲν ἐγένετο ἔτι ὑπὸ τῶν ἐξελεγκτῶν, τῶν ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης ἀρχῆς τῆς Σχολῆς—τοῦ σεβαστοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου—ὀρισθέντων, τὸ δὲ καὶ ὁ μέλλον νὰ ἀναγνῶ τὴν λογοδοσίαν ταύτην Ἐφορος καὶ Ταμίας τοῦ καθιδρύματος ἐρίτιμος Κύριος Κωνσταντῖνος Κεπεδζης ἀπουσιάζει ἐκ τῆς πρωτευούσης, ἀναγνωσθήσεται

σήμερον, ὅπως καὶ ἐν τῷ παρελθόντι ἔτει διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἔκθεσις σύντομος μὲν ἀλλ' ἀκριβῶς παριστάνουσα τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ παρελθὸν σχολικὸν ἔτος, ἀπαρτισθεῖσα ἐκ τῶν λογιστικῶν τοῦ καθιδρύματος βιβλίων.

Κατὰ τὰ βιβλία ταῦτα αἱ πρόσοδοι τῆς Σχολῆς ἐν τῷ παρελθόντι σχολικῷ ἔτει (1909—1910) εἰσὶν αἱ ἑξῆς :

1) ἐξ εἰσιτηρίων τῶν μαθητῶν.....	Γρ.	33,142.—
2) ἐκ πτυχίων τελειοφοίτων.....	»	3,564.—
3) ἐξ ἐνοικίων τῶν ἐν Βεσσαραβία ἀγρῶν τῆς Σχολῆς	»	91,756.50
4) ἐκ τοῦ εἰς τὴν Σχολὴν προσηρημένου ἱεροῦ ναοῦ ἐν Γαλατῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, τοῦ ἐπιλεγομένου τῆς «Καταναγῆς Παναγίας».....	»	33,380.—
5) ἐκ τοῦ Ἁγιάσματος τοῦ Ἁγίου Θεράποντος.....	»	19,600.—
6) ἐκ τόκων χρεωγράφων τῆς Σχολῆς.....	»	96,527.50
7) ἐκ τόκων τραπεζῶν.....	»	2,778.25
8) ἐξ ἐνοικίων κτημάτων.....	»	21,218.75
9) ἐκ περιαγωγῆς δίσκου ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.....	»	9,375.50
10) ἐκ κερδῶν χρεωγράφων.....	»	3,133.25
11) ἐξ ἀνταλλαγῆς νομισμάτων.....	»	2,525.—
12) ἐκ κληροδοτήματος Νικολάου Σταματιάδου	»	2,160.—
13) ἐκ λογισμοῦ σιγαροχάρτου.....	»	850.—
14) ἐκ τόκων κληροδοτημάτων τῶν ἀοιδίμων εὐεργειῶν τῆς Σχολῆς :		
Ἀλεξάνδρου Γεωργιάδου.....	»	30,919.25
Ἰωάννου Χαριτωνίδου.....	»	17,280.—
Εἰς μεταφορὰν...	»	368,210.—

Ἐκ μεταφορᾶς...	Γρ.	368,210.—
Ἀνδρέου Συγγροῦ.....	»	14,443.50
Στεφάνου Ζαφειροπούλου.....	»	8,793.25
Ἑλένης Νικολάου Ζαρίφη...	»	8,026.50
Κωνσταντίνου καὶ Εὐφροσύνης Φωτιάδου.....	»	4,372.—
Γεωργίου Ζαφειροπούλου.....	»	2,160.—
Ἑλένης Γεωργίου Ζαρίφη...	»	244.25
		<hr/>
		446,251.50

Αὐταί εἰσιν αἱ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1909—1910 πρόσοδοι τῆς σχολῆς, ἀνερχόμεναι ἐν ὅλῳ 446,251.50 γρόσια.

Αἱ δὲ δαπάναι αὐτῆς εἰσιν αἱ ἀκόλουθοι :

1) εἰς μισθοδοσίαν τῶν Καθηγητῶν καὶ τῶν παιδονόμων.....	Γρ.	349,361.25
2) εἰς συντάξεις χηρῶν καὶ ὀρφανῶν Καθηγητῶν αὐτῆς.....	»	61,114.—
3) εἰς γενικὰ ἔξοδα.....	»	11,360.50
4) εἰς καύσιμον ὕλην (ξύλα καὶ γαϊάνθρακας).	»	6,960.—
5) εἰς ὕδωρ τῆς ἐταιρείας Δέρον.....	»	2,917.25
6) εἰς ἐπισκευὰς τῆς Σχολῆς.....	»	4,435.—
7) εἰς ἐπισκευὰς κτημάτων τῆς Σχολῆς...	»	1,173.50
8) εἰς ἀσφάλιστρα τοῦ κτιρίου τῆς Σχολῆς.	»	1,144.50
9) εἰς ἀσφάλιστρα ἐπίπλων αὐτῆς.....	»	631.—
10) εἰς ἀσφάλιστρα κτημάτων αὐτῆς.....	»	78.—
11) εἰς κτηματικούς φόρους.....	»	1,841.—
12) εἰς χορηγίαν τοῖς Διδασκάλοις τῆς ἐν τῷ Καθιδρύματι λειτουργούσης Μουσικῆς Σχολῆς.....	»	2,592.—
13) εἰς ἔκτακτα ἔξοδα.....	»	2,182.—
		<hr/>
Εἰς μεταφορὰν...	»	446,101.25

	Ἐκ μεταφορᾶς...	Γρ. 446,101.25
14)	εἰς ἀγορὰν χρεωγράφων.....	» 3,759.—
15)	εἰς ἀγορὰν ἐπίπλων.....	» 661.—
	Ἦτοι ἐδαπανήθησαν ἐν ὄλφ...	» 450,521.25
	εἰσεπράχθησαν δέ	» 446,251.50
	Ἐἶχε δηλ. ἡ χρῆσις τοῦ παρελθόντος	
	ἔτους ἔλλειμμα.....	» 4,269.75

Τὸ ἔλλειμμα τοῦτο εἶναι ὁμολογουμένως ἀσήμαντον, ἀλλ' ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ὄψει, ὅτι τὸ ἀσήμαντον αὐτοῦ προέρχεται ἐκ τοῦ περισσεύματος, ὅπερ ἔδειξεν ἡ χρῆσις τοῦ προηγουμένου σχολικοῦ ἔτους, οὗ ἄνευ ὃ ἀναγνωσθεῖς ἀπολογισμὸς θὰ ἐδείκνυεν ἔλλειμμα ἐκ γρ. 43.211· ὅτι δὲ τὸ περίσσειμα ἐκεῖνο προέκυπεν ἐκ τῆς μοναδικῆς προσόδου τῶν ἐν Βεσσαραβία ἀγρῶν τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο· ὅτι ἡ πρόσοδος αὕτη ἠλαττώθη τὸ παρελθὸν ἔτος κατὰ τὸ ἥμισυ περίπου ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν πρόσοδον τοῦ προπαραελθόντος ἔτους, ἡ δὲ τοῦ ὀδεύοντος σχολικοῦ ἔτους ἐστὶν ἔτι μικροτέρα· ὅτι ἐν τινι ἀρχαιοτέρῳ ἔτει ὑπεβιβάσθη ἡ πρόσοδος αὕτη καὶ εἰς τὸ ποσὸν τῶν 250 μόνων λιρῶν· ὅτι τὸ ἐκ τῶν εἰσιτηριακῶν τελῶν τῶν μαθητῶν εἰσπρατιζόμενον ποσὸν κατ' ἔτος ἐλαττοῦται ἕνεκα τῆς κρατούσης οἰκονομικῆς καχεξίας· ὅτι τέλος ἡ μελετωμένη κατάργησις σπουδαιοτάτου πόρου τοῦ προσηρημένου τῇ Σχολῇ ἱεροῦ ναοῦ ἐν Γαλατῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Παναγίας τῆς Καφατιανῆς) μεγάλως θέλει ἐλαττώσῃ τὰς προσόδους τοῦ Καθιδρύματος, οὗ τὰς δαπάνας σπουδαίως ἠῤῥξῆσεν, ὡς γνωστόν, ἡ πρὸς ἐτῶν γενομένη μεταρρύθμισις τοῦ Προγράμματος.— Ἐὰν πάντα ταῦτα ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει ἡ Ἐφορεία τοῦ Καθιδρύματος φρονεῖ ὅτι, ὅσας δυνατὰς οἰκονομίας καὶ ἂν μετέλθῃ, ὅπερ καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, δὲν θὰ ἦναι δυνατόν νὰ ἐπιτύχῃ ἰσορροπίαν τῶν προσόδων καὶ δαπανῶν τοῦ Καθιδρύματος, καὶ προβλέπει προβληματικὴν τὴν

κανονικὴν αὐτοῦ λειτουργίαν. Ἐν μόνον ἀποκρούει τοὺς φόβους αὐτῆς τούτους καὶ ἐμπνέει ἀγαθὰς ἐλπίδας, ἡ ἰδιάζουσα πρὸς τὸ Καθίδρυμα πατρικὴ ἀγάπη τοῦ Πανσέπιου Πατρὸς ἡμῶν καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Ἰωακείμ, εἰς Οὐτὴν μέριμναν ἀναντιρροήτως ὀφείλεται τὸ τε περιμανὲς τοῦτο ἴδρυμα, ταῖς τελεσφόροις συστάσεσι καὶ προτροπαῖσι Αὐτοῦ ἰδρυθέν, καὶ τὰ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ μέσα κατὰ τὸ πλεῖστον, ταῖς ἐπιμόνοις πατρικαῖς Αὐτοῦ ἐνεργείας ἐξευρεθέντα.

Τοιαύτη ἐν συντόμῳ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Καθιδρύματος κατὰ τὸ παρελθὸν σχολικὸν ἔτος.

Καθῆκον δὲ ἀπαραίτητον λογίζεται ἡ Ἐφορεία, ὅπως ἐκφράσῃ ἐν τῇ εὐσήμερ ταύτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μνημοσύνου τῶν ἀειμνήστων τοῦ Καθιδρύματος τούτου ἰδρυτῶν καὶ εὐεργετῶν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην πρὸς τὰς μακαρίας αὐτῶν ψυχὰς, καὶ εὐχεται ὅπως ὁ ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀείποτε ὑπὸ τὴν κραταιὰν καὶ ἄμαχον Αὐτοῦ σκέπην διαφυλάξας τὸ παιδευτήριον τοῦτο μετὰ τῆς διαρκοῦς προστάτιδος αὐτοῦ Μητρὸς Ἐκκλησίας παντοδύναμος τοῦ Παντὸς Κυβερνήτης καὶ Προνοητῆς σκέπῃ καὶ διαφυλάττῃ καὶ προάγῃ τοῦτο καὶ ἐν τῇ μέλλοντι ἀνεγείρων νέους εὐεργέτας αὐτοῦ ἀνταξίους τῶν ἀποιχομένων, ὅπως, μὴ προσκόπιον ἐν τῇ λειτουργίᾳ αὐτοῦ ἐξ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, τελῆ τακτικῶς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ ἔργον, παρέχον τοῖς εἰς αὐτὸ φοιτῶσι τέκνοις τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τὴν προσήκουσαν χριστιανικὴν καὶ ἑλληνοπρεπεῖα παιδείαν.

Ἡ Ἐφορεία ἐκφράζει ἔτι καθηκόντως τὴν ἄκραν αὐτῆς εὐγνωμοσύνην καὶ πρὸς τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα, τὸν Πανσέπιον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην διὰ τὴν πολλάκις ἄχρι τοῦδε ἐμπράκτως ἐπιδειχθεῖσαν πατρικὴν πρὸς τὸ Καθίδρυμα τοῦτο εὐνοίαν καὶ εὐχεται ὀλοφύχως, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς χαρίζηται Αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν κοσμοῦντι ἰσοβίως τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον. Γένοιτο!

ΠΕΡΙ ΤΩΝ
ΘΕΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΑΠΑΓΓΕΛΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΛΛΟΓΙΜΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΡΙΧΑΡΔΟΥ DE MARPILLERO

τῆ 30 Ἰανουαρίου 1911.

Sainteté,

Suivant les traditions de notre Ecole j'aurais aimé pouvoir exprimer tout mon sentiment dans la belle et immortelle langue d'Homère.

Mais confiant dans votre indulgence paternelle j'userai du privilège que m'accorde ma qualité d'étranger pour dire quelle admiration doit inspirer aux amis du progrès social cette oeuvre scolaire, témoignage vivant de la puissance des idées mises au service d'une noble cause ; monument impérissable de l'initiative privée ; expression merveilleuse de dévouement patriotique ; traduction fidèle de la pensée de Jules Simon : Le peuple qui a les meilleures écoles est le premier peuple ; s'il ne l'est pas aujourd'hui, il le sera demain.

Oui, à travers les besognes professionnelles, nos bien-faiteurs, nos professeurs ont perçu intuitivement ces paroles d'un sage et d'un prévoyant. Toutes leurs pensées et toutes leurs actions se sont éclairées au reflet d'un idéal.

Ils ont obéi toute leur vie à l'idéal le plus pur, à l'idéal supérieur de science, .. de vertu, .. de charité.

Ils ont été grands par le sentiment comme ils ont été grands par l'intelligence et la reconnaissance nationale les a déjà rangés dans la radieuse lignée des apôtres de Bien et de Vérité.

Cependant pour rester les dignes continuateurs de leurs pensées intimes un problème se pose et se posera toujours. Comment et de quelle manière devons-nous répondre aux sacrifices et aux intentions des fondateurs de la Grande Ecole Nationale du Phanar, dont la devise était certainement — j'en ai la conviction intime — *Ad augusta per angusta*.

Elever l'homme c'est le former à la vie, c'est le préparer au rôle que la Providence lui marque dans la société. Les années d'études lui sont données pour se recueillir avant l'heure de la lutte pour aguerrir son corps et son âme, pour tendre les ressorts et mesurer les forces de son être, pour acquérir sur la vie et sur le monde les connaissances que lui ont léguées ses ancêtres.

La famille et l'école sont les deux foyers principaux de cette oeuvre éducatrice, mais l'une et l'autre reflètent les tendances et les besoins du milieu social qui les entoure et à la vie duquel elles participent.

En face des transformations profondes apportées à la vie des nations par les applications nouvelles de la science comment le Phanar n'aurait-il pas sans cesse les yeux tournés vers cette force de progrès, vers ce perpétuel devenir pour en fixer la marche et pour en diriger le développement ?

Aussi ne nous étonnons point de voir le problème pédagogique se poser toujours et demander une solution neuve.

Un système d'éducation doit être un organisme vivant qui évolue avec les besoins de la société, qui soit sans cesse

attentif à la réalité changeante pour y conformer sa science et ses méthodes.

C'est une loi et un devoir de l'éducateur dont la mission est de préparer des hommes aux difficultés de la vie de ne considérer point le passé mais de scruter l'avenir — le progrès — la science. Une institution ne peut donc remplir toute sa destinée qu'en restant fidèle aux traditions, à l'histoire et au génie de sa race.

A ces conditions seulement elle marchera confiante dans sa force morale et intellectuelle vers un plus grand et bel avenir. Elle demeurera ainsi plus particulièrement la digne héritière des principes de vérité qu'une pléiade de penseurs illustres de l'Hellas a légués par la bouche de la Renaissance à l'humanité entière. Elle saura par l'interprétation des grands classiques inspirer de mâles résolutions aux jeunes générations. Espoir et Avenir de la nation.

Les idées que je viens d'exprimer sur les besoins de l'éducation moderne me placent dans l'obligation de choisir parmi les Anciens une figure que je puisse proposer comme modèle à notre jeunesse laborieuse et studieuse. Mais l'histoire de l'Hellas est si riche en exemples généreux et les grands caractères sont tellement nombreux dans l'incomparable cortège d'hommes remarquables dans tous les genres que franchement mon embarras est grand et cela se conçoit aisément.

Dois-je m'arrêter à Xénophon, Platon, Aristote, Épictète ou à Eschyle, Sophocle, Euripide? — Celui dont les idées me paraissent le mieux en rapport avec les nécessités du jour, qui peut former des hommes capables de conduire leur vie avec intelligence, courage, énergie et amour de la patrie, c'est Euripide! j'aborderai donc sans plus tarder l'étude des idées morales et j'examinerai plus par-

ticulièrement les idées politiques et patriotiques qui sont, en général, sages et mesurées, chose surprenante dans un esprit aussi original que celui d'Euripide.

Son inspiration repose sur un patriotisme sincère et profond. Ce qui frappe chez lui c'est la proportion très forte des drames dont une légende attique a fourni le sujet. Il faut se hâter d'ajouter que ses prédécesseurs et ses contemporains en ont fait de même: témoin les Euménides d'Eschyle, l'Oedipe à Colone de Sophocle. Dans Euripide il y en a neuf sur un total un peu inférieur à l'ensemble de l'œuvre de Sophocle. La proportion n'est pas suffisante pour permettre d'établir entre Euripide et les autres poètes tragiques une distinction aussi profonde qu'on dit parfois. Mais elle est assez forte pour être notée et surtout pour n'être pas notée à son détriment, comme le fait injustement Aristophane.

Le patriotisme d'Euripide est un sentiment profond et sincère, qui se traduit par des effusions et une sorte de jaillissement spontané. Puis comme cela arrive toujours chez les Grecs, c'est un sentiment raisonné, transformé en idée, fortifié par le raisonnement, condensé en sentences, développé en belles tirades.

L'effusion, comme il est naturel de s'y attendre, se trouve surtout dans les chants du chœur.

De quelle nature est-elle? Pourquoi Euripide aime-t-il ainsi Athènes?

C'est d'abord à peu près pour les mêmes raisons que Périclès dans l'oraison funèbre que lui prête Thucydide; parce qu'Athènes est une ville d'art, civilisée, intelligente.

Il y a une correspondance harmonieuse entre le pays, sa beauté pour ainsi dire tout intellectuelle, la pureté du ciel, la clarté lumineuse de l'air où se détachent les côtes

et les montagnes et la netteté, l'agilité, la pénétration de l'esprit attique.

Ce sentiment est traduit dans un chœur de Médée qui fut composé au début de la guerre du Péloponnèse quand les armées spartiates étaient massées sur les frontières de l'Attique et se disposaient à y pénétrer pour la première fois. Ce chœur n'est peut-être pas aussi somptueux que la fameux chœur d'Œdipe à Colone, mais peut-être décrit-il avec plus de finesse les sentiments qui font que, en dehors de toute analyse, on se trouve animé d'un amour tout particulier pour le pays natal. (Le *caritas patrii soli* des Latins.) Erechtiides, dont la fortune a traversé les siècles, fils des dieux bien heureux, issus d'une terre que nul n'a jamais violée, nourris de la plus glorieuse sagesse, vous marchez d'un pas léger dans la lumière de votre éther pur là où jadis la blonde Harmonie enfanta, dit-on, les neuf vierges Piérides, les Muses, auprès des belles eaux courantes du Céphise. On rapporte que Cypris puisant à ces sources, en souffla la fraîcheur sur ce pays dans les douces haleines de la brise, et que, sans cesse mêlant à ses cheveux les touffes de roses odorantes, elle y répand autour d'elle avec la sagesse, les amours, auxiliaires de tout ce qui est bien. Cet amour spontané du groupe humain auquel nous appartenons par notre naissance, avec lequel nous lie la communauté des traditions, de la vie, de la joie et de la douleur ; cet amour en quelque sorte instinctif a été senti et exprimé par Euripide avec une émotion profonde. Il l'a traduit si fréquemment, avec un débordement de passion si naturel, que l'expression en revient à tout propos et même quelque fois hors de propos dans ses tragédies.

On ne s'attendrait guère à le trouver dans les Troyennes.

Il y est cependant. Pussions-nous aller dans le pays illustre et fortuné où règne Thésée, et non sur les bords de l'impétueux Eurotas, dans l'odieuse patrie d'Hélène, pour servir Ménélas, destructeur de Troie.

Une scène analogue se trouve dans la tragédie d'Hécube. Le chœur composé de captives Troyennes souhaite d'aller à Athènes.

Mais ce sentiment est aussi raisonné. Les maximes où Euripide prescrit le patriotisme abondent dans son œuvre. Il faut toutefois distinguer les passages où le poète ne fait que conformer son langage à une nécessité dramatique et ceux où Euripide prend de chœur ou les personnes comme interprètes de ses idées personnelles. Cette distinction est souvent délicate pour d'autres sujets ; pour celui qui nous occupe elle est plus facile.

Les tirades patriotiques sont tellement fréquentes qu'on ne risque guère de se tromper en y voyant le reflet d'un sentiment très profond chez Euripide. Je ne veux pas citer tous les passages où apparaît ce sentiment ; ils sont beaucoup trop nombreux.

Dans les Phéniciennes, Polynice prononce ces paroles : « C'est une loi de la nature que tous les hommes aiment leur patrie ; celui qui la nie prend plaisir à jouer avec des mots.

Nous savons avec quelle prédilection Euripide a mis au théâtre des personnages qui sacrifient leur vie pour le salut de la patrie.

Iphigénie en est l'exemple le plus célèbre et a tenté des plumes comme celles de Racine, de Goethe sans l'égalier pourtant. C'est presque une héroïne cornélienne. Elle se sacrifie volontairement, par un héroïsme spontané :

« Il ne faut pas, dit-elle, que j'aie trop d'attachement

pour la vie. Ce n'est pas pour toi seule, ô ma mère, que tu m'as mise au monde : c'est pour la Grèce tout entière. Quoi ! des milliers de guerriers armés de boucliers, des milliers de marins voudront venger l'injure fait à leur patrie et mourir pour elle, et ma vie à elle seule serait un obstacle à leur courage. Je donne ma vie à la Grèce.

Cet exemple qui est le plus connu est loin d'être le seul. Quand Euripide composa son chef-d'oeuvre il était à la fin de sa vie et il avait souvent déjà traité des sujets analogues.

Dans les Héraklides il y a un sacrifice patriotique accompli par la fille d'Héraklès pour sauver ses frères et protéger l'Attique contre l'invasion.

Dans les Phéniciennes c'est Ménécée qui a le beau rôle. On déplore la perte de la pièce d'Euripide, qui était la plus caractéristique à cet égard, l'Erechthée.

Nous la connaissons pourtant en partie et nous avons gardé une longue tirade de la scène principale citée par l'orateur Lycurgue dans le discours contre Léocrate.

Lycurgue dit qu'il ne connaît pas de drame où le patriotisme ait trouvé une plus belle expression. La tirade conservée par Lycurgue est longue et curieuse en ce qu'elle montre l'union de la raison et du sentiment.

Praxithée met en formules les raisons de son patriotisme et fait une argumentation très serrée ; elle fait appel à l'autochthonie, cette croyance dont les Athéniens étaient si fiers. C'est, il est vrai, une croyance qu'Euripide n'accepte pas il la ridiculise par exemple dans Ion mais ici il est naturel que Praxithée s'y rallie.

Le deuxième argument découle de la conception de l'état : Un est inférieur à plusieurs ; il est naturel que l'individu se sacrifie à l'Etat ; c'est là un argument essen-

tiellement ancien et qu'on trouve souvent employé dans l'antiquité grecque et romaine.

La troisième raison est plus particulière à Praxithée ; c'est sa fille que les dieux réclament. Or aucune mère n'hésite à envoyer ses fils au combat. Pourquoi n'en serait-il pas de même quand il s'agit d'une fille ?

Le quatrième argument est un argument religieux ; ce n'est pas seulement l'Attique ce sont encore ses temples, ses cultes nationaux qu'il faut sauver. Il ne faut pas que le roi de Thrace plante le trident de Poseidon là où verdoie l'olivier d'Athéna et que Pallas cesse de recevoir les honneurs qui lui sont dus. Ici ce n'est pas Euripide qui parle c'est son personnage. Euripide se soucie en effet assez peu de l'olivier d'Athéna. Par exemple dans Ion, il ne cache pas qu'il juge ridicule le miracle de l'olivier trouvé dans le berceau d'Ion.

Cette tirade bien menée s'échauffe à la fin et se termine par une exclamation : Soyons vainqueurs, ô mes concitoyens, car il n'est pas possible que pour une seule vie, j'hésite à sauver notre cité. O ma patrie, puissent tous tes habitants t'aimer autant que moi ! A ce prix nous serions en sûreté dans tes murs et tu ne souffrirais aucun dommage.

Euripide n'aime pas seulement dans Athènes la ville de la civilisation et de la poésie, celle que Platon dans le Protagoras appelle le Prytanée de toute la Grèce ; il aime encore en elle la ville qui jouit d'une constitution libre. Euripide en effet s'est toujours montré favorable, non à certains excès du régime démocratique, mais au régime démocratique bien entendu. Il estime que c'est le seul régime convenable à un peuple qui n'est plus un troupeau, mais une société de volontés libres et d'esprits éclairés.

La démocratie est une école de responsabilité où se forment les volontés et les intelligences. C'est là une différence entre Euripide et les écoles socratiques.

Le lien établi entre Euripide et Socrate est bien souvent factice et les différences sont peut-être plus grandes que les ressemblances.

Deux pièces les Héraklides et les Suppliantes mettent cette divergence d'opinions à jour.

Dans deux scènes entre Thésée et le héraut de Créon et entre Démophon, fils de Thésée et le héraut d'Eurysthée. Euripide a fait un débat sophistique où il a mis en présence avec une impartialité de logicien scrupuleux les thèses du régime démocratique et du régime tyrannique. Mais on voit nettement de quel côté il penche : c'est vers la démocratie mesurée et modérée.

Le héros qui représente le mieux ses préférences c'est le laboureur dont il a fait le mari d'Electre dans une pièce si curieuse et si romanesque. C'est lui qui personnifie les qualités fortes et honnêtes de cette classe moyenne où Euripide voyait la force des États.

Dans Oreste, parmi les Orateurs de l'Aréopage, celui qui devrait triompher appartient précisément à cette classe moyenne qui constitue le parti de l'ordre et de la modération.

S'il fallait absolument trouver une ressemblance quelconque à Euripide pour rester dans le cercle des conventions littéraires, j'inclinerais plutôt vers Aristophane quoique à mon sens pareil génie puisse planer dans le Parnasse sans souffrir de comparaison.

Euripide n'est pas moins préoccupé de la politique extérieure que de la politique intérieure et ses préoccupations sont fort intéressantes. La politique extérieure d'A-

thènes, au temps d'Euripide, était dominée par les soucis de la guerre du Péloponnèse. Dans la deuxième partie de sa vie Euripide a assisté à la lutte entre Sparte et Athènes et il a souvent traduit ses impressions à ce sujet.

Cette lutte a ravivé son patriotisme, lui a donné l'allure de l'hostilité contre l'étranger, avec quelque chose parfois d'assez étroit à partir d'un certain moment.

Cette haine est un peu étrange chez Euripide ; Sparte est souvent traitée avec une véhémence qui étonne de la part d'un esprit aussi modéré ; c'est qu'il y avait, entre Sparte et Athènes, non seulement la gêne causée par la guerre, mais encore une divergence de nature, correspondant à deux conceptions diamétralement opposées de la vie et de la morale.

On s'explique cette antipathie chez Euripide par le spectacle de la guerre et la conception du génie d'Athènes. Mais Euripide a traduit parfois un sentiment plus large :

L'air tout entier est accessible à l'aigle ; pour un homme bien né, la terre tout entière est une patrie.

C'est la guerre qui a rendu plus étroit le patriotisme d'Euripide. De là vient l'hostilité qu'il témoigne contre Sparte, Argos, Thèbes. Quelques-unes de ses pièces contiennent des invectives contre Sparte.

Andromaque par exemple renferme des allusions à la perfidie des Spartiates, certainement hors de place. On y remarque une tirade visiblement inspirée par les événements contemporains :

»O de tous les mortels les plus odieux au genre humain, habitants de Sparte, conseillers de perfidie, artisans de mensonges, machinateurs de crimes, dont les pensées ne sont ni droites ni saines mais pleines de détours ; c'est injustement que vous prospérez au milieu de la Grèce.

Quels crimes n'avez-vous pas commis? N'êtes-vous pas chargés de meurtres? Ne vous êtes-vous pas déshonorés par l'amour du gain? N'êtes-vous pas sans cesse convaincus de parler contre votre pensée? Puissiez-vous périr! périr!

Le deuxième sentiment produit chez Euripide par la guerre du Péloponnèse c'est l'amour de la paix et la haine de la guerre.

Ce sentiment se retrouve dans nombre de passages; je me bornerai à indiquer que deux tragédies traduisent tout entières cette idée d'Euripide; ce sont d'abord «les Suppliantes». La mort des Sept Chefs et le refus de sépulture prononcé par Créon et les Thébains lui font dire: Voilà les maux qu'enfante la guerre!

L'autre tragédie «les Troyennes» tout entière elle exprime l'idée que la guerre est le plus grand des maux. Euripide s'attache à démontrer que le sort des vainqueurs n'est pas meilleur que celui des vaincus.

Le poète ne tombe pas cependant dans des rêves chimériques. Il exprime comme antidote cette idée que la guerre défensive doit être préparée avec courage et que la négliger serait une sottise et une lâcheté:

«Tout homme sensé, dit Cassandre dans les Troyennes, doit éviter la guerre, mais s'il faut en venir là c'est une gloire que de mourir courageusement et la lâcheté est un déshonneur.

Ailleurs Euripide exprime cette idée que le courage est nécessaire pour donner à l'âme toute sa noblesse et pour former la personne morale, sinon on tombe dans l'avilissement. La bravoure qui est réduite à n'être qu'une force brutale n'est pas suffisante pour donner la noblesse du caractère.

Telles sont les idées qu'on rencontre lorsqu'on se demande ce qu'Euripide a pensé sur la politique et le patriotisme.

Si l'on veut dégager de cette étude une conclusion d'ensemble on peut dire avec Collin—d'Harleville:

«Euripide, ravi de ce noble maintien,
Aborde, Melpomène; en un seul entretien,
Lui fait naître du goût pour la philosophie.
De l'estime d'un sage elle se glorifie.
Cette sagesse aimable et sans austérité,
Avait, comme son style, en sa simplicité
Un caractère doux, grave et mélancolique.
A l'imiter en tout sa compagne s'applique,
Docile à ses conseils, du plus sublime ton
Elle apprit à descendre au naïf abandon,
Même à négliger l'art pour la simple nature.
Du cœur elle connut la route la plus sûre:
Elle fit retentir le cri de la pitié,
Peignit l'amour brûlant, la touchante amitié,
Et la douleur qui même en sa bouche eut des charmes.
O qu'elle a fait aux Grecs verser de douces larmes!
On redisait partout ses chants libérateurs:
Socrate fut enfin un de ses auditeurs.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΗ ΜΕΓ. ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1910-1911

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

Μ. ΣΑΡΔΕΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ

τῇ 12 Ἰουνίου 1911.

*Παναγιώτατε Δέσποτα,
Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
Μεγάτιμοι τῆς Σχολῆς Ἐφοροί,
καὶ ἡ λοιπὴ φιλόμουσος ὁμήγουρις,*

Θεοῦ τοῦ Παναγάρχου συναιρομένου διὰ τῶν εὐχῶν τῆς Ἑμετέρας Πανσέπτου Παναγιότητος διήνυσεν ἡ Σχολὴ αἰσίως καὶ τὸ λῆγον σχολικὸν ἔτος, καὶ ὀφείλει κατὰ τὸ ἔκπαλαι κρατοῦν καθεστῶς ἵνα λογοδοτήσῃ σήμερον δημοσίᾳ περὶ τῶν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἐν αὐτῇ πεπραγμένων.

Τῆς λογοδοσίας ταύτης ἀπαγγελλομένης ὑπὸ τοῦ διευθύνοντος τὴν Σχολὴν κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην ἡμέραν τῆς ὑπὸ τῆς σεπτῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας εὐλογίας τῆς λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους, θέλω ἐκθέσει Ἑμῖν, ὡς ἐμπειπιστευμένος τὴν σχολικὴν ταύτην διακονίαν, τὰ κατὰ τὸν ἐτήσιον τοῦ παιδευτηρίου βίον, ἀφηγοῦμενος ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ δυνατῇ συντομίᾳ. Ἐφ' ᾧ καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν εὐμενῆ Ἑμῶν ἀκρόασιν.

Α'

Ἡ Σχολὴ ἤνοιξε τὰς πύλας αὐτῆς πρὸς ἔγγραφὴν μαθητῶν συμφώνως τῷ διέποντι αὐτὴν Κανονισμῷ τῇ 20ῇ

Ληξασῶν τῶν ἐτησίων ἐξετάσεων τῆς Σχολῆς, γραπτῶν καὶ προφορικῶν, ἐγένετο τῇ 12 Ἰουνίου 1911 ἡ νενομισμένη εὐλογία τῆς λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Ἰωακείμ, παρισταμένων ἐν τῇ τελετῇ τῶν σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν, τῶν Ἐφόρων, τῶν Καθηγητῶν καὶ μαθητῶν τῆς Σχολῆς καὶ πολλοῦ πλήθους λογίων καὶ φιλομούσων.

Μετὰ τὴν τελετὴν ἀνέγνω ὁ Σχολάρχης τὴν ἐξῆς περὶ τῶν πεπραγμένων ἐν τῇ Σχολῇ κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1910-1911 ἔκθεσιν.

Αὐγούστιον τοῦ παρελθόντος ἔτους. Παρέτεινε δὲ τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς συνήθως, χάριν τῶν μακρὰν τῆς πρωτευούσης οἰκούντων καὶ βραδυνάντων ἵνα προσέλθωσι διὰ διαφόρους λόγους, μέχρι λήγοντος τοῦ Σεπτεμβρίου, ἐγγράψασιν ἐν ὄλῳ τακτικοὺς μὲν μαθητὰς 486, ἀκροατὰς δὲ 4.

Ἐκ τῶν μαθητῶν οἱ 325 ἦσαν μαθηταὶ τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους, ἀνανεώσαντες τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν, οἱ δὲ λοιποὶ 161 νέοι, ἐκ διαφόρων σχολῶν τὸ πρῶτον εἰς τὴν ἡμετέραν Σχολὴν προσελθόντες. Οἱ δὲ ἀκροαταὶ ἐνεγράφησαν ὡς τοιοῦτοι, διότι προσῆλθον μικρὸν μετὰ τὴν λήξιν τῶν ἐγγραφῶν χρόνον, ὅτε δὲν ἐπιτρέπετο ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ἡ ἐγγραφὴ αὐτῶν ὡς τακτικῶν μαθητῶν.

Ἐκ τῶν 486 τούτων μαθητῶν 55 ἀπειτέλεσαν τὴν α' τάξιν, 74 τὴν β', 94 τὴν γ', 79 τὴν δ', 68 τὴν ε', 37 τὴν ζ', 49 τὴν η', καὶ 28 τὴν θ', τὴν ἀνωτάτην τῆς Σχολῆς τάξιν.

Ἐκ τούτων 147 κατήγοντο ἐκ τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν περιχώρων, 314 ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους καὶ 25 ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς.

Περὶ ἐγγραφῆς μαθητῶν ὄντος τοῦ λόγου, εὐκαιρὸν νομίζω ὅπως δηλώσω ἐνιαῦθα, ὅτι ἀπὸ τινων ἐτῶν ἤρξατο ὁ σπουδαίως ἐν προτέροις χρόνοις ἐλαττωθεὶς ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν αὐθις κατ' ἔτος γὰρ αὐξάνηται ἐν ἀπάσαις ταῖς τάξεσιν. Καίτοι ὁ λόγος τῆς αὐξήσεως ἠσυχρῶς δύναται ἵνα ἐξακριβωθῇ, οὐχ ἦτιον, ἐπειδὴ ἡ αὐξησης παρατηρεῖται ἀπὸ τοῦ ἔτους τῆς ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον μεταρρυθμίσεως τοῦ προγράμματος τῆς Σχολῆς διὰ τῆς ἐνισχύσεως τῆς διδασκαλίας τῶν δύο ξένων γλωσσῶν, τῆς Τουρκικῆς καὶ τῆς Γαλλικῆς, καὶ τῆς πρόσθήκης ἄλλων τινῶν χρησίμων εἰς τὸν πρακτικὸν βίον μαθημάτων, δὲν φαίνεται ἀπίθανον, ὅτι ἡ τροποποίησις αὕτη τοῦ προγράμματος εἶναι τὸ αἷτιον τὸ προκάλειεν τὴν αὐξησην τῆς πληθῆος τῶν μαθητῶν.

Β'

Διαρκουσῶν τῶν ἐγγραφῶν ἤρξατο ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων τῆ β' τοῦ Σεπτεμβρίου, διότι ἡ α', καθ' ἣν ἐγίνετο ἄλλοτε ἡ ἐναρξίς αὐτῆς, ὤρισθη ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, πατρικῶς ὑπὲρ τῆς ποικίλης μορφώσεως τῶν τροφίμων τοῦ παιδευτηρίου προνοούσης, ὡς σχολικὴ ἑορτή. Διεξήχθη δὲ αὕτη ἐν ἀκριβεῖ πρὸς τὸ γενικὸν τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς πρόγραμμα συμφωνίᾳ μέχρι τῆς 20ῆς τοῦ παρελθόντος μηνός, ὅτε λήγει κατὰ τὸν τῆς Σχολῆς Κανονισμὸν ἡ διδασκαλὴ αὐτῆς φορησίᾳ καὶ διεκόπη μὲν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, ἀπὸ τῆς 11ης Νοεμβρίου μέχρι τῆς λήξεως αὐτοῦ, ἕνεκα τῆς ἐνσκηψάσης ἐπιδημίας τῆς χολέρας, ἀλλ' ἀνεπληρώθη ἡ διὰ τῆς διακοπῆς ταύτης ἐπελθοῦσα ἐν τοῖς μαθήμασι ζημία διὰ τῆς φιλοπονίας τῶν ἐλλογίμων Καθηγητῶν.

Ἐδιδάχθησαν δὲ τὰ ἐξῆς μαθήματα:
Ἐν τῇ α', ἦτοι τῇ κατωτάτῃ τῆς Σχολῆς τάξει:
Ἡ Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Π. Διαθήκης ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν, Ἑρμηνεῖα μετὰ τῶν ἀναγκαίων γραμματικῶν καὶ στοιχειωδεδασίων συντακτικῶν παρατηρήσεων ἐκ τῆς ἀρχαίας Γλώσσης. Ἐκ τῆς Γραμματικῆς μέχρι τῶν ἀνωμάλων δημάτων, μετ' ἐφαρμογῶν τοῦ ἐκάστοτε διδασκομένου μέρους, 9 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ὁρθογραφικαὶ ἀσκήσεις, ὑπὸ τοῦ Κ. Δημοσθένους Οἰκονομίδου, 1 ὥραν καθ' ἑβδομάδα.

Συνθέσεις, ὑπὸ τοῦ Κ. Ἰωακίμ Βαλαβάνη, 1 ὥρ. καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Πολιτ. Γεωγραφίας, εἰσιγωγικαὶ γνώσεις καὶ ἡ Εὐρώπη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, 3 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἡ Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ, ὑπ' ἀρχῆς μέχρι τῶν ἀναλογιῶν, ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. Βούρου, 4 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Στοιχειώδους Φυσιογνωσίας, ἡ

Ἀνθρωπολογία καὶ ἡ Ζωολογία ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, ἀνάγνωσις, γραφή μετὰ γραμματικῶν παρατηρήσεων, ὑπὸ τοῦ Κ. Α. Δελίστοβιτς, 2 ὥρ. καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Ἰχνογραφίας, τὰ ἐν τῷ ἀναλυτικῷ προγράμματι τῆς Σχολῆς ἀναγραφόμενα, ὑπὸ τοῦ Κ. Ἰωάννου Ἀρβανιτάκη, 2 ὥρ. καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Καλλιγραφίας, τὰ ἐν τῷ ἀναλυτικῷ προγράμματι τῆς Σχολῆς ἀναγραφόμενα, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἐπίσης 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐν τῇ β' τάξει ἐδιδάχθησαν:

Ἡ Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν: ἐρμηνεία μετὰ τῶν ἀναγκαίων γραμματικῶν καὶ στοιχειωδῶν συντακτικῶν παρατηρήσεων ἐκ τῆς Κύρου Ἀναβάσεως. Ἐκ τῆς Γραμματικῆς, τὸ ἐτυμολογικὸν καὶ τὰ δύο ἄλλα μέρη αὐτῆς μετ' ἐφαρμογῶν ὑπὸ τοῦ Κ. Α. Σάρου, 9 ὥρας καθ' ἑβδομάδα. Συνθέσεις ὑπὸ τοῦ Κ. Ι. Βαλαβάνη, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος. Ὁρθογραφικαὶ ἀσκήσεις ὑπὸ τοῦ Κ. Α. Οἰκονομίδου, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἑλληνικὴ Ἱστορία ἀρχαία, ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀνθίμου Μαζαράκη, 3 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Πολιτ. Γεωγραφίας, τὰ Κράτη τοῦ Αἴμου ὑπὸ τοῦ Κ. Μιχαὴλ Σάγκα, 3 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἡ Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ ὁλόκληρος, ὑπὸ τοῦ Κ. Νικολάου Βούρου, 4 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Στοιχειώδους Φυσιγνωσίας, ἡ Φυσιλογία ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῆς Ἰχνογραφίας, τὰ ἐν τῷ ἀναλυτικῷ προγράμματι τῆς Σχολῆς ἀναγραφόμενα, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῆς Καλλιγραφίας, τὰ ἐν τῷ ἀναλυτικῷ προγράμματι τῆς Σχολῆς ἀναγραφόμενα, ὑπὸ τοῦ Κ. Ἰωάννου Ἀρβανιτάκη, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, ἀνάγνωσις, ἐρμηνεία, γραφή μετὰ γραμματικῶν παρατηρήσεων ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλ. Δελίστοβιτς, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῶν Τουρκικῶν, ἀνάγνωσις, ἐρμηνεία, γραφή μετὰ γραμματ. ἀσκήσεων ὑπὸ τοῦ Κ. Π. Ἀντιστασιάδου, 2 ὥρ. καθ' ἑβδομάδα.

Ἐν τῇ γ' τάξει ἐδιδάχθησαν:

Ἱερὰ Λειτουργικὴ στοιχειώδης καὶ ἐρμηνεία τῶν 8 πρώτων κεφαλαίων τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν, ἐρμηνεία τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ Ξενοφῶντος μετὰ συντάξεως καὶ τεχνολογικῶν παρατηρήσεων, τοῦ Ὑπὲρ Μαντιθέου λόγου τοῦ Λυσίου μετὰ τῶν αὐτῶν παρατηρήσεων, θκίς τῆς ἑβδομάδος. Ἐπανάληψις τῆς ὅλης Γραμματικῆς, Συντακτικόν, ὑπὸ τοῦ Κ. Α. Οἰκονομίδου. Ὁρθογραφικαὶ ἀσκήσεις, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος. Συνθέσεις, ὑπὸ τοῦ Κ. Ι. Βαλαβάνη, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῆς Πολιτικῆς Ἱστορίας, συνέχεια τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ρωμαϊκῆς ὑπὸ τοῦ Κ. Κ. Ζαχαριάδου, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Μυθολογίας, τὰ περὶ θεῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῆς Πολιτ. Γεωγραφίας τὰ Κράτη τῆς Εὐρώπης, ὑπὸ τοῦ Κ. Μιχαὴλ Σάγκα, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Στοιχειώδης Γεωμετρία, ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀνθίμου Μαζαράκη, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Φυσιγνωσίας, στοιχειώδεις γνώσεις ἐκ τῆς

Χημείας καὶ τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς, ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. Βούρου, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Ἰχνογραφίας, τὰ ἐν τῷ προγράμματι τῆς Σχολῆς ἀναγραφόμενα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῆς Καλλιγραφίας, τὰ ἐν τῷ ἀναλυτικῷ προγράμματι τῆς Σχολῆς ἀναγραφόμενα, ὑπὸ τοῦ Κ. Ἰωάννου Ἀρβανιτάκη, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, ἀνάγνωσις, μῦθοι, συνθέσεις, μετὰ γραμματικῶν παρατηρήσεων ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀλ. Δελιστοβιτς, 5 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῶν Τουρκικῶν, ἀνάγνωσις, ἐρμηνεία, γραφή μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων, ὑπὸ τοῦ Κ. Προδρόμου Ἀναστασιάδου, 4 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐν τῇ δ' τάξει ἐδιδάχθησαν:

Ἰερὰ Κατήχησις καὶ ἐρμηνεία τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους διδασχῆς τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν, Ξενοφῶντος Οἰκονομικός, Ἀπομνημονεύματα. Δημοσθένους, οἱ τρεῖς Ὀλυμπιακοί. Πλουτάρχου, Θεμιστοκλῆς καὶ Ἀριστείδης. Γραμματικὴ ἐκ τοῦ περὶ δῆματος μέχρι τοῦ ἐτυμολογικοῦ. Συντακτικὸν ἐξ ἀρχῆς μέχρι τῶν προθέσεων περιλαμβανομένων, θυσις τῆς ἑβδομάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Π. Πατακωνσταντίνου. Συνθέσεις ὑπὸ τοῦ Κ. Δημ. Σάρρου, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος. Ὄρθογραφικαὶ ἀσκήσεις, ὑπὸ τοῦ Δ. Οἰκονομίδου, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος. Ἐκ τῶν Λατινικῶν, ἀνάγνωσις καὶ μεταγλώττισις ἐκ Λατινικοῦ ἀναγνωσματορίου μετὰ τεχνολογίας, Θεματογραφία λατινική. Λατινικὴ γραμματικὴ, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, δύο ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἱστορία Ρωμαϊκὴ καὶ Βυζαντιακὴ στοιχειώδης, ὑπὸ τοῦ Κ. Κ. Ζαχαριάδου, 3 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Πολιτικῆς Γεωγραφίας, ἡ Ἀσία, ἡ

Ἐκ τῆς Πολιτικῆς Γεωγραφίας, ἡ Ἀσία ἡ Ἀφρική, ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἡ Ὠκεανία, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Κοσμογραφία στοιχειώδης, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, δις τῆς ἑβδομάδος.

Θεωρητικὴ Ἀριθμητικὴ, ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀθανασίου Ἰωάννου (ἀναπληροῦντος τὸν ἕνεκα λόγων ὑγείας, ἀδεία τῆς Ἐφορείας, ἀπουσιάζοντα Καθηγητὴν Κ. Κορηλ. Σπαθάρον), 3 ὥρ. καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Φυσιογνωσίας, στοιχειώδεις γνώσεις Χημείας καὶ Πειραματικῆς Φυσικῆς, ὑπὸ τοῦ Κ. Νικολάου Βούρου, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, ἀνάγνωσις, γραφή, ἐρμηνεία μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀλεξάνδρου Δελιστοβιτς, 5 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῶν Τουρκικῶν, ἀνάγνωσις, ἐρμηνεία, γραφή μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων ὑπὸ τοῦ Κ. Προδρόμου Ἀναστασιάδου, 4 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Καλλιγραφίας τὰ ἐν τῷ ἀναλυτικῷ προγράμματι τῆς Σχολῆς ἀναγραφόμενα ὑπὸ τοῦ Κ. Ἰωάννου Ἀρβανιτάκη, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐν τῇ ε' τάξει ἐδιδάχθησαν:

Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἀγ. Γραφὴν (Παλαιὰν καὶ Καινὴν Διαθήκην) στοιχειώδης καὶ ἐρμηνεία τῶν πέντε πρώτων κεφαλαίων τοῦ Ἐὐαγγελίου τοῦ Ἰωάννου, ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου, δις τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν, τὰ κατὰ τὸ προπαραελθὸν ἔτος διδασθέντα, ὑπὸ τοῦ Κ. Μ. Ἀθθεντοπούλου, ὁκτάκις τῆς ἑβδομάδος, Συνθέσεις ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῶν Λατινικῶν, μεταγλώττισις τοῦ Βίου τοῦ Θεμιστοκλέους ἐκ τοῦ Κορηλίου Νέπωτος μετὰ τεχνολογίας. Λατινικὴ Θεματογραφία, Λατινικὴ γραμματικὴ, 2 ὥρας καθ' ἑβδομ.

Ἑλλην. Ἀρχαιολογία ὑπὸ τοῦ Κ. Κωνσταντίνου Ζαχαριάδου, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἀρχαία Ἱστορία τῶν Ἀνατολικῶν ἔθνῶν ὑπὸ τοῦ Κ. Βασιλείου Μυστακίδου, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Πολιτικὴ Γεωγραφία, τὰ Κράτη τῆς Εὐρώπης, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῆς Ἀλγέθρας, μέχρι τῶν ἐξισώσεων ὑπὸ τοῦ Κ. Γεωργίου Λιανοπούλου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Κορηλίου Σπαθάρη), 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα. Ἐκ τῆς Γεωμετρίας, ἢ Ἐπιπεδομετρίας ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, δις τῆς ἑβδομάδος.

Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ, ὑπὸ τοῦ Κ. Νικολάου Βούρου, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας, ἢ Ἀνθρωπολογίας, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, ἀνάγνωσις, γραφὴ, ἐρμηνεία μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀλεξ. Δελιστοβίτς, 5 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῶν Τουρκικῶν, ἀνάγνωσις, ἐρμηνεία, γραφὴ μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων, ὑπὸ τοῦ Κ. Π. Ἀναστασιάδου, 4 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Καλλιγραφίας, τὰ ἐν τῷ ἀναλυτικῷ προγράμματι τῆς Σχολῆς ἀναγραφόμενα, ὑπὸ τοῦ Κ. Ι. Ἀρθανιτάκη, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐν τῇ Γ' τάξει ἐδιδάχθησαν:

Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ 700 μ. Χ., ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν, Θουκυδίδου τὸ Β' βιβλίον. Πλάτωνος Λάχης, Ὁμήρου Ἰλιάδος Α', Β', Γ', Δ', Ε', Ζ', Η', Χ', Ψ', Ω'. Ἐκ τῆς Λυρικῆς Ἀνθολογίας κατ' ἐκλογὴν (7κις τῆς ἑβδομάδος), ὑπὸ τοῦ Κ. Π. Παπακωνσταντίνου. Συνθέσεις, ὑπὸ τοῦ Κ. Δημητρίου Σάροου, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῶν Λατινικῶν, μεταγλώττισις ἐκ τοῦ Α' βιβλίου τοῦ γαλατικοῦ πολέμου τοῦ Καίσαρος μετὰ τεχνολογικῶν καὶ συντακτικῶν παρατηρήσεων. Μεταγλώττισις ἐκ τοῦ Α' κατὰ Κατλίνα λόγου τοῦ Κικέρωνος ὡσαύτως μετὰ τεχνολογίας κτλ. Λατινικῆς γραμματικῆς συνέχεια καὶ Συντακτικόν, 3 ὥρας καθ' ἑβδομάδα, ὑπὸ τοῦ Κ. Δημ. Οἰκονομίδου.

Ψυχολογία, ὑπὸ τοῦ Κ. Μηνᾶ Αὔθεντοπούλου, δις τῆς ἑβδομάδος.

Ἱστορία Ἀρχαία, Ἑλληνικὴ καὶ Ρωμαϊκὴ ὑπὸ τοῦ Κ. Βασιλείου Μυστακίδου, 3 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Πολιτικὴ Γεωγραφία, ἢ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῆς Ἀλγέθρας, συνέχεια μέχρι τέλους, ὑπὸ τοῦ κ. Γεωργίου Λιανοπούλου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ κ. Κορηλ. Σπαθάρη), 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῆς Γεωμετρίας, ἢ Στερεομετρίας ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ, ὑπὸ τοῦ Κ. Ν. Βούρου, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, ἀνάγνωσις, μῦθοι, συνθέσεις μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων ὑπὸ τοῦ Κ. Καρόλου de Marpillero, 5 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῶν Τουρκικῶν, ἀνάγνωσις (γκιούλ-τεσιτέ) μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν παρατηρήσεων, ὑπὸ τοῦ Κ. Προδρόμου Ἀναστασιάδου, 4 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐν τῇ ζ' τάξει ἐδιδάχθησαν:

Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ἀπὸ τοῦ 700 μ. Χ. μέχρι 1700, ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου, 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν, τὰ ἐν τῷ προπαραελθόντι ἔτει διδαχθέντα, ἐπιτάκις τῆς ἑβδομάδος, ὑπὸ τοῦ Κ. Μηνᾶ Αὔθεντοπούλου, καὶ Συνθέσεις ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἅπαξ τῆς ἑβδ.

Ἑλλην. Γραμματολογία, ὑπὸ τοῦ Κ. Δημοσθένους Οἰκονομίδου, ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος.

Ἐκ τῶν Λατινικῶν, ἐκ τοῦ Ἰουγουρθικοῦ πολέμου τοῦ Σαλλουστίου μεταγλώττισις μετὰ τεχνολογικῶν καὶ συντακτικῶν παρατηρήσεων. Ἐκ τῆς «Germania» τοῦ Τακίτου, ὡσαύτως Ὀβιδίου Μεταμορφώσεις, τρις καθ' ἐβδομάδα, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

Λογικὴ καὶ στοιχεῖα Φιλοσοφικῆς Ἠθικῆς ὑπὸ τοῦ κ. Μητᾶ Αὔθεντοπούλου, 2 ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

Ἱστορία Μεσαιωνικὴ καὶ ἰδίως ἡ Βυζαντιακὴ ὑπὸ τοῦ Κ. Βασιλείου Μυστακίδου, τρις τῆς ἐβδομάδος.

Τριγωνομετρία, ὑπὸ τοῦ Κ. Γ. Λιανοπούλου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Κορηλ. Σπαθάρη), 2 ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

Φυσικὴ Πειραματικὴ, ὑπὸ τοῦ Κ. Α. Ἰωάννου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Κορηλ. Σπαθάρη), 2 ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

Χημεῖα ἀνόργανος καὶ ὀργανικὴ, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, 2 ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

Ἐκ τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας, ἡ Βοτανικὴ, ὑπὸ τοῦ Κ. Νικολάου Βούρου, 2 ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, ἀνάγνωσις, μῦθοι, συνθέσεις μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν ἀσκήσεων, ὑπὸ τοῦ Κ. de Marpillero, 5 ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

Ἐκ τῶν Τουρκικῶν, ἀνάγνωσις, ἐρμηνεῖα, γραφὴ μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν παρατηρήσεων ὑπὸ τοῦ Κ. Π. Ἀναστασιάδου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Ι. Χλωροῦ), 4 ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

Ἐν τῇ ἡ' τάξει, τῇ ἀνωτάτῃ τῆς Σχολῆς, ἐδιδάχθησαν: Χριστιανικὴ ἠθικὴ στοιχειώδης, ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου, 2 ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

Ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν, Πεντάρου Ὀλύμπιον Β', Πύθιον Θ', Νέμεον Β', Ἰσθμιον Β'. Σοφοκλέους, Οἰδίπους Τύραννος. Ἀριστοφάνους Ἐκκλησιάζουσαι καὶ Αἰσιστράτη. Ἀνάγνωσις

ἐκ τοῦ Εὐριπίδου τῆς Μηδείας, Ἡλέκτρας, Ἰφιγενείας ἐν Αὐλίδι καὶ Ἰφιγενείας ἐν Ταύροις, ἐπιτάκις τῆς ἐβδομάδος, ὑπὸ τοῦ Κ. Π. Παπακωνσταντίνου. Συνθέσεις, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος.

Ἑλλην. Γραμματολογίας, συνέχεια μέχρι τέλους, ὑπὸ τοῦ Κ. Δημοσθένους Οἰκονομίδου, ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος.

Ἐκ τῶν Λατινικῶν, 400 στίχ. ἐκ τοῦ β' βιβλ. τῆς Αἰνείαδος τοῦ Βιργιλίου μετὰ τεχνολογίας καὶ συντακτικῶν παρατηρήσεων, καὶ 6 ᾠδὰς Ὀρατίου, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, τρις τῆς ἐβδομάδος.

Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας, ὑπὸ τοῦ Κ. Μητᾶ Αὔθεντοπούλου, δις τῆς ἐβδομάδος.

Πολιτικὴ Ἱστορία τῶν Νεωτέρων Χρόνων, ὑπὸ τοῦ Κ. Β. Α. Μυστακίδου, 3 ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

Κοσμογραφία, ὑπὸ τοῦ Κ. Γεωργ. Λιανοπούλου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ κ. Κορηλ. Σπαθάρη), 2 ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

Φυσικὴ Πειραματικὴ, ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀθ. Ἰωάννου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Κορηλ. Σπαθάρη), 3 ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

Ἐκ τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας, στοιχειώδης Ὄρυκτολογία, Γεωλογία καὶ Παλαιοντολογία ὑπὸ τοῦ κ. Νικολάου Βούρου, 2. ὥρ. καθ' ἐβδομάδα.

Ὄρυκτολογικὴ Φυσικοχημεῖα στοιχειώδης, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος.

Ἐκ τῶν Γαλλικῶν, *Economie Politique* ἀνάγνωσις, ἐρμηνεῖα, γραφὴ μετὰ γραμματικῶν καὶ συνθετικῶν παρατηρήσεων, ὑπὸ τοῦ Κ. de Marpillero, 5 ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

Ἐκ τῶν Τουρκικῶν, ἀνάγνωσις, ἐρμηνεῖα, γραφὴ μετὰ γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν ἀσκήσεων, ὑπὸ τοῦ Κ. Π. Ἀναστασιάδου (ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κ. Ι. Χλωροῦ), 4 ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

Κατὰ τὸ νέον τῆς Σχολῆς πρόγραμμα παρέχονται τοῖς τρεφίμοις αὐτῆς ἰκαναὶ γνώσεις, χρήσιμοι διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ

τὸν πρακτικὸν βίον, ἀλλ' ὄσαι ἠδύναντο νὰ ἐπιτραπῶσιν ὑπὸ τοῦ χαρακτηῆρος αὐτῆς. Ἀλλ' ἀπόφοιτος τοῦ παιδευτηρίου τούτου, τακτικῶς φοιτήσας καὶ τὴν ὀφειλομένην φιλοπονίαν ἐν τοῖς μαθήμασιν ἐπιδειξάμενος, κατέχων, ἦν ἐν αὐτῷ ἐκτῆσατο μόρφωσιν, δὲν ἔχει νὰ ὑποβληθῆ εἰς πολλοὺς κόπους, ὅπως ἀναπληρώσῃ διὰ μελετῶν ἰδίων τὰς ἑαυτοῦ ἐλλείψεις. Τὴν ἀλήθειαν τῶν λεγομένων ἐπικυροῦσιν πολλοὶ τῶν τροφίμων τῆς Σχολῆς, εἰς τὸν πρακτικὸν βίον ἐπιδοθέντες καὶ εὐδοκιμοῦντες ἐν τοῖς ἑαυτῶν ἔργοις. Ἀναντιρρήτως προτιμότερον θὰ ἦτο, ἐὰν οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς ἦσαν διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ τὸν πρακτικὸν καθ' ὅλου βίον ἐξίσου κατηρτισμένοι, ὡς δι' ἐπιστημονικὰς σπουδὰς. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται ἵνα ἐπιτευχθῆ ἄνευ διχασμοῦ τῶν τάξεων αὐτῆς εἰς τμήματα. Ὁ διχασμὸς δὲ ἀπαιτεῖ δαπάνην ἰκανήν, εἰς ἣν ἀδυνατεῖ ἵνα ὑποβληθῆ ἡ Σχολή, μόλις ἐπαρκοῦσα πρὸς διατήρησιν τοῦ ὑπάρχοντος καθεστῶτος. Ἴσως ὅμως τὸ νῦν ἀδύνατον καταστῆ δυνατὸν ἐν τῷ μέλλοντι, ὡς ἄλλοτε ἡ προσθήκη ἐν τῇ Σχολῇ Διδασκαλείου ἀδύνατος λογιζομένη, κατέστη σὺν τῷ χρόνῳ δυνατὴ καὶ λειτουργεῖ ἤδη τοῦτο ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἰκανῶν ἐτῶν, ἀπολύσαν 163 παιδαγωγικῶς μεμορφωμένους τροφίμους τῆς Σχολῆς, ὧν πολλοὶ μεθ' ἰκανῆς δεξιότητος ἀσκοῦσι τὸ τοῦ διδασκάλου τῆς δημοτικῆς παιδείσεως ἔργον ἐν τε τῇ πρωτεύουσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις (α) καὶ διακρίνονται.

(α) Εἰς τὸ Διδασκαλεῖον ἐφοίτησαν ἀπὸ τοῦ 1902—1903, ἔτους τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ, μέχρι τοῦ λήγοντος ἔτους :

κατὰ τὸ 1902 - 1903 μαθηταί	99	Οἱ δὲ πτυχιούχοι αὐτοῦ ἦσαν :	
κατὰ τὸ 1903 - 1904	74	κατὰ τὸ 1902—1903 μαθηταί	26
κατὰ τὸ 1904 - 1905	88	κατὰ τὸ 1903 - 1904	15
κατὰ τὸ 1905—1906	95	κατὰ τὸ 1904 - 1905	28
κατὰ τὸ 1906 - 1907	75	κατὰ τὸ 1905—1906	28
κατὰ τὸ 1907 - 1908	68	κατὰ τὸ 1906 - 1907	11
κατὰ τὸ 1908 - 1909	72	κατὰ τὸ 1907—1908	13
κατὰ τὸ 1909—1910	69	κατὰ τὸ 1908—1909	14
κατὰ τὸ 1910—1911	68	κατὰ τὸ 1909—1910	13
		κατὰ τὸ 1910 - 1911	15
	708		163

Γ'

Καὶ τὸ παρηρημένον τῇ Σχολῇ Διδασκαλεῖον μετὰ τῆς εἰς τοῦτο ὑπηγμένης Μουσικῆς Σχολῆς ἐλειτούργησαν ἐπίσης κανονικῶς καὶ ἀπροσκόπτως. Ἐν τῷ Διδασκαλείῳ ἐνεγράφησαν ἐν ὅλῳ μαθηταί 68, ἅπαντες ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς, ἐξ ὧν 17 ἐν τῇ α' τάξει αὐτοῦ, 12 ἐν τῇ β', 24 ἐν τῇ γ', καὶ 15 ἐν τῇ δ', τῇ ἀνωτάτῃ τάξει αὐτοῦ.—Ἡ δὲ Μουσικὴ Σχολὴ ἐνέγραψε 35 ἐν τῇ α' τάξει αὐτῆς, 31 ἐν τῇ β', 22 ἐν τῇ γ' καὶ 24 ἐν τῇ δ', ἐν ὅλῳ 112 μαθητάς, ἐξ ὧν οἱ 102 ἦσαν ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς, οἱ δὲ λοιποὶ 10 ἐκ τῶν ἱεροψαλτῶν τῆς πρωτεύουσῆς, θελήσαντες ἵνα τελειοποιήσωσιν ἑαυτοὺς ἐν τῇ ἱεροῦ τέχνῃ. Ἐκ τῶν 102 δὲ πάλιν τούτων μαθητῶν τῆς Μουσικῆς Σχολῆς οἱ μὲν, ἦσαν τοῦ Διδασκαλείου μαθηταί, ὑποχρεωτικῶς ἀκροασάμενοι ὡς τοιοῦτοι τοῦ μουσικοῦ μαθήματος, ἅτε ἀναγεγραμμένου ἐν τῷ προγράμματι τῶν μαθημάτων τοῦ Διδασκαλείου, οἱ δέ, ἐκ διαφόρων τάξεων τῆς Σχολῆς, ἐπιτρεπομένης τῆς ἀκροάσεως τοῦ μαθήματος τούτου καὶ εἰς ἄλλους μαθητάς μὴ ἐγγεγραμμένους ἐν τῷ Διδασκαλείῳ, ὡς ἐπιτρέπεται καὶ τὸ τῆς Γυμναστικῆς μάθημα. Ἐδιδάχθησαν δὲ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἰδρύμασι, τῷ τε Διδασκαλείῳ καὶ τῇ Μουσικῇ Σχολῇ, πάντα τὰ ἐν τοῖς ῥικείοις προγράμμασιν ἀναγεγραμμένα μαθήματα.

Ἐν τῷ Διδασκαλείῳ ἐδιδάχθησαν τὰ ἑξῆς :

Ἐν τῇ α' καὶ β' τάξει αὐτοῦ — τῇ πέμπτῃ καὶ ἕκτῃ τῆς Σχολῆς — τὰ τεχνικὰ μαθήματα : ἡ Καλλιγραφία, ἡ Ἰχνογραφία, ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ καὶ ἡ Γυμναστικὴ.

Ἐν τῇ γ' τάξει — ἐβδόμῃ τῆς Σχολῆς : Ἡ Γενικὴ Παιδαγωγικὴ καὶ ἡ Γενικὴ Διδακτικὴ, ἀνὰ 2 ὥρας καθ' ἑβδομάδα, ἡ Παιδαγωγικὴ Ψυχολογία καὶ ἡ Ἱστορικὴ εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Συστηματικὴν Παιδαγωγικὴν, ἀνὰ μίαν ὥραν καθ' ἑβδομάδα. Ἐν δὲ τῇ δ' — τῇ ἀνωτάτῃ τοῦ Διδασκαλείου καὶ τῆς Σχολῆς : Εἰδικὴ Διδακτικὴ, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος, ἡ Ὑποδειγματικὴ

Διδασκαλία, δις τῆς ἐβδομάδος καὶ αἱ διδασκαλικαὶ ἀσκήσεις, ἅπαξ εἰς ἐβδομάδος.

Ἐν δὲ τῇ Μουσικῇ Σχολῇ ἐδιδάχθησαν, ὡς καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, τὰ κυριώτατα τῶν ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ καὶ ταῖς λοιπαῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις ψαλλομένων ἐκκλησιαστικῶν ᾠσμάτων.

Τὰ δύο ταῦτα παρηρημένα τῇ Σχολῇ ἰδρύματα, λειτουργοῦντι αὐτοτελῶς ἐν αὐτῇ, λαμβάνουσι τοὺς μαθητὰς αὐτῶν ἐκεῖνο μὲν ἀποκλειστικῶς ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς, τοὺς βουλομένους ἵνα προαλειφθῶσι εἰς τὸ τοῦ διδασκάλου τῆς δημοτικῆς παιδείας ἐπιτήδευμα, τὸ δὲ ἕτερον ἀπὸ τε τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς καὶ ἄλλων ἐπιθυμούντων ἵνα διδασθῶσι τὴν ἱερὰν τέχνην. Τῆς τέχνης ταύτης ἡ οἰκείωσις δύο παρέχει ἀγαθὰ—καθὰ καὶ ἄλλοτε ἐλέχθη— τοῖς τροφίμοις τοῦ παιδευτηρίου: τὸ μὲν, καθίστησιν αὐτοῖς εὐχερεστέραν καὶ ἱκανοποιητικωτέραν τὴν ἀποκατάστασιν ὡς διδασκάλων, τὸ δὲ, προσπορίζει αὐτοῖς, ὡς λογίοις, τὴν ἱκανότητα πρὸς καλλιέργειαν καὶ προαγωγὴν τοῦ πατροπαράδοτου ἡμῶν ἱεροῦ μέλους, καὶ μάλιστα ἐκείνοις, οἵτινες ἤθελον ἐγκύψει ἐξ ἐμφύτου κλίσεως εἰς βαθυτέραν σπουδὴν τῆς τε ἡμετέρας καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς.

Δ'

Αἱ ἐξετάσεις διεξήχθησαν καὶ κατὰ τὸ λήγον ἔτος, αἶτε γραπταὶ καὶ αἱ προφορικαί, ἀκριβῶς κατὰ τὰς σχετικὰς διακελεύσεις τοῦ τῆς Σχολῆς Κανονισμοῦ. ἦτοι ἡ μὲν τάξις τῶν τελειοφοίτων ἐξητάσθη γραπτῶς πρῶτον μὲν, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ἐν τοῖς ἐξῆς ἐκ τῶν κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη διδασθέντων μαθημάτων: ἐν τῇ Ἀλγέβρᾳ, τῇ Γεωμετρίᾳ καὶ τῇ Πρακτικῇ Ἀριθμητικῇ (τῇ 1ῃ Κυριακῇ τοῦ Σεπτεμβρίου) ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ, τῇ Ρωμαϊκῇ καὶ τῇ Βυζαντιακῇ Ἱστορίᾳ (τῇ 5ῃ Ἰανουαρίου) ἐν τῇ Ψυχολογίᾳ καὶ

Λογικῇ (τῇ καθαρᾷ Τρίτῃ) ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ (τῇ Παρασκευῇ, τῇ πρὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ Λαζάρου) καὶ ἐν τῇ Χημείᾳ (τῷ Σαββάτῳ τῆς Διακαινησίμου) εἶτα δὲ, λήγοντος τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ἐν τοῖς κατὰ τὸ ἔτος διδασθῆσι μαθήμασιν. Αἱ δὲ κατώτεροι ἐπιτὰ τάξεις ἐπίσης γραπτῶς πρῶτον, ληγούσης τῆς πρώτης ἑξαμήνου, κατὰ Ἰανουάριον, δεύτερον δὲ, λήγοντος τοῦ σχολικοῦ ἔτους,—ἀπὸ τῆς 24ης μέχρι τῆς 30ῆς τοῦ παρελθόντος μηνός—ἐν τοῖς τοῦ ἔτους μαθήμασιν. Ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης τοῦ ὀδευόντος μηνός μέχρι τῆς 11ης ἐξητάσθη προφορικῶς ἡ ἀπολυομένη ὀγδόη τάξις τῆς Σχολῆς ἐν τοῖς ἐξῆς ἐπιτὰ μαθήμασι: τῇ Χριστιανικῇ Ἠθικῇ, τοῖς Ἑλληνικοῖς, τοῖς Λατινικοῖς, τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Φιλοσοφίας, τῇ Πειραματικῇ Φυσικῇ, τοῖς Τουρκικοῖς καὶ τοῖς Γαλλικοῖς.

Ἐκ τῶν τοῦ Διδασκαλείου μαθημάτων τὰ μὲν ἐξητάσθησαν ἤδη γραπτῶς μετὰ τῶν λοιπῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς, ἡ δὲ Εἰδικὴ Διδακτικὴ καὶ αἱ διδασκαλικαὶ παραδόσεις τῶν ἀποφοίτων θέλουσιν ἐξετασθῆ ἡ μὲν τῇ 16ῃ τοῦ μηνός, αἱ δὲ τῇ 17ῃ καὶ 18ῃ. Ἡ δὲ ἐξέτασις τοῦ μουσικοῦ μαθήματος τῆς Μουσικῆς Σχολῆς—λειτουργούσης ὡς τμήμα τοῦ Διδασκαλείου—ἐγένετο ἤδη τῇ 9ῃ, 10ῃ καὶ 11 τοῦ παρελθόντος μηνός.

Ἦδη ὑπολείπεται ἡ βαθμολόγησις τῶν ἐξετάσεων ἐκάστον, ἥτις διὰ τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς ἐπασχολήσει ἱκανὰς ἡμέρας τὸν Καθηγητικὸν αὐτῆς Σύλλογον, τὰ δὲ δελτία τῶν ἐλέγχων τῶν ἐξετάσεων ἔσονται ἔτοιμα πρὸς διανομὴν ἀπὸ τῆς 20ῆς τοῦ παρόντος μηνός. Τούτου ἕνεκα ἀκριβῆς ἀνακοίνωσις δημοσίᾳ τοῦ βαθμοῦ τῆς καρποφορίας τῆς κατὰ τὸ διαρροῦσαν σχολικὸν ἔτος διδασκαλίας τῆς Σχολῆς δὲν εἶναι δυνατὸν ἵνα γένηται σήμερον. Αὕτη γενήσεται, ὡς συνήθως, τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους, ἐξαγγελλομένων δημοσίᾳ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου οὐ μόνον τῶν βαθμῶν τῶν ἀποφοίτων τοῦ λήγοντος ἔτους ἀλλὰ καὶ τῶν ὀνομάτων τῶν ἀριστευσάντων ἐν ταῖς ἐξετάσεσι

μαθητῶν τῶν ἐπιτὰ κατωτέρων τῆς Σχολῆς τάξεων. Γενικώτερον δύναται ἵνα ζηθῆ ἡ σήμερον, ὅτι καὶ τὸ λῆγον τοῦτο σχολικὸν ἔτος δὲν ἀπέβη ἀκαρπὸν, δικαιοῶσαν ἀποχρόντως τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ προκοπῆς τοῦ καθιδρύματος κόπους τῆς σεβαστῆς ἐφορείας καὶ τὴν φιλοπονίαν τῶν διδαξάντων.

Ε'

Καὶ ἡ διαγωγή τῶν τροφίμων τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ λῆγον ἔτος δὲν ὑπῆρξε δυσάρεστος· ἱκανοὶ τούτων ἐπεδείξαντο ἀξιέπαινον ἦθος καὶ παραδειγματικὴν εἰς τοὺς νόμους τῆς Σχολῆς εὐπείθειαν, σὺν τούτοις δὲ καὶ ἀξιομίμητον φιλοπονίαν. Ἐπὶ τούτων ἐπικαλεῖται ἡ Σχολὴ τὰς εὐχὰς τῆς σεπτῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας πρὸς ἐπαύξησιν καὶ προαγωγὴν τῶν κοσμοῦντων αὐτοῦς τούτων προσόντων. Ἄλλὰ δὲν ἔλευραν καὶ μαθηταί, οἵτινες, μικρὰν ἢ οὐδεμίαν συναίσθησιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἔχοντες, πολλάκις διὰ τῆς ἀτασθαλίας αὐτῶν ἐτάραξαν τὴν τάξιν ἐν τῇ Σχολῇ καὶ ἠνάγκασαν αὐτὴν μετ' ἀνωφελεῖς ἐπανειλημμένας παραινέσεις εἰς διαφόρους ἵνα προβῆ κατ' αὐτῶν τιμωρίας. Ἄλλοι δὲ πάλιν τούτων, τὰς ἀπουσίας μᾶλλον ἢ τὰς παρουσίας τακτικὰς καὶ συνεχεῖς ἔχοντες καὶ κατὰ τὰς παρουσίας ἀσύγγνωστον ἀμέλειαν καὶ ἀδιαφορίαν πρὸς τοὺς νόμους τῆς Σχολῆς ἐπιδειξάμενοι, ἐτιμωρήθησαν διὰ τοῦ ἀπὸ τῶν ἐξετάσεων ἀποκλεισμοῦ, καταναλώσαντες διὰ τοῦ τρόπου αὐτῶν ἔτος ὅλον εἰς μάτην καὶ ἀδικήσαντες ἑαυτούς τε καὶ τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν δαπανήσαντας. Τὸ λυπηρότερον δὲ, ὅτι πολλοὶ τῶν τοιούτων μαθητῶν τυγχάνουσι ἐκ τῶν δωρεὰν ἐγγραφομένων ἀπόρων, οἵτινες πολλὰ μὲν ὑπισχυνοῦνται περὶ ἐπιμελείας καὶ βελτιώσεως τῆς διαγωγῆς αὐτῶν, ἕως οὗ ἐπιτύχωσι τῆς δωρεὰν ἐγγραφῆς, ἀλλ' ἀξιούμενοι τῆς χάριτος ταχέως ἐπιλανθάνονται τῶν δοθεισῶν ὑποσχέσεων. Ἐπὶ τοιούτων φρυγοπόνων, ταρατιόντων τὴν τάξιν καὶ κωλυόντων τὴν πρόοδον τῶν ἄλλων, ἀναγκασθήσεται ἡ

Σχολὴ ἵνα ἐφαρμόσῃ ἀκριβῶς τὸ σχετικὸν τοῦ Κανονισμοῦ αὐτῆς ἄρθρον, οὐδεμίαν διδοῦσα ἀκρόασιν εἰς ὑποσχέσεις μελλοντικὰς ἀλλὰ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν μόνον τὴν ἐπιμέλειαν καὶ διαγωγὴν αὐτῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος. Διὰ τῆς ἀκριβείας δὲ ταύτης ἔχει δι' ἐλπίδος, ὅτι μᾶλλον ὠφέλειαν θέλει παράσχει τοῖς φρυγοπόνοις τούτοις μαθηταῖς, οἵτινες, ἀποχωροῦντες τῆς Σχολῆς, ἐξ ἧς οὐδὲν καρποῦνται, δύναται ἐπὶ βιοποριστικὸν τι ἔργον τροπέμενοι ἵνα γέρονται ἴσως ἄλλως ὠφέλιμοι τῇ κοινωνίᾳ, ἐν ἣ ἡ πολλοὺς βλέπομεν μὴ εὐδοκίμησαντας μὲν ἐν τοῖς γράμμασι ἀλλὰ προκόπιοντας ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ.

ΣΤ'

Ταῦτα διὰ βραχέων περὶ τῶν κατὰ τὸ διαρροῦσαν ἔτος ἐν τῇ Σχολῇ πεπραγμένων, τῶν ἀμέσως εἰς τὸν σκοπὸν τῆς λειτουργίας αὐτῆς ἀναφερομένων. Ἄλλ' ὡς ἐν ἐκάστῳ σχολικῷ ἔτει, οὕτω καὶ κατὰ τὸ λῆγον ἐγένοντο καὶ ἄλλα τινὰ ἐν τῇ Σχολῇ, αἵτινα δὲν εἶναι ἀνάξια ἀναγραφῆς, ὡς συμπληροῦντα τὸν ἐτήσιον αὐτῆς βίον. Ταῦτα δὲ εἰσι τὰ ἑξῆς :

Τὸν ἀσθενοῦντα Καθηγητὴν τῶν Μαθηματικῶν καὶ Φυσικῶν ἐλλογιμώτατον Κύριον Κορνήλιον Σπαθάρον, μὴ ἀπαλλαγέντα τέλεον ἀπὸ τῆς καταρροχούσης αὐτὸν νόσου, λαβόντα καὶ πάλιν ἐτησίως ἀπουσίας ἄδειαν πρὸς τελείαν ἀνάκτησιν τῆς υγιείας αὐτοῦ, ἀνεπλήρωσαν κατὰ τὸ λῆγον ἔτος οἱ καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἐναπληρώσαντες αὐτὸν ἐλλογιμώτατοι Κύριοι Γεώργιος Διανόπουλος, Καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ Ἰωάννης Ἰωάννου, Καθηγητὴς τοῦ Ζωγραφείου Γυμνασίου καὶ Ἰωακείμιον Παρθεναγωγείου, ὁ μὲν, διδάξας τὰ Μαθηματικὰ τῶν τεσσάρων ἀνωτέρων τάξεων—ε', ς', ζ', καὶ η'— ὁ δὲ, τὴν Πειραματικὴν Φυσικὴν ἐν τῇ ζ' καὶ η' τάξει, τὴν Χημείαν ἐν τῇ ς' καὶ ζ' καὶ τὴν Θεωρητικὴν Ἀριθμητικὴν ἐν τῇ δ' τάξει.— Παρομοία ἐτησίως ἀπουσίας

ἄδεια παρεχωρήθη αὐθις ὑπὸ τῆς σεβαστῆς ἐφορείας καὶ τῷ Ἐλλογιμωτάτῳ Κυρίῳ Ἰωάννῃ Χλωρῷ, μὴ ἀναρρώσαντι καὶ τούτῳ τέλεον, ἀνατεθείσης τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων αὐτοῦ τῷ καὶ κατὰ τὰ δύο προηγούμενα ἔτη ἀναπληρώσαντι αὐτὸν Καθηγητῇ τῆς Τουρκικῆς (ἐν ταῖς ἑξ κατωτέραις τῆς Σχολῆς τάξεσιν) Κυρίῳ Προδρόμῳ Ἀναστασιάδῃ. Καὶ οἱ τρεῖς ἀναπληρωταὶ Καθηγηταὶ ἐξετέλεσαν ἀκριβῶς τὰ ἀνατεθέντα αὐτοῖς καθήκοντα μετὰ τῆς ἐγνωσμένης αὐτῶν εὐμεθοδίας καὶ ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας. Ἄλλ' ἡ Σχολὴ εὐχεται τοῖς πάσχουσι συναδέλφοις πλήρη καὶ τελείαν τὴν ἀνάκτησιν τῆς πολυτίμου αὐτῶν υγείας καὶ ἀδιάκοπον τὴν ἀνάληψιν τῶν οἰκείων καθηκόντων.

Τῇ 30ῇ Ἰανουαρίου ἐτέλεσεν ἡ Σχολὴ τὸ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ αὐτῆς ὀριζόμενον ἐτήσιον ὑπὲρ τῶν ἰδρυτῶν καὶ εὐεργετῶν αὐτῆς μνημόσυνον ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, εὐδοκησάσης τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παραγιότητος ἵνα τελέσῃ τὴν θείαν ἱερουργίαν μετὰ τῶν σεβασμιωτάτων Ἁγίων Συνοδικῶν. Μετὰ δὲ τὴν θείαν ἱερουργίαν ἐψάλη καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἡ συνήθης ἐπιμνημόσυνος ἱερὰ Ἀκολουθία ἐπὶ κολλύβων, πρωτοστατούσης αὐθις τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παραγιότητος καὶ μνημονευσάσης τῶν ὀνομάτων τῶν ἀειμνήστων ἰδρυτῶν, εὐεργετῶν καὶ καθηγητῶν τοῦ Καθιδρύματος.

Μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἱερᾶς ἀκολουθίας ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου, ἀπουσιάζοντος ἐκ τῆς πρωτευούσης τοῦ ἐκ τῶν Ἐφόρων Ταμίου τῆς Σχολῆς ἐπιτίμου Κυρίου Κωνσταντῖνον Κέπεδζη, ἡ ταμιακὴ λογοδοσία περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ παιδευτηρίου κατὰ τὸ προηγούμενον σχολικὸν ἔτος 1909—1910, καθ' ἣν, ἐλαττωμένων κατ' ἔτος τῶν προσόδων αὐτοῦ, προβληματικὴ προμηγύεται δυστηχῶς ἡ κανονικὴ αὐτοῦ λειτουργία. Εἶτα ἀπηγγέθη Γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ ἐλλογιμωτάτου Καθηγητοῦ τῆς Γαλλικῆς ἐν ταῖς τρισὶν ἀνωτέραις τάξεσι τῆς Σχολῆς Κυρίου Καρόλου Ριχάρδου de

Marpillero — καθήκοντα γραμματέως κατὰ τὸ λήγον ἔτος ἐκπληροῦντος — πραγματεία πολλοῦ λόγου ἀξία περὶ τῶν ἠθικῶν, πολιτικῶν καὶ πατριωτικῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐριπίδου.

Τῇ 11ῃ Μαρτίου ἐπεσκέψατο τὴν Σχολὴν, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐπιτίμου Βουλευτοῦ Σερβίων Κυρίου Χαραλάμπους Βαμβακᾶ, ὁ ἐξοχώτατος τέως ὑπουργὸς τῆς παιδείας Ἰσμαὴλ Χακὴ Βέης Μπαμπανζαδέ, προσφωνηθεὶς προσηκόντως ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου τῆς Σχολῆς, τοῦ Μητροπολίτου Σάμου Κυρίου Κωνσταντίνου(α).

(α') Ἡ προσφώνησις τοῦ Σεβασμιωτάτου προέδρου ἔχει ὡδε :

Ἐξοχώτατε,

Ὡς Πρόεδρος τῆς Πατριαρχικῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς, ἣτις εὐχαρίστως δεξιούται σήμερον τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ προσεῖπω Αὐτῇ τὸ ὡς εὐ παρέιτη.

Ἡ αὐτοπρόσωπος ἐπίσκεψις τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος πρὸς τὸ πρεσβυγενὲς τοῦτο καθίδρυμα τῶν γραμμάτων, τεκμηριοῦσα τὴν ἐκτίμησιν ἣν τρέφει Αὐτὴ πρὸς τε τὸ Γένος, εἰς ὃ ἀνήκει τὸ καθίδρυμα καὶ τὴν Ἑλληνικὴν καθόλου μόρφωσιν καὶ παιδείαν, συμβολίζει ἅμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀδελφώσεως καὶ τῆς ἀπὸ κοινοῦ ἐν παντὶ καλῷ συμπράξεως ἀπάντων τῶν τέκνων τῆς Ὀθωμανικῆς Πατρίδος καὶ ἀποτελεῖ ἐξέχουσαν καὶ ἐξαιρετικὴν δι' ἡμᾶς καὶ δι' αὐτὸ τιμὴν.

Διὰ ταῦτα ἐγὼ καὶ οἱ περὶ ἐμὲ ἀξιοτίμοι Κύριοι Ἐφοροὶ τῆς Σχολῆς ὡς καὶ ὁ Πανιερώτατος Σχολάρχης καὶ Διευθυντὴς αὐτῆς μετὰ τῶν περισταμένων ἐκ τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ κυρίων Καθηγητῶν ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἐπὶ τῇ φιλόφρονι ταύτῃ ἐπισκέψει Αὐτῆς καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως, εὐαρεστουμένη, ὑποβάλλῃ τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν ταύτας, ὡς καὶ τὸν ἄπειρον σεβασμὸν ἡμῶν πρὸς τε τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα, τὸν σεπτὸν Ἄνακτα ἡμῶν καὶ πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Συνταγματικὴν Κυβέρνησιν, ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφῆ αἰγίδα τῶν ὁποίων εὐελπιστεῖ ἡ Σχολὴ, ὅτι, στοιχοῦσα τῷ ἑαυτῆς μορφωτικῷ προγράμματι, θὰ δύνηται νὰ παρέχῃ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι εἰς τε τὸ Γένος, εἰς ὃ ἀνήκει καὶ εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν καθόλου Πολιτείαν ἀρτίως μεμορφωμένους καὶ χρησιμωτάτους πολίτας, ἀξίους κατὰ πάντα τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς. Ἡ Σχολὴ ἐχομένη στερεῶς τῶν παραδόσεων αὐτῆς καὶ νομοταγῶς, ὡς πάντοτε, ἐργαζομένη, χρηστὰς τρέφει ἐλπίδας, ὅτι αἰσιώτερον ἔσεται τὸ μέλλον αὐτῆς καὶ τελεσφορωτέρα ἡ λειτουργία αὐτῆς ὑπὸ τὸ νέον εὐτυχὲς πολιτειακὸν καθεστῶς· εὐχεται δὲ ὅπως ὁ Ὑψιστος διαφυλάττῃ τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα καὶ τὴν Ὑψηλὴν Συνταγματικὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ παντὸς ἀνιαροῦ, κατευθύνων ἄνωθεν τὰ ἔργα καὶ τὰς βουλὰς Αὐτῶν ἐπι ἀγαθῷ τῆς κοινῆς πατρίδος.

Ἡ Α. Ἐξοχότης ὁ ὑπουργὸς διαβεβαιωσάμενος διὰ πολλῶν τὴν ἀγαθὴν τῆς σεβαστῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῆς Σχολῆς διαθέσειν, ἀκροασάμενος δὲ καὶ μαθημάτων τινῶν: τοῦ Τουρκικοῦ τῆς ζ' τάξεως, τοῦ Γαλλικοῦ τῆς γ' καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ τῆς ε' καὶ ἀποτείνας τοῖς μαθηταῖς τῶν τάξεων καταλλήλους παραινέσεις προεπέμφθη μετὰ τῆς ἀρμοζούσης τῷ ἀξιώματι αὐτοῦ τιμῆς.

Ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης — οὗ πασιγνωστὸς τυγχάνει ἢ πρὸς τοὺς πενομένους εὐαγγελικὴ συμπάθεια—ἠδύδωκεν ἵνα διαθρέψῃ καὶ κατὰ τὸ λήγον ἔτος οὐκ ὀλίγους μαθητὰς τῆς Σχολῆς παρασχὼν αὐτοῖς καὶ τὰ ἀναγκαιῶντα διδακτικὰ βιβλία.

Οἱ Πανοσιολογιώτατοι ἐπίτροποι τοῦ Ἁγίου Ὄρους ὁ τε τέως καὶ ὁ νῦν Κύριος Κυριακὸς Ζαχαριάδης, τοῖς ἴχνεσι τῶν προκατόχων αὐτῶν στοιχοῦντες, ἱκανοὺς τῶν ἀπόρων μαθητῶν τῆς Σχολῆς ἐστέγυσαν κατὰ τὸ λήγον ἔτος ἐν τῷ Μειοχίῳ αὐτῶν παρασχόντες τοῦτοις ἐν τῶν ἀναγκαιότητων πρὸς συντήρησιν μέσων.

Ὁ αἰδιδίμος Νικόλαος Σταματιάδης ἐκληροδότησε τῇ Σχολῇ διὰ διαθήκης λίρας Τουρκίας εἴκοσιν (20).

Ἡ ἐν Ἀθήναις εὐγενεστάτη καὶ φιλόμουσος Κυρία Ἀργυρῆ Καλθοκορέση, συνεχίζουσα τὸ φιλότιμον αὐτῆς ἔργον, ἔπεμψε τῇ Σχολαρχίᾳ καὶ κατὰ τὸ λήγον ἔτος εἴκοσι καὶ πέντε (25) λίρας Τουρκίας, ἵνα διατεθῶσιν ὑπὲρ τῶν ἀπορωπιάτων μαθητῶν τῆς Σχολῆς.

Ἄλλοτερον ἀξιοσημεῖον γεγονὸς τοῦ λήγοντος σχολικοῦ ἔτους εἶναι τὸ Σεβαστοπούλειον διαγώνισμα, ὅπερ γενήσεται τῇ 25 Αὐγούστου. Τοῦ διαγωνίσματος θὰ συμμετάσχουσιν οἱ ἀριστεῖς τελειόφοιτοι τοῦ λήγοντος σχολικοῦ ἔτους μετὰ τῶν ἀριστείων τῆς ζ' τάξεως, ἐν ὧν 12 μαθηταί. Διεξαχθήσεται δὲ τοῦτο κατὰ τὸ σχετικὸν ἄρθρον τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου

ἀγωνοθέτου, ὅπερ ἐπιτραπήτω μοι, παρακαλῶ, ἵνα παραθέσω ἐνταῦθα πρὸς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων. (α)

Ἄξιον μνείας γεγονὸς τοῦ λήγοντος σχολικοῦ ἔτους εἶναι καὶ αἱ εἰς τὴν Βιβλιοθήκην καὶ τὸ Μουσεῖον τῆς Σχολῆς γενόμενα δωρεαί. Αἱ πρῶται ἀνέρχονται εἰς 18, ἀποτελοῦσαι σώματα μὲν συγγραφοῦν 183, τόμους δὲ 230. Ἡ δὲ εἰς τὸ Μουσεῖον δωρεὰ εἶναι μία μόνη: τριάνοντα κεχρωματισμένοι χαλαζία (λίθοι τῆς Μέκκας).

Οἱ τὰς δωρεὰς ταύτας προσεργόντες εἰσὶν οἱ ἐπόμενοι:

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης πρόφην Νικομηδείας Κύριος Φιλόθεος.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νεοκαισαρείας Κύριος Πολύκαρπος.

Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἐπόπτης τῶν Σχολῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ΚΠόλεως Ἀρχιμανδρίτης Κύριος Σωφρόνιος.

Ὁ Ἑλλογιμ. Καθηγητὴς τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν Κύριος Γεώργιος Μιστριώτης.

Ὁ ἐν Πετροπόλει Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Κύριος Σοκόλωφ.

Ὁ Ἑλλογιμ. Καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Κύριος Β. Α. Μυστακίδης.

Ὁ Ἑλλογιμ. Καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Κύριος Ἀθανάσιος Ἰωάννου.

Ὁ Ἑλλογιμ. Κύριος Θεόδωρος Wiegand, ἐκ τῶν Διευθυντῶν τῶν Μουσείων τοῦ Βερολίνου.

Ὁ Ἑλλογιμ. Καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Κύριος Δημήτριος Σάρρος.

Ὁ Ἑλλογιμ. Καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Κύριος Ἀνθίμος Μαζαράκης.

Ὁ Ἑλλογιμ. Κύριος Ademar Richard.

(α) Ὅρα σελ. 57—58.

Ὁ Ἐξοχώτατος ἐν Κερκύρα ἱατρός Κ. Σπυρ. Ζαβιτσᾶνος.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ ἐργοστασίου Krupp.

Αἱ Διευθύνσεις τῶν Ἐφημερίδων: «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» «Προόδου» καὶ «Πατριδος».

Ἡ Διεύθυνσις τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκδιδομένων Περιοδικῶν «Φάρου» καὶ «Πανταίνου».

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ ἐν Λάρνακι τῆς Κύπρου ἐκδιδομένου «Ἐκκλησιαστικοῦ Κήρυκος».

Ὁ αἰδεσιμώτατος ἱερεὺς Παπαδημήτριος(α).

Ζ'

Ἀφηγηθεὶς καὶ τὰ συμπληρωτικὰ ταῦτα τοῦ ἐτησίου τῆς Σχολῆς βίου γεγονότα ἐκφράζω νῦν τὰς θεομὰς τῆς Σχολῆς εὐχαριστίας πρῶτα πρὸς τὰς μακαρίας ψυχὰς τῶν ἀειμνήτων ἰδρυτῶν καὶ εὐεργετῶν αὐτῆς, εἰς ὧν τὰς γενναίας καὶ βασιλικὰς τῷ ὄντι δωρεὰς ὀφείλεται ἢ τε ὑπαρξίς καὶ συντήρησις αὐτῆς καὶ πᾶν εἴτε ἐκ ταύτης ἀγαθὸν τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Γένει ἡμῶν προήλθεν. Εἰς τὰ ἀξιοῦμνητα ὀνόματα τῶν οἴκων Ζαρίφη, Σεβαστοπούλου, Στεφάνοβικ καὶ Χαριτωνίδου καὶ τὰ τῶν ὁμοτρόπων αὐτῶν, τὰ ἐν ταῖς στήλαις τῶν εὐεργετῶν αὐτῆς χρυσοῖς γράμμασιν ἀναγεγραμμένα, θέλει ἀπονέμει αὐτῇ αἰδίων σεβασμὸν καὶ θέλει τιμᾶ καὶ γεραίρει ταῦτα ἐφ' ὅσον ὑπάρχει μετὰ τῶν διδασκόντων καὶ διδασκόμενων ἐν αὐτῇ, ἐκτενεῖς ἀναπέμπουσα πρὸς Κύριον ὑπὲρ τῶν μακαρίων αὐτῶν ψυχῶν δεήσεις.

Εὐχαριστίας ὁμολογεῖ εἶτα τὸ καθίδρυμα καὶ τῷ ἀοιδίμῳ Κωνσταντίνῳ τῷ Σεβαστοπούλῳ, οὗ τὴν ἔξοχον φιλογένειαν καὶ ἄλλαι μὲν ἀγαθοεργίαι κηρύττουσιν ἀλλ' ἰδίᾳ τὸ ἄρτι μνημονευθὲν φερώνυμον διαγώνισμα.

(α) Τῶν Δωρητῶν αἱ δωρεαὶ λεπτομερῶς πάντοτε ἀναγράφονται ἐν τοῖς οἰκείοις Βιβλίοις καὶ Καταλόγοις τῆς Σχολῆς.

Καθῆκον ἀπαραίτητον λογίζεται ἡ Σχολὴ ἵνα διακηρύξη κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην ἡμέραν τὴν μεγάλην αὐτῆς εὐγνωμοσύνην καὶ πρὸς τὴν σεβαστὴν Ρωσικὴν Αὐτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τῇ ἀξιαγάστῳ φροντίδι τῆς τακτικῆς καὶ ἐγκαιροῦ κατ' ἔτος εἰσπράξεως καὶ ἀποστολῆς τῶν ἐν Βεσσαραβία προσόδων αὐτῆς. Ἐὰν τὴν παντὸς ἐπαίνου ἀξίαν φροντίδα ταύτην τῆς Ρωσικῆς Κυβερνήσεως ἐμμεῖτο καὶ ἡ ἀπαλλοτριώσασα τὴν Σχολὴν τῶν ἐν Ρουμανίᾳ κτήσεων αὐτῆς ὁμόδοξος Κυβέρνησις, ἐπαρκῆ ἔχουσα τότε αὕτη τὰ πρὸς εὐχερῆ συντήρησιν καὶ προαγωγὴν μέσα, πολλὰς μὲν τῶν ἐλλείψεων αὐτῆς θὰ ἀνεπλήρου, τελειότεραν δὲ θὰ παρεῖχε τοῖς ἐαυτῆς τροφίμοις τὴν μόρφωσιν.

Εὐχαριστίας πολλὰς ὁμολογεῖ ἡ Σχολὴ καὶ τῇ σεβαστῇ καὶ μεγατίμῳ αὐτῆς Ἐφορείᾳ—τῷ τε Σεβασμωτάτῳ Ἀγίῳ Προέδρῳ Μητροπολίτῃ Σάμου Κυρίῳ Κωνσταντίνῳ καὶ τοῖς λοιποῖς ἐντιμοτάτοις μέλεσι τοῖς ἀπαρτίζουσιν αὐτὴν: Κυρίοις Λεωνίδα Ζαρίφη, Ξενοφῶντι Ζώτῳ, Ἀλεξάνδρῳ Σινιόσογλου Κωνσταντίνῳ Κέπεδζη, Λέοντι Καζανόβα, Μιλτιάδῃ Λογοθετίδῃ καὶ Ἀλεξάνδρῳ Μελαχροινῷ, ἐφ' οἷς ὑπὲρ τῆς οἰκονομικῆς καὶ τῆς ἄλλης αὐτῆς εὐεξίας ἐμόχθησαν.

Εὐχαριστεῖ ἐπίσης καὶ τῇ σεμνῇ χορείᾳ τῶν ἐλλογίμων Καθηγητῶν αὐτῆς ἐπὶ τῇ ἀνελλιπεῖ καὶ ἀκριβεῖ ἐπιτελέσει τῶν ἀνατεθειμένων αὐτοῖς καθηκόντων. Ἰδίᾳ δὲ ὁ λαλῶν εὐχαριστεῖ ἐκθύμως τῷ ἀγαπητῷ συναδέλφῳ ἐλλογίμῳ Κυρίῳ Βασιλείῳ Μυστακίδῃ, ὅστις οὐ μόνον κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀλλὰ καὶ κατὰ μέγα μέρος τοῦ λήγοντος ἔτους προθύμως ἀνεπλήρωσέ με ἀσθενοῦντα τῇ πρόφρονι συναρωγῇ καὶ τῶν λοιπῶν ἀγαπητῶν συναδέλφων, πρὸς οὓς ἐπίσης ἐκφράζω θεομὰς εὐχαριστίας.

Ἄλλ' ἀνέκφραστον εὐγνωμοσύνην ὀφείλει ἡ Σχολὴ καὶ πρὸς τὴν Πάνσεπτον Κορυφὴν, τὴν προῖσταμένην τῆς τελετῆς ταύτης τῶν γραμμάτων, τὸν Παναγιώτατον καὶ Θεϊότατον

Οἰκουμηνικὸν Πατριάρχην ἐφ' αἷς ἐπεδαψίλευσεν αὐτῇ πολλάκις καὶ πολλαχῶς γενναίαις εὐεργεσίαις, δι' ἃς τὸ σεπτὸν αὐτοῦ ὄνομα δικαίως μέλλει ἵνα καταλάβῃ τὴν πρώτην ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν εὐεργετῶν αὐτῆς θέσιν. Μία μόνη πρὸς τὴν Σχολὴν ἀνεπίληστος χάρις τοῦ σεπτοῦ Προπαιδευτικοῦ, κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ Πατριαρχεῖαν γενομένη, ἣτις ἐξησφάλισε καὶ ἐστερέωσε κατὰ μέγα μέρος τὴν ἐαυτῆς συντήρησιν—ἢ τελεσφόρως διενεργηθεῖσα ἀποδοχὴ τῆς εἰσπράξεως τῆς ἐν Βεσσαραβία προσόδου αὐτῆς—ὑπὸ τῆς σεβαστῆς Αυτοκρατορικῆς Ρωσικῆς Κυβερνήσεως—ἥς ἄνευ, δημευθεισῶν παρὰ πάντα νόμον ὑπ' ἄλλης ὁμοδόξου Κυβερνήσεως τῶν ἐν Ρουμανία κτήσεων τοῦ καθιδρύματος, προβληματικὴ καθίστατο ἢ συντήρησις καὶ ὑπαρξίς αὐτοῦ—μόνη αὕτη ἢ χάρις ὑπερήρκει ὅπως τὸ σεπτὸν τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος ὄνομα μετὰ σεβασμοῦ καὶ βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης ὑπὸ τοῦ καθιδρύματος τούτου ἐσαεὶ μνημονεῦται καὶ χροσσοῖς γραμμασιν ἐν τῇ στήλῃ τῶν εὐεργετῶν αὐτῆς ἀναγραφῇ.

Ἐπίσης εὐχαριστίαι ἀπονέμονται καὶ τῇ Αὐτοῦ Ἐξοχότητι, τῷ ἐπιτετραμμένῳ τῆς Ἑλλάδος Κυρίῳ Ἰωάννῃ Ἀλεξανδροπούλῳ εὐδοκήσαντι ἵνα διατρανώσῃ τὴν πρὸς τὸ ἀνώτατον τοῦτο τοῦ Γένους ἡμῶν καθίδρυμα εὐμένειαν αὐτοῦ διὰ τῆς ἐντίμου αὐτοῦ παρουσίας.

Εὐχαριστεῖ ὡσαύτως ἡ Σχολὴ καὶ πᾶσι τοῖς καθ' οἰονδήποτε τρόπον τὴν ἐαυτῶν εὐμένειαν πρὸς αὐτὴν ἐπιδειξαμένοις ὡς καὶ τοῖς οἰονδήποτε προστάσιαν καὶ ἀρωγὴν τοῖς ἀπόροις τροφίμοις αὐτῆς παρασχοῦσιν.

Η'

Πρὸς ὑμᾶς νῦν ἀποτεινόμενος, ἀγαπητὰ τοῦ πρεσβυγενοῦς τούτου τοῦ Γένους ἡμῶν παιδευτηρίου τέκνα, τοὺς καταλείποντας τὰ μαθητικὰ ἐδῶλια καὶ ἀποχωριζομένους τῆς φιλοστόργως τῷ γάλακτι τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς προγονικῆς σοφίας

ἐκθροεφάσης ὑμᾶς Σχολῆς ἀπευθύνω τὰ ἐξῆς πατρικὰς ὑποθήκας: Ἡ Πανάγαθος τοῦ πατρὸς τῶν φώτων Πρόνοια ἠὲ δόκησεν, ὅπως, αἰσίως ἀποπερατώσαντες τὰς ἐν τῇ Σχολῇ σπουδὰς ὑμῶν, καταστήτετε ἱκανοὶ οὐ μόνον πρὸς ἀνωτέρας σπουδὰς οἰονδήποτε ἀλλὰ πρὸς ἀσκήσιν οἰονδήποτε ἐν τῇ κοινῇ ἔργου. Τὴν εὐδοκίμησιν ἐν ἑκατέρῳ τούτων μόνον παρὰ τῆς φιλοπονίας καὶ τῆς τιμότητος ἔχετε νὰ προσδοκᾶτε. Ἡ πρώτη τῶν ἀρετῶν τούτων τελειοποιήσῃ ὑμᾶς ἐν τῷ ἐκλεγχομένῳ ἔργῳ ἀναδεικνύουσα δοκίμους ἐμπόρους ἢ δεξιούς τεχνίτας ἢ ἐγκρίτους διδασκάλους καὶ ἐπιστήμονας· ἢ δὲ ἑτέρα, ἐξαγιάζουσα τὸ ἔργον ὑμῶν, καὶ ἀποκαθαίρουσα ἀπὸ πάσης ἰδιοτελοῦς τοῦ ἐγὼ ὑμῶν θεραπείας, προσπορίσεται ὑμῖν τὴν εἰλικρινῆ τιμὴν καὶ τὴν ἀνυπόκριτον ἀγάπην τῶν ἄλλων καὶ καταστήσει ὑμᾶς χρησιμώτατα μὲν καὶ πολύτιμα μέλη τῆς κοινῆς, ἀντάξια δὲ τοῦ παλαιράτου τούτου τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας σεμνεῖου τέκνα. Ἀλλὰ πρὸς βεβαίαν τελεσφόρησιν τῶν τόσῳ πολυτίμων τούτων ἀρετῶν μὴ λησμονῆτε, ἀγαπητὰ τέκνα, ὅτι ἀπαραίτητός ἐστιν ἢ ἀνωθεν ἀρωγὴ, ἥς ἄνευ οὐδὲν μέγα καὶ γενναῖον κατορθοῦται, ἣτις ὁμως ἐπιχορηγεῖται μόνον τοῖς ἀξίοις, ἀξιοὶ δὲ εἰσιν οἱ εὐσεβοφρόνως καὶ ἐν καθαρῇ τῇ καρδίᾳ ταύτῃ ἐπιζητοῦντες. Τὴν εὐσέβειαν λοιπόν, ἀλλὰ τὴν ἀληθῆ καὶ ἀνυπόκριτον εὐσέβειαν, ἔχουσαν κατὰ τὸν Ἀποστολον τῶν ἔθνῶν «ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης», ταύτην καθηλώσατε ἀναποσπάστως ἐν ταῖς ἀπαλαῖς ἔτι καὶ εὐπλάστοις ὑμῶν ψυχαῖς καὶ ἔστε βέβαιοι, ὅτι πᾶν ἔργον ὑμῶν θέλει στεφθῆ δι' ἐπιτυχίας.

Οἱ δὲ διὰ τῶν εἰδικῶν ὑμῶν σπουδῶν εἰς τὸ τοῦ διδασκάλου ἐπιτήδευμα προαλειφθέντες γινώσκετε, ὅτι ἐξελέξασθε ἔργον κοινωφελέστατον, εὐγενὲς καὶ ἱερὸν—οἷον ἀναντιρροήτως τυγχάνει ἢ μόρφωσις ἀνθρώπων καί, ἂν εὐσυνειδήτως τοῦτο ἀσκήσῃτε διδάσκοντες οὐ μόνον λόγῳ ἀλλὰ καὶ ἔργῳ καὶ

παραδείγματι, ἀνυπολόγιστα ἀγαθὰ θὰ παράσχητε τῇ τε Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ ἡμετέρῳ Γένει.

Ἡ Σχολὴ παρέσχεν ὑμῖν ἰκανὰ τὰ ἐφόδια πρὸς εὐδόκιμον ἀσκησιν τοῦ ἐκλεγέντος ἔργου, ἀλλ' ἡ τελεσφόρησις αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ὑμετέρας εὐσυνειδήτου φιλοπονίας. Μηδέποτε θελήσητε ἵνα σχετίσητε ταύτην πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἔργου ἀμοιβήν, ἣτις βεβαίως—γινώσχετε ἤδη τοῦτο—δὲν θὰ εἶναι ἀνταξία πρὸς τὸ ἔργον. Ἡ ἀνάπαυσις τῆς συνειδήσεως ὑμῶν ἐν τῇ ἀκριβεῖ ἐπιτελέσει τοῦ ἔργου, αὕτη λογιζέσθω ὡς ἐπαρκῆς καὶ δαφυλῆς ἀμοιβὴ τῶν κόπων ὑμῶν, ἐφ' ὅσον ἀσκεῖτε τὸ ἔργον ἄλλως, ταχέως ψυχρανθήσεται ὁ πρὸς τὸ ἔργον ζῆλος ὑμῶν καὶ ἀσήμαντοι ἔσονται οἱ καρποὶ αὐτοῦ.

Τὰς βραχείας ταύτας παιρικὰς ὑποθήκας ἀπευθύνων ὑμῖν, ἀγαπητὰ τέκνα, κατὰ τὴν σοβαρὰν ταύτην στιγμήν τοῦ ἀπὸ τῆς Μητρὸς ὑμῶν Σχολῆς ἀποχωρισμοῦ, εὐχομαι πᾶσιν ὑμῖν μετὰ τῶν ἀγαπητῶν μοι συναδέλφων, τῶν μοχθησάντων ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας μορφώσεως, πολλὴν τὴν εὐδοκίμησιν καὶ προκοπὴν ἐν τοῖς ἔργοις ὑμῶν καὶ ἀνάδειξιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, τιμῶσαν τὴν ἐκθρέψασαν ὑμᾶς Σχολήν.

Τελευτῶν τὸν λόγον ἐπικαλοῦμαι ἤδη, Παναγιώτατε, τὰς εὐπροσδέκτους πρὸς Κύριον εὐχὰς τῆς Ἑμετέρας Πανσέπτιου Κορυφῆς καὶ τῆς περὶ αὐτὴν ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ τὰ ἐπὶ χρῆσταις ἐλπίσιν ἀπολυόμενα σήμερον προσφιλῆ ταῦτα τῆς Σχολῆς τέκνα, ὅπως κραταιούμενοι δι' αὐτῶν εὐδοκίμησωσιν ἐν τοῖς οἰκείοις ἔργοις καὶ ἀναδειχθῶσι τίμια καὶ ἀγαστὰ μέλη τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ εὐεργετικοὶ παράγοντες τῆς εὐημερίας τοῦ ὀρθοδόξου ἡμῶν Γένους. Γένοιτο!

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ

τῶν κατὰ τὸ σχολ. ἔτος 1910-1911 διδασκθέντων ἐγκυκλίων μαθημάτων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Η	Ζ	Τ	Ε	Δ	Γ	Β	Α	ΣΥΝΟΛΟΝ ΩΡΩΝ
Θρησκευτικά....	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Ἑλληνικά.....	9	9	8	10	11	11	11	13	82
Λατινικά.....	3	3	3	2	2	—	—	—	13
Φιλοσοφικά.....	2	2	2	—	—	—	—	—	6
Μαθηματικά....	—	2	5	5	3	5	4	4	28
Πολιτικὴ Ἱστορία	3	3	3	2	3	2	3	—	19
Ἑλ. Ἀρχ. καὶ Μυθ.	—	—	—	2	—	1	—	—	3
Κοσμογραφία...	2	—	—	—	2	—	—	—	4
Φυσ. Πειραματικὴ	4	2	—	—	—	—	—	—	6
Φυσιογνωσία....	2	2	1	2	1	2	1	2	13
Χημεία.....	—	2	2	—	—	—	—	—	4
Γεωγραφία.....	—	—	1	1	2	2	3	3	12
Ἰχνογραφία....	—	—	—	—	—	1	1	2	4
Καλλιγραφία...	—	—	—	1	1	1	1	2	6
Γαλλικά.....	5	5	5	5	5	5	2	2	34
Τουρκικά.....	4	4	4	4	4	4	2	—	26
Σύνολον ὥρῶν..	36 + 36 + 36 + 36 + 36 + 36 + 30 + 30 = 276								

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ

τῶν ἐν τῷ προσηρητημένῳ τῇ Σχολῇ Διδασκαλείῳ
 διδαχθέντων μαθημάτων
 κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1910 — 1911

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Δ	Γ	Β	Α	ΣΥΝΟΛΟΝ ΩΡΩΝ
Εἰδικὴ Διδακτικὴ	2	—	—	—	2
Διδασκαλικαὶ Ἀσκήσεις	4	—	—	—	4
Γενικὴ Παιδαγωγικὴ	—	2	—	—	2
Γενικὴ Διδακτικὴ	—	2	—	—	2
Παιδαγωγικὴ Ψυχολογία . . .	—	1	—	—	1
Εἰσαγ. εἰς Συστ. Παιδαγ. . .	—	1	—	—	1
Ἰχνογραφία	—	—	2	2	4
Καλλιγραφία	—	—	1	1	2
Γυμναστικὴ	3	3	3	3	12
Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ . . .	3	3	3	3	12
Σύνολον ὥρῶν	12	12	9	9	42

Η ΑΝΩΤΑΤΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

- α') Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κύριος Ἰωακείμ.
 β') Τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μικτοῦ Συμβουλίου:
- 1) Ὁ Μιτυλήνης Κύριλλος, Πρόεδρος.
 - 2) Ὁ Φιλαδελφείας Προκόπιος.
 - 3) Ὁ Σωζοναγαθουπόλεως Δωρόθεος.
 - 4) Ὁ Κολωνίας Πολύκαρπος.
 - 5) Ἀλέξανδρος Σινιόσογλους.
 - 6) Ξεν. Ζῶτος.
 - 7) Σ. Καζανόβας.
 - 8) Γ. Θεοχαρείδης.
 - 9) Λ. Λιμαράκης.
 - 10) Π. Τσαούσογλους.
 - 11) Χ. Κιοσέογλους.
 - 12) Ἀγγελος Ἰωαννίδης.

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

- 1) Ὁ Μητροπολίτης Ξάνθης Ἰωακείμ, Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας. Τοῦτον προαχθέντα εἰς Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης ἀντικατέστησεν περὶ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου ὁ Μητροπολίτης Σάμου, Κωνσταντῖνος.
- 2) Ὁ Κύριος Δ. Ζαρίφης, ἐπίτιμος ἰσόβιος Πρόεδρος.
- 3) Ὁ Κύριος Ξενοφῶν Ζῶτος, Ἀντιπρόεδρος, ἀντιπρόσωπος τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου παρὰ τῇ Ἐφορείᾳ τῆς Σχολῆς.
- 4) Ὁ Κύριος Ἀλέξ. Μελαγχροινός, ἔφορος Γραμματεὺς.
- 5) Ὁ Κύριος Ἀλέξανδρος Σινιόσογλους.

- 6) Ὁ Κύριος Κωνσταντῖνος Κέπεδζης, ταμίας τῆς Σχολῆς
- 7) Ὁ Κύριος Λέων Καζανόβας.
- 8) Ὁ Κύριος Μιλτιάδης Λογοθετίδης.

ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

- 1) Ὁ Σάροδων Μιχαὴλ Κλεόβουλος, Σχολάρχης.
- 2) Κωνσταντῖνος Ζαχαριάδης.
- 3) Νικόλαος Βοῦρος.
- 4) Ἰωάννης Χλωρός.
- 5) Δημοσθένης Οἰκονομίδης.
- 6) Παναγιώτης Παπακωνσταντίνου.
- 7) Ἀλέξανδρος Δελίστοβιτς.
- 8) Βασίλειος Μυστακίδης.
- 9) Μηνᾶς Αὔθεντόπουλος.
- 10) Κορνήλιος Σπαθάρης, ἀπουσιάσας καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἔνεκα ἀσθενείας, ἀδεία τῆς Ἐφορείας.
- 11) Γεώργιος Λιανόπουλος, ἀναπληρώσας καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸν κ. Κορν. Σπαθάρην ἐν τῇ Ἀλγέβρα καὶ Γεωμετρῖα τῆς Ε' καὶ Γ' τάξεως, τῇ Τριγωνομετρῖα τῆς Ζ' καὶ τῇ Κοσμογραφίᾳ τῆς Η' τάξεως.)
- 12) Ἀθανάσιος Ἰωάννου, (ἀναπληρώσας καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸν κ. Κορν. Σπαθάρην ἐν τῇ Θεωρητ. Ἀριθμητ. τῆς Δ' τάξεως, τῇ Χημείᾳ τῆς Γ' καὶ Ζ', καὶ τῇ Φυσικῇ Πειραματικῇ τῆς Ζ' καὶ Η' τάξεως.)
- 13) Πρόδρομος Ἀναστασιάδης.
- 14) Ἰωακείμ Βαλαβάνης.
- 15) Charles de Marpillero.
- 16) Ἰωάννης Ἀρβανιτάκης.
- 17) Μιχαὴλ Σάγκας.

- 18) Ἀνθιμος Μαζαράκης.
- 19) Δημήτριος Σάρορος.
- 20) Ἡρακλῆς Στάγκαλης.

ΟΙ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥΤΟΥ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟΙ

Α'

Οἱ σὺν τοῖς Γυμνασιακοῖς καὶ τῶν Παιδαγωγικῶν ἀκροασάμενοι.

- 1) Ἀλέξανδρος Ἰατρόπουλος, ἐξ Ἡρακλείου Νικομηδείας.
- 2) Ἀντώνιος Πελειάδης, ἐκ Ποιτίζου κλοῦ-σεκιοῦ τῆς Σεβαστείας.
- 3) Γεώργιος Δεβετζιάδης, ἐκ Θεοδοσιουπόλεως.
- 4) Γεώργιος Σουγκάρης, ἐκ Σελίτσης Μακεδονίας.
- 5) Γεώργιος Ἀλεκτορίδης, ἐξ Ἰκονίου.
- 6) Δημήτριος Παρασκευᾶς, ἐκ Κίου.
- 7) Ἐμμανουὴλ Μαυρικίδης, ἐκ Κρήτης.
- 8) Εὐάγγελος Μουταφίδης, ἐκ ΚΠόλεως.
- 9) Κωνσταντῖνος Μαρινέλης, ἐκ Κωστίης Θράκης.
- 10) Κωνσταντῖνος Φωτεινός, ἐκ Καλλιπόλεως.
- 11) Μιχαὴλ Σαράφογλους, ἐκ ΚΠόλεως.
- 12) Νικηφόρος Ἐλεόπουλος, ἐκ ΚΠόλεως.
- 13) Σωκράτης Παπαδόπουλος, ἐκ Θεοδοσιουπόλεως.
- 14) Φλώριος Πάγκαλος, ἐκ Νάξου.
- 15) Φώτιος Τσαβιδόπουλος, ἐκ Λόγγου τῆς Ἠπείρου.

Β'

Οἱ μόνον τῶν Γυμνασιακῶν μαθημάτων ἀκροασάμενοι.

- 16) Βασίλειος Χ' Θεοδώρου, ἐκ Φιλίππουπόλεως.
- 17) Γεώργιος Κωνσταντινίδης, ἐξ Ἀδριανουπόλεως.

- 18) Γεώργιος Χριστοφορίδης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 19) Εὐστάθιος Σανταλτζόγλους, ἐκ Καισαρείας.
- 20) Θεόδωρος Χαριτωνίδης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 21) Ἰωάννης Τσατάλας, ἐκ Περιστερῆς.
- 22) Ἰωάννης Νεωκορίδης, ἐκ Μαρωνείας.
- 23) Κωνσταντῖνος Τσακιράκης, ἐξ Ἀρτάκης.
- 24) Λεόντιος Χ' Ἀποστόλου, ἐκ Τενέδου.
- 25) Νικόλαος Λαυλιάδης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 26) Πέτρος Μπαλλῆς, ἐκ Χηλῆς.
- 27) Πολύδωρος Μισαηλίδης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.
- 28) Σταῦρος Πλακίδης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΝ ΟΙΣ ΕΞΗΤΑΣΘΗ Η ΤΑΞΙΣ
ΤΩΝ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ

Α') ΓΡΑΠΤΩΣ

α') κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

- 1) Ἡ Ἀλγεβρα, ἡ Γεωμετρία καὶ ἡ Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ, τῆ 10ῃ Σεπτεμβρίου.
- 2) Ἡ Ἑλληνικὴ, ἡ Ρωμαϊκὴ καὶ ἡ Βυζαντιακὴ Ἱστορία, τῆ 5ῃ Ἰανουαρίου.
- 3) Ἡ Ψυχολογία καὶ ἡ Λογικὴ, τῆ καθαρᾷ Τρίτῃ.
- 4) Ἡ Γεωγραφία, τῆ Ε' Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν.
- 5) Ἡ Χημεία, τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου.

β') κατὰ τὰς ἐτησίας ἐξετάσεις.

- 1) Τὰ Ἑλληνικὰ καὶ τὰ Λατινικὰ, τῆ 24 Μαΐου.
- 2) Τὰ Ὀθωμανικὰ καὶ αἱ Συνθέσεις, τῆ 25 Μαΐου.
- 3) Ἡ Κοσμογραφία καὶ τὰ Γαλλικὰ, τῆ 26 Μαΐου.
- 4) Ἡ Ὀρυκτολογία καὶ ἡ Ἱστορία, τῆ 27 Μαΐου.

Β') ΠΡΟΦΟΡΙΚΩΣ

κατὰ τὰς ἐτησίας ἐξετάσεις.

- 1) Ἡ Χριστιανικὴ Ἠθικὴ καθ' ἐκάστην, ἀπὸ τῆς 1ης μέχρι τῆς 10ης Ἰουνίου.
- 2) Τὰ Ἑλληνικὰ, τῆ 1, 2, καὶ 3 Ἰουνίου.
- 3) Ἡ Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας, τῆ 1, 2, καὶ 3 Ἰουνίου.
- 4) Ἡ Φυσικὴ Πειραματικὴ, τῆ 4, 6 καὶ 7 Ἰουνίου.
- 5) Τὰ Λατινικὰ, τῆ 4, 6 καὶ 7 Ἰουνίου.
- 6) Τὰ Γαλλικὰ, τῆ 8, 9, καὶ 10 Ἰουνίου.
- 7) Τὰ Τουρκικὰ, τῆ 8, 9 καὶ 10 Ἰουνίου.

ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΚΑΙ

ΤΑ ΥΠ' ΑΥΤΩΝ ΔΙΔΑΧΘΕΝΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- 1) Ὁ Σχολάρχης ἐδίδαξε: τὰ Θερησκευτικὰ ἐν ἀπάσαις ταῖς τάξεσιν.
- 2) Ὁ κ. Κ. Ζαχαριάδης ἐδίδαξεν: ὄρα σελ. 71.
- 3) Ὁ κ. Ν. Βοῦρος ἐδίδαξε: Φυσιογνωσίαν ἐν ἀπάσαις ταῖς τάξεσιν, Πρακτικὴν Ἀριθμητικὴν καὶ τὰ λοιπὰ, ὄρα σελ. 72.
- 4) Ὁ κ. Ι. Χλωρός ἐπ' ἀδείᾳ ἀναρρωτικῆ ὧν δὲν ἐδίδαξεν, ὄρα σελ. 72.
- 5) Ὁ κ. Οἰκονομίδης ἐδίδαξε τὰ Λατινικὰ ἐν τῇ Σχολῇ, Ἑλλ: Γραμματολογίαν καὶ τὰ λοιπὰ, ὄρα σελίδα 72.
- 6) Ὁ κ. Παπακωνσταντῖνου ἐδίδαξεν: Ἑλληνικὰ Δ', καὶ Ζ' καὶ Η', ὄρα σελ. 72 καὶ 110.
- 7) Ὁ κ. Ἀλ. Δέλιστοβιτς ἐδίδαξε: Γαλλικὰ Δ', Β', Γ', Δ', καὶ Ε', ὄρα σελ. 72.

8) Ὁ κ. Β. Α. Μυστακίδης ἐδίδαξε: Πολιτικὴν Ἱστορίαν Ε', Σ', Ζ' καὶ Η' ὄρα σελ. 72, καὶ Γεωγραφίαν Εὐρώπης καὶ Ὀθωμ. Ἀυτοκρατορίας, ὄρα σελ. 112, 113, 114, 115.

9) Ὁ κ. Ἀϋθεντόπουλος ἐδίδαξε: τὰ Φιλοσοφικὰ ἐν τῇ Σχολῇ καὶ Ἑλληνικὰ Ε' καὶ Ζ', ὄρα σελ. 72.

10) Ὁ κ. Κ. Σπαθάρης ἐπ' ἀδείᾳ ἀναρρωτικῆ ἀπουσιάζων ἐκ ΚΠόλεως δὲν ἐδίδαξεν ὄρα σελ. 68, 121.

11) Ὁ κ. Ι. Διανόπουλος ἐδίδαξε: τὰ Μαθηματικὰ τῆς Σχολῆς, ὄρα σελ. 73 καὶ 134.

12) Ὁ κ. Α. Ἰωάννου ἐδίδαξε: τὰ Φυσικὰ κτλ. ὄρα σελ. 73 καὶ 134.

13) Ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἐδίδαξε: τὰ Τουρκικὰ τῆς Σχολῆς, ὄρα σελ. 73.

14) Ὁ κ. Ι. Βαλαβάνης ἐδίδαξε: Συνθέσεις καὶ Γεωγραφίαν, ὄρα σελ. 73.

15) Ὁ κ. de Marpillero: ἐδίδαξε τὰ Γαλλικὰ τῆς ΣΤ', Ζ' καὶ Η', ὄρα σελ. 73.

16) Ὁ κ. Ι. Ἀρθανιτάκης ἐδίδαξε: Καλλιγραφίαν καὶ Ἰχνογραφίαν, ὄρα σελ. 73.

17) Ὁ κ. Μ. Σάγκας ἐδίδαξε: Γεωγραφίαν Β' καὶ Γ' τάξεως, ὄρα σελ. 73.

18) Ὁ κ. Α. Μαζαράκης ἐδίδαξε: τὰ Παιδαγωγικὰ τοῦ Διδασκαλείου, ὄρα σελ. 73.

19) Ὁ κ. Α. Σάργος ἐδίδαξεν: Ἑλληνικὰ Α' καὶ Β' καὶ Συνθέσεις Α' καὶ Σ', ὄρα σελ. 74.

20) Ὁ κ. Η. Στάγκαλης ἐδίδαξε: Γυμναστικὴν ὄλην καὶ τοῦ Διδασκαλείου, ὄρα σελ. 74.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΝ Τῇ ΣΧΟΛῃ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1909—1910.....		σελ.	1—75
Προσφώνησις Σχολάρχου ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ ἔ. 1909—1910	Μνημόσυνον ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῶ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν	•	5—14
Ἐκθεσις οἰκονομικῆ τῆς Σχολῆς (1908—1909)	Πραγματεία ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Βαλαβάνη ἐν τῇ Σχολῇ τῇ 30 Ἰανουαρίου 1910	•	15
Ἐκθεσις πεπραγμένων (1909—1910) ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου τῇ 13 Ἰουνίου 1910	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	16—20
Ἐκθεσις πεπραγμένων (1909—1910) ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου τῇ 13 Ἰουνίου 1910	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	21—37
Ἐκθεσις πεπραγμένων (1909—1910) ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου τῇ 13 Ἰουνίου 1910	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	38—64
Ἐκθεσις πεπραγμένων (1909—1910) ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου τῇ 13 Ἰουνίου 1910	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	65
Ἐκθεσις πεπραγμένων (1909—1910) ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου τῇ 13 Ἰουνίου 1910	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	66
Ἐκθεσις πεπραγμένων (1909—1910) ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου τῇ 13 Ἰουνίου 1910	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	67
Ἐκθεσις πεπραγμένων (1909—1910) ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου τῇ 13 Ἰουνίου 1910	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	68
Ἐκθεσις πεπραγμένων (1909—1910) ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου τῇ 13 Ἰουνίου 1910	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	69—70
Ἐκθεσις πεπραγμένων (1909—1910) ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου τῇ 13 Ἰουνίου 1910	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	70—71
Ἐκθεσις πεπραγμένων (1909—1910) ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου τῇ 13 Ἰουνίου 1910	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	71—74

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΝ Τῇ ΣΧΟΛῃ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1910—1911.....		σελ.	75—138
Προσφώνησις ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους	Μνημόσυνον ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῶ	•	75—84
Ἐκθεσις οἰκονομικῆ τῆς Σχολῆς 1909—1910	Πραγματεία ἀπαγγελθεῖσα γαλλιστί ὑπὸ τοῦ κ. Ch. de Marpillero ἐν τῇ Σχολῇ τῇ 30 Ἰανουαρίου 1911	•	85
Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1910—1911 ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	86—91
Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1910—1911 ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	92—103
Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1910—1911 ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	105—130
Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1910—1911 ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	131
Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1910—1911 ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	132
Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1910—1911 ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	133—134
Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1910—1911 ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	134—135
Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1910—1911 ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	135—136
Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1910—1911 ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	136—137
Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1910—1911 ἀπαγγελθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου	Ὁρολόγιον τῶν διδασθέντων μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ	•	137—138

MEMORANDUM FOR THE RECORD

TO : [Illegible]

FROM : [Illegible]

SUBJECT : [Illegible]

[Illegible text follows, including a list of items and a date at the bottom: 85-161]

SISMANOCHIO
MEGARD

SISMANOGLIO
MEGARD